

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SAMED-İ BEHRENGİ

BEHRENG MASALLARI

çeviren Prof. Dr. MEHMET KANAR1

.....Yayınları

İstanbul 2002

www.iskenderiyekutuphanesi.com

İÇİNDEKİLER

SAMED BEHRENGİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Ulduz ile Kargalar

Ulduz ile Konuşan Bebek

Güvercinci Keloğlan

Pancarcı Çocuk

Kar Tanesinin Serüveni

Yaşlı Kadın ile Altın Sarısı Cıvcıvi

Duvar da İki Kedi

Eski Masallar Üzerine Birkaç Söz

Deli Dumrul

Sevgi Masalı

Bir Şeftali, Bin Şeftali

Uyku İle Uyanıklıkta 24 Saat

Köroğlu ile Kel Hamza

Küçük Kara Balık

İKİNCİ BÖLÜM

Telhun

Adsız

Alışma

Mandalina Kabuğu

GÖZDEN GEÇİRİLENLER

Ah Masalı

Edi ile BÜDÜ

Feleğin Peşinde

Ak Sakallı Keçi

Kurt ile Koyun

Aç Fare

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AZERBAYCAN MASALLARI

(Bihrûz-i Dihkânî ile birlikte)

Azerbaycan Masallarında Kahramanların Özellikleri

Hacı Sayyad'ın Kızı

Yedi Kız Babası - Yedi Oğlan Babası

Terzi Kızı İle Şehzade

Deve ile Tilki

Altın Top

Müezzin

Güleç Gül

Aman Aman

Nohut Çocuk

Yaşlı Kadın ile Üç Kızı

Melik Muhammed

Bizovüm

Sabır Taşı Bebek

Bibili Can

Ebleh Dev

Arslan ile Tilki

Yedi Çift Demir Çarık, Yedi Demir Asâ
İyi Arkadaş, Kötü Arkadaş
Fatma Hanım
Değirmen Taşından Gelinlik
Kurnaz Oğlan ile Padişahın Tembel Kızı
Nar Hatun
Badem Çiçeği Mehmet
Kurt ile Tilki
Mavi Kuş
Derviş, Miyav Miyav Hanım ve Kaz Çobanı Kız

Gül İle Sinâver
Nar Kızları
Helvacı Şehzade
Tîzten
Tilki İle Küpe Binen Yaşlı Kadın
Hazine
Kel Mim Siyah

SAMED BEHRENGÎ

(d. Tebriz, Haziran 1939 / ö. Tebriz, Ağustos 1968)

İranlı öğretmen, çocuk hikayeleri ve halk masalları yazarı, derleyicisi, araştırmacı ve mütercim.

Haziran 1939'da Tebriz'in Çerendâb mahallesinde dünyaya geldi. Babasının adı İzzet, annesinin adı Sârâ idi. Samed'in iki erkek ve üç kızkardeşi daha vardır. İlk okulu bitirdikten sonra Tebriz'deki "Debîristân-i Terbiyet" ve "Dânişserâ-yi âlî" adlı öğretmen okullarında okudu. Öğrenimini tamamladıktan sonra Mamkan, Gogan, Ahircan gibi köy okullarında öğretmenliğine başladı ve kısa ömrünün sonuna kadar bu görevde kaldı. Öğretmenlik yaparken bir taraftan da Tebriz Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde gece derslerine devam etti. Azerbaycanlı köylü çocuklarına rehberlik hizmetleri sunarken onlar için masallar yazdı. Azerbaycan halk edebiyatını inceledi. Ağızdan ağıza dolaşan halk masallarını toplayarak bu malzemeyi Azerî Türkçesi ve Farsça olarak yeniden kaleme aldı. Edebî faaliyetlerinin belki de en önemlisi olan bu çalışmasının yanı sıra Azerbaycan folkloru ve İran eğitim sistemi üzerine eğildi; eğitim sisteminin aksayan yanlarını tespit ettikten sonra çözüm yolları üretti. O dönemin önemli gazetelerinde ve dergilerinde çıkan yazılarında S. Garanguş,

Çingiz, Merâtî, Bâbek, Behreng, Adıbatmış, Daryûş, Nevvâb Merâgî, S. Adam, Solma gibi takma adlar kullandı. Âdîne adlı haftalık bir gazete çıkardıysa da, o dönemin baskıcı yönetimi altında bu gazete varlığını sürdüremedi. 1968 yılı Ağustos ayında Aras ırmağında boğularak can verdi.

Behrengî'nin belli başlı eserleri:

I. İnceleme, gözlem ve makale dalındaki yapıtları:

Kondukâv der mesâil-i terbiyetî-yi İran (İran Eğitim Sorunlarına İlişkin Bir İnceleme); Folklor u zebân-i Âzerbaycan (Azerbaycan dili ve folkloru); Mecnû'a-yi makâlehâ (Makaleler Mecmuası); Bihrûz-i Dihkânî ile birlikte hazırladığı ve bu kitapta çevirisi sunulan Efsânehâ-yi Âzerbaycan (Azerbaycan masalları) (İki cilt bir arada; Birinci baskı Tahran 1354 şemsî/1975; dördüncü baskı Tahran 1357/1978), **Tapmacalar** ve **Koşmacalar** (Tebriz 1345/1966).

II. Masal ve hikaye dalındaki yapıtları:

Ulduz u Kelâğhâ (Yıldız ile Kargalar), Behrengî'nin ilk çocuk kitabıdır ve dostlarından birinin üvey çocuğunun yaşamından esinlenerek kaleme almış ve bu kitabın gördüğü ilgi Behrengî'yi başka kitaplar yazmaya teşvik etmiştir. Bu kitap 1345/1966 yılında Tebriz'de basılmıştır.

İtalya ve Çekoslovakya'da ödül aldığı Mâhi-yi siyâh-i kuçulu (Küçük Kara Balık). Türk ressamı ve karikatürcüsü Mehmet Sönmez tarafından resimlenen bu yapıt uluslararası fuarlarda iki onur madalyası aldı. İran'da da 1968 yılında Şûrâ-yi kitâb-i kûdek (Çocuk Kitapları Şurası) tarafından yılın kitabı seçildi.

Sergožeşt-i dâne-yi berf (Kar Tanesinin Serüveni) Peserek-i Lebûfurûş (Pancarcı Çocuk) Keçel-i Kefterbâz (Kel Güvercinci).

Behrengî'nin çocuk edebiyatı hakkındaki bir makalesi 12 hikayesi ile birlikte "Kissehâ-yi Behreng" (Behreng Masalları) (3. baskı, Tahran 2536/1977) ve beş masal ile beş derleme halk masalı "Telhûn" adıyla yayımlanmış (Tahran 1349/1970), bu hikayelerden bazıları "Bu Gelen Koroğludur", "Püsküllü Deve", "Bir Şeftali Bin Şeftali", "Küçük Kara Balık", "Sevgi Masalı" ve "İnatçı Kediler" adlarıyla Türkçe'ye çevrilmiştir (Arkadaş Yayınları, İstanbul, 1975-1979)2

BİRİNCİ BÖLÜM

ULDUZ İLE KARGALAR

Ulduz'u Tanıyalım

Selam çocuklar; benim adım Ulduz. Farsçası "Sitâre". Bu yıl on yaşımı doldurdum. Okuyacağınız öykü, benim serüvenimin bir bölümü. Behreng Bey bir zamanlar köyümüzde öğretmendi. Bizim evde kalıyordu. Bir gün serüvenimi anlattım ona. Behreng Bey'in hoşuna gitmiş olacak ki "Senin kargalarla serüvenini öykü yapıp kitap haline getirmek istiyorum" dedi. Ben de birkaç şartla kabul ettim. Birinci şart, öykümü

sadece çocuklar için yazmasıydı. Çünkü büyükler öykümü anlamayacak ve zevk almayacak kadar dalgındı. İkincisi, öykümü yoksul olan ya da çok nazlı yetişmemiş çocuklar için yazmalıydı. Uşaklarla, lüks arabalarla okula giden çocukların öykülerimi okuma hakları yoktu. Behreng Bey "Büyük kentlerdeki zengin çocukları böyle yapıyorlar, üstelik de çalımlarından geçilmiyor" derdi.

Şunu da söylemeliyim ki, ben yedi yaşına kadar analığımın yanındaydım. Bu öykü de o döneme ait. Kendi annem köydeydi. Babam onu boşayıp köye babasının yanına göndermiş ve bir başka kadınla evlenmişti. Babam bir devlet dairesinde çalışıyordu. O zamanlar kentte yaşıyorduk. Küçük bir kentti. Örneğin yalnız bir caddesi vardı. Birkaç yıl sonra ben de köye gittim.

Her neyse, Behreng Bey, bundan sonra "Tombul Bebek" adlı öykümü yazacağına söz verdi. Umarım benim serüvenimden çok şey öğrenirsiniz.

Arkadaşınız Ulduz

Anne Karganın Ortaya Çıkışı

Ulduz odada yapayalnız oturmuş dışarı bakıyordu. Analığı hamama gitmiş, giderken de kapıyı üstünden kilitlemiş ve Ulduz'a yerinden kımıldamamasını, yoksa gelince canına okuyacağını söylemişti. İşte Ulduz odada oturmuş, dışarı bakıyor ve düşünüyordu tıpkı büyük insanlar gibi. Analığından çok korktuğu için de yerinden kımıldamıyordu. Tombul bebeğini de düşünüyordu. Geçenlerde kaybetmişti bebeğini. Bir bilerseniz, ne kadar sıkılmıştı canı.

Birkaç kez parmaklarını saydıktan sonra usul usul pencere kenarına geldi. Canı sıkılmıştı. Ansızın havuz kenarına konmuş, su içen bir karga gördü. Unuttu yalnızlığını, içi ferahladı. Karga başını kaldırıp da Ulduz'a gözü ilişince uçmak istedi. Ulduz'un kötü niyetli olmadığını anlayınca uçmadı. Gagasını biraz açtı. Ulduz karganın güldüğünü düşünerek sevindi.

- Karga Bey, havuzun kirli suyunu içersen, hasta olursun. Karga yine güldü. Sonra sekerek yaklaştı:

- Hayır canım, biz kargalar için farketmez. Bundan kötüsünü de içiyoruz ve bir şey olmuyor. Üstelik bana "Karga Bey" deme. Ben kadını. Dört tane de çocuğum var. Bana "Anne Karga" de.

Ulduz karganın nasıl kadın olabileceğini anlamadı. O kadar cana yakındı ki tutup öpmek geliyordu içinden. Doğrusunu isterseniz, güzel değildi, çirkin de değildi, ama sevgi dolu bir yüreği vardı. Biraz daha yaklaşıp tutup öpecekti onu Ulduz.

Anne Karga biraz daha yaklaştı:

- Adın ne?

Adını söyledi Ulduz. Anne Karga sordu yine:

- Ne yapıyorsun içerde?

- Hiç... Analığım beni burada bırakıp hamama gitti. Yerimden kımıldamamamı tembih

etti.

- Sen büyük insanlar gibi düşünüyorsun hep. Neden oyun oynamıyorsun?

Ulduz tombul bebeğini anımsayıp iç geçirdi. Sonra sesini duyurmak için pencerenin kanadını araladı.

- Ama Anne Karga, oynayacak hiçbir şeyim yok. Bir tombul bebeğim vardı; kayboldu. Konuşan bebektir.

Anne karga kanadının ucuyla gözyaşlarını sildi, zıplayıp pencerenin pervazına kondu. Ulduz önce korkup yana kaçtı, ama sonra çok sevindi, pencereye yaklaştı.

Anne Karga:

- Oyun arkadaşın da mı yok?

- Yaşar var. Ama onu da çok az görüyorum. Çok az. Okula gidiyor.

- Haydi oynayalım.

Ulduz Anne Karga'yı tutup kucakladı. Başını öptü, yüzünü öptü. Kanatları kalındı.

Ulduz'un giysisi kirlenmesin diye Anne Karga ayaklarını topladı. Gagasını da öptü Ulduz. Sabun kokuyordu gagası.

- Anne Karga, sabunu çok mu seviyorsun?

- Bayılırım sabuna.

- Analığımdan korkmasam, bir tane getirirdim sana.

- Gizlice getir. Analığın farketmez.

- Ona söylemezsin değil mi?

- Ben mi? Ben kimseyi ispiyonlamam.

- Ama analığım "Ne yaparsan yap, karga gelir, haber verir bana" der. Anne Karga içinden güldü.

- Yalan söylüyor canım. Şu kara başıma yeminle; kimseyi ispiyonlamam ben. Su içmem bahane; havuz kenarına gelir, sonra sabun ve balık kapıp kaçırım.

- Anne Karga, hırsızlık da neden? Günahtır!

- Çocuk olma canım. Ne demek günah? Çalmasam, ben ve çocuklarım açlıktan ölürüz.

Günah değil mi? Canım, işte bu günah. Karnımı doyuramazsam, günah; ayaklar altında sabun olur da ben aç kalırsam, günah. Ben böyle şeyleri bilecek kadar yaşadım. Şunu da iyi bil ki, böyle kuru öğütlerle hırsızlığın önü alınamaz. Herkes kendisi için çalıştıkça hırsızlık da olacak.

Ulduz Anne Karga için bir kalıp sabun aşırıp getirmek istedi. Analık yiyecekleri dolaba koyup kilitlerdi. Ama sabunu saklamazdı. Anne Karga'yı pencere kenarına bırakıp mutfığa gitti. Bir kalıp Merâğa sabunu alıp getirdi.

Allah sizi inandırсын çocuklar, Ulduz Anne Karga'nın gittiğini, analığının koltuğunun

altında bohayla pencereye doğru geldiğini görünce yüzü pancar gibi kızardı. Kapana sıkışmıştı. Analığı pencereden başını sokup bağırdı:

- Ulduz, yine evin altını üstüne mi getiriyorsun? Sana demedim mi yerinden kımıldama diye ha?

Ulduz bir şey diyemedi. Analık kilidi açıp içeri girmek üzere kapıya yöneldi. Ulduz hemen sabunu gömleğinin altına saklayıp bir köşeye büzüldü. Analığı içeri girdi:

- Ne aradığını söylemedin? Ulduz korkuyla:

- Ana .. dövme beni! Tombul bebeğimi arıyordum.

Analık nefret ediyordu Ulduz'un bebeğinden. Ulduz'un kulağını tutup büktü.

- Yüz defa dedim sana unut şu uğursuz bebeği diye! Anlıyor musun?

Sonra analık mutfağa çay koymaya gitti. Ulduz işini bahane edip avluya ıktı. Oraya buraya bakındı, Anne Karga'yı gördü. Çatıya konmuş, meraklı gözlerle bakıyordu. Ulduz sabunu çalıların altına koydu. Gel, sabunu al, dercesine kargaya göz kırptı. Anne Karga yavaşça gelip çalılara saklandı.

Ulduz:

- Anne Karga, oyun oynamak için çocuklarından birini getirir misin? Anne Karga fısıldayarak:

- Bekle, ğleden sonra. Kocam da razı olursa, getiririm. Sonra sabunu aldı, uçup gitti.

Ulduz gözlerini gökyüzüne dikmişti. Karga uzaklaşınca sevincinden zıplamaya başladı. Konuşan bebeğini bulmuş gibiydi. Birden analığı bağırdı:

- Kız, niye dans ediyorsun yle? Gir içeri. Sıcak geçecek başına. Sana bakacak halim yok!

ğle yemeği vaktiydi. Ulduz gidip oturdu odaya. Birkaç dakika sonra babası daireden geldi. Suratı asılmıştı. Ulduz'un selamına bile yanıt vermedi. Ellerini yıkadı, sofraya oturup yemeğine başladı. Galiba yine müdüründen azar işitmişti.

Patates kızartmasının kokusundan az daha bayılacaktı Ulduz. Babasının yemek yiyişine bakıp yutkunuyordu. Bir şey alıp yiyemezdi. Analığı hep söylerdi: "ocuk kendisi için yemek alamaz. Büyükler ocuğun tabağına yemek koyar; o zaman çocuklar yemek yer."

Bay Kargayı Tanıyalım

Eylül ayıydı. ğle yemeğinden sonra babasının ve analığın uykusu gelince yatarlardı. Ulduz da uyumak zorundaydı. Yoksa babası "ocuk dediğin, öğle yemeğini yedi mi, uyur" diye bağırırdı. Ulduz bir türlü anlamıyordu neden mutlaka uyuması gerektiğini. "Artık bugün uyuyamam. Uyursam, Anne Karga gelir ve beni göremeyince çocuğunu götürür." diye geçirdi içinden.

Odada yere uzanıp uyur gibi yaptı. Babası ile analığı uyuyunca ayaklarının ucuna basa basa avluya çıktı, dut ağacının gölgesine oturdu. Parmaklarını  kez saymıştı ki karga çıkageldi. nce dama konup Ulduz'a baktı. Ulduz aşağıya gelebileceğini işaret edince

Anne Karga gelip yanına kondu. Minik, sevimli bir karga da getirmişti yanında.

- Uyumuş olmandan korkuyordum.

- Her gün uyuyordum. Bugün babamla analığı uyuttum, ama ben uyumadım.

- Aferin iyi etmişsin. Uyku vaktine çok var daha. Gündüzleri uyursan, geceleri ne yapacaksın peki?

- Gel de analığa anlat bunu... Minik kargayı benim için mi getirdin? Ne sevimli! Anne Karga yavrusunu Ulduz'un eline verdi. Çok sevimliydi. Birden iç geçirdi Ulduz.

- Neden iç geçirdin?

- Bebeğim geldi aklıma. Yanımda olsaydı keşke! Üçümüz birlikte oynardık.

- Üzülme. Torunlarımdan birinin büyük kızı birkaç güne kadar yumurtlayıp yavru sahibi olacak. Onlardan birini getiririm sana; üç kişi olursunuz.

- Senin başka çocuğun yok mu?

- Neden olmasın, var. Üç tane daha var.

- Öyleyse onları da getir.

- O zaman ben yalnız kalırım. Baba Karga da var. İzin vermez. Sana getirdiğim yavru henüz konuşmuyor. Yürüyor ama uçmayı bilmiyor. Bir haftaya kadar konuşur. İki haftaya kadar da uçabilir. İki hafta sonra uçuşması gerek, dikkat et. Yoksa hiçbir zaman uçamaz. Aklında olsun.

- Uçamazsa ne olur?

- Ne olacağı belli; ölür. Ona ne yedireceğini biliyor musun?

- Hayır, bilmiyorum.

- Günde bir parça sabun, biraz et, falan filan. Mümkün olursa, arada sırada küçük bir balık. Sizin havuzda çok balık var. Kurtçuk da yer... Peynir de yer.

- Tamam.

- Analığın ona bakmana izin verir mi?

- Hayır, analığım böyle şeyleri görmeye tahammül edemez. Saklamam gerek.

Minik Karga Ulduz'un eteğinde çırpınıyordu. Gagasını açıyor, yavaşça ellerini tutup bırakıyordu. Küçük gözleri ıslık ıslık parlıyordu. Ayakları inceydi, tıpkı Ulduz'un küçük parmağı gibi. Tüyleri yumuşaktı; annesinininki gibi kalın değildi. Annesinden daha güzeldi de.

Anne Karga:

- Peki nereye saklayacaksın?

Ulduz hiç düşünmemişti bunu. Düşünmeye başladı. Neresi vardı? Hiçbir yer.

- Çalılardan çiçeklerin arasına saklarım.

- Olmaz. Analığın görür. Üstelik, çiçekleri sularken yavrum ıslanır ve üşütür.
- Nereye saklayım öyleyse? Anne Karga oraya buraya bakındı:
- Merdiven altı daha iyi.

Çatı merdiveni uygundur. Küçük kentlerde ve köylerde bu merdivenlerden çok olur. Merdiven altı kuş yuvası olmuştu.. Minik kargayı oraya bıraktılar. Kedi gelip kapmasını ve analık farketmesin diye kapısını sıkıca kapadılar. Kapının altında küçük bir delik vardı ve minik karga buradan nefes alabilirdi.

Ulduz Anne Karga'ya:

- Anne Karga, adı ne?
- Bay Karga de ona.
- Erkek mi?
- Evet.
- Erkek olduğu neresinden anlaşılıyor? Bütün kargalar birbirine benziyor.
- Siz böyle düşünüyorsunuz. Biraz dikkat edersen erkeğin dışıdan farklı olduğunu anlarsın. Başlarından, yüzlerinden belli olur.

Bir süre daha dereden tepeden konuşup ayrıldılar. Ulduz odaya girdi, uzanıp gözlerini kapadı. Analığı uyandığında Ulduz hâlâ uykuda olduğunu gördü. Ama aslında Ulduz uyumamıştı. Uykusu gelmiyordu. Bay Karga'yı düşünüyordu. Göz ucuyla analığına bakıyor ve için için gülüyordu.

Lezzetli Örümcekler

Aradan birkaç gün geçti. Ulduz'un keyfine diyecek yoktu. Babası ve analığı şaşıyorlardı bu duruma. Bir gece analığı babasına "Bu çocuğun nesi var bilmem. Hep gülüyor, hep dansediyor, havalarda uçuyor. İşin aslını anlamam gerek" dedi.

Ulduz bu sözleri duyunca "Daha dikkatli olmalıyım" diye geçirdi içinden.

Günde iki üç kez Bay Karga'nın yanına uğruyordu. Bazen evde kimse olmayınca Bay Karga'yı yuvadan çıkarıyor, oyun oynuyordu. Ulduz dil öğretiyordu ona. Zaman zaman Anne Karga da geliyor, çocuğuna bir şeyler getiriyordu: Bir parça et, sabun ve benzeri şeyler. Birkaç kez de örümcek getirmişti. Anne Karga'nın gagasına sıkışan örümcekler çırpınıyorlar ama kurtulamıyorlardı. Ne kadar da uzun bacakları vardı! Ulduz korktu onlardan. Anne Karga:

- Korkma canım, bak, yavrum nasıl yiyor onları.

Gerçekten de Bay Karga iştahla yuttu onları. Sonra gagasını birkaç kez sağdan soldan yere sürttü :

- Anneciğim, yine getir bunlardan. Çok lezzetliydi.
- Peki. Ulduz:
- Bizim mutfakta bunlardan çok var. Getiririm sana. Bay Karga yutkunup teşekkür etti.

O günden sonra Ulduz orada burada dolaşıyor, örümcek avlıyor, gömleğinin cebine koyup, örümcekler kaçmasın diye düğmesini ilikliyor, bir fırsatını bulunca da götürüp Bay Karga'ya veriyordu. Elbette bunlar onun için yemekten sayılmazdı. Şeker horozu, kuruyemiş, pasta gibi şeylerin yerine geçiyordu. Anne Karga, yaşayan bir varlığın yemek yemezse mutlaka öleceğini söylemişti. Hiçbir şey onu canlı tutamazdı. Yemekten başka hiçbir şey.

Bir gün öğle yemeğinde analık, eli ayağı kırılmış birkaç örümceğin sofrada yürüdüklerini gördü. Ulduz cebinden kaçıdıklarını anladı. Yüreği küt küt atmaya başladı. Önce onları toplayıp cebine koymak istedi ama belli etmemenin daha doğru olacağını düşündü. Analığı örümcekleri ayaklarından tuttuğu gibi dışarı attı ve tehlike geçmiş oldu.

Yemekten sonra Ulduz kalan örümcekleri vermek üzere Bay Karga'nın yanına gitti. Önceki örümceklerden bir ikisini de yine avlu kenarında bulmuştu. Bay Karga'nın ağzına vermek için örümceklerden birini iki parmağıyla tuttu. Bunu Anne Karga'dan öğrenmişti. Nasıl da gagasının ucuyla yemeği yavrusunun ağzının koyuyordu.

Bay Karga örümceği tam yiyecekken birden irkildi ve başını çekerek "Ulduzcuğum, yemeyeceğim." dedi.

- Ne oldu, minik kargam?

- Tırnaklarına bak, ne halde!

- Nesi var tırnaklarımin?

- Uzun, kirli ve siyah. Çok özür dilerim Ulduz Hanım, ama ben böyle yemek yiyemem? Anlıyor musun Ulduz Hanım?

- Anladım. Kusurumu yüzüme karşı söylediğin için çok teşekkür ederim. Bundan böyle ben de kirli tırnaklarla yemek yemeyeceğim. İnan bana.

Balık Kavgası ve Anne Karga'nın İdam Kararı

Havuzda birkaç minik kırmızı balık vardı. Altıncı ya da yedinci gün Ulduz balıklardan birini kâseyle alıp Bay Karga'ya yedirdi. Bay Karga'nın yediği ilk balıktı. Annesinden balık avlayıp yutmanın çok zevkli olduğunu işitmişti işitmesine ama nasıl olacağını görmemişti. Annesi Ulduz'un analığı gibi değildi, çok şey biliyordu. Neyin yavrusu için kötü veya iyi olduğunu anlıyordu. Bay Karga kötü bir şey isteyecek olsa, azarlamıyor "Yavrucuğum, bunu sana getirmem. Çünkü filan zararı var. Çünkü falan şeyi yersen güzel ötemezsin, çünkü sesin kısılır, çünkü..." diyordu.

Her şeyin nedenini söylüyordu. Ama analık böyle değildi. Hep öfkeyle "Ulduz onu yapma, bunu yeme, oraya gitme, böyle yapma, öyle yapma, düz otur, yüksek sesle konuşma, niçin fısıldıyorsun?" gibi şeyler diyordu. Analık hiçbir zaman, örneğin neden yüksek sesle konuşmaması gerektiğini, niçin öğleyn uyuması gerektiğini anlatmıyordu. Önceleri Ulduz bütün annelerin analığı gibi olduğunu sanıyordu. Anne karga'yla tanışıp dost olduktan sonra düşüncesi de değişti.

Ertesi gün analığı balıklardan birinin yok olduğunu anladı. Sesi ayyuka çıktı tabii. Öğle yemeğinde kocasına " Bu karganın işi. Hani hep havuz kenarına sabun çalmaya gelen

karga var ya. Bir de yüz­süz ki. Bir yakalarsam, asacağım, idam edeceğim onu!" dedi.

Anne kargaya kötü kötü küfürler etti. Ulduz sesini çıkarmadı. Bir şey söylese, analığı kargayla arasındaki ilişkiyi anlardı. Hele hele önceki gün nerdeyse havuz kenarında suçüstü yakalanacaktı.

Babası:

- Aslında kargalar pis hayvanlar ve hırsızlar. Hayatımda hırsızlık yapmayan bir karga görmedim. Aman dikkatli ol. Yoksa havuzda bir tane balık bile bırakmaz.

- Evet, dikkatli olmalıyım. Bir kere tadını aldı ya artık hepsini yakalamak ister.

Anne Karga Çok şey Biliyor ve Ölüm­den Korkmuyor

Öğleyin Anne Karga geldi. Herkes uyuyordu. İkisi başbaşa dut ağacının gölgesine oturdular. Ulduz olanı biteni anlattı. Anne Karga:

- Hiç düşünme. Analığın beni yakalamaya kalkarsa, gözlerini oyarım.

Sonra Bay Karga'yı yuvasından çıkardılar. Bay Karga konuşmaya başlamıştı. Tabii Ulduz gibi, Anne Karga gibi değil ama, yine de konuşması fena değildi. Biraz çalı çırpı arasında zıpladı, oraya buraya gitti, kanat çırpı, sonra gelip annesinin yanına oturdu. Anne Karga ona gagasıyla bitleri nasıl yakalayıp öldüreceğini öğretti.

Anne Karga'nın sol kanadı altında bir yara vardı. Yarayı Ulduz'a ve oğluna gösterip "Bu yarayı kırk elli sene önce aldım. Sabun aşırı­maya gitmiş­tim. Sabuncu değneğiyle vurup yaraladı beni. Yaramın geçmesi tam beş yıl sürdü. Kır meyvaları bulup yedim ve sonunda iyileş­tim." dedi.

Ulduz Anne Karga'nın kültürü karşısında hayret ediyordu. Onun gibi bir annesinin olmasını istiyordu. Kendi annesini hatırlamıyordu. Sadece bir kez analığından bir annesi olduğunu işitmişti. Bir gün babasıyla analığı kavga ediyorlardı. Analığı "Kızını da götür köye, bırak anasına. Ben artık hizmet edemem ona. Bugün yarın çocuk sahibi olacağım ben!" demişti.

Gerçekten de analığının karnı burnuna gelmiş, doğum vakti yaklaşmıştı.

Bir iki defasında da Ulduz'un amcası annesi hakkında bir şeyler söylemişti ona. Amcası zaman zaman şehre iner ve onlara uğrardı. Ulduz'un bildiği tek şey, annesinin köyde yaşadığı ve onu sevmesiydi. Onun hakkında başka bir şey bilmiyordu.

O gün anne karga Ulduz'u öptü, yavrusunu öptü ve kargalar kentine gitmek üzere uçup dam kenarına kondu. Ulduz:

-Öteki çocuklarına ve Baba Karga'ya selam söyle.

Sonra aklına geldi. Çocuklarına da hediye gibi bir şeyler göndermeliydi. Gömleğinin cebinde bir emzik vardı. Analığı almıştı ona. Çıkardı emziği, dama çıktı, Anne Karga'ya verdi çocuğuna götürsün diye. Anne Karga uçu, bir kavak dalına kondu. Ulduz'a dönüp gak gak öttü, uçup gözden kayboldu.

Yaşar'la Görüşme

Ulduz damda duruyor ve uzaklara bakıyordu. Birden analığından habersiz dama çıktığını anımsadı. Biraz korktu. Avluya ve çevredeki evlere bakındı. Gerçekten de dam ne kadar güzeldi! Sol taraftaki komşunun avlusuna bakıyordu. Burası Yaşar'ın eviydi. Birden Yaşar ayaklarının ucuna basa basa avluya çıktı, her zaman boş olan köpek kulübesinin bitişiğine oturdu. Yaşar iki yaş büyüktü Ulduz'dan. Akıllı ve sevimli bir çocuktü. Yaşar'ın görmesi için Ulduz ne yaptı ne ettiyse, olmadı. Sesini de yükseltmiyordu. Umudunu yitirmek üzereydi ki Yaşar başını kaldırdı ve onu gördü. Önce şaşırdı ama sonra sevinerek duvar dibine gelip "Ne yapıyorsun orada Ulduz?" diye sordu.

- Canım sıkılmıştı; dama çıkıp etrafa bakınayım dedim.

- Analığın nerede?

Ulduz her şeyi unutmuştu. Bunu duyar duymaz Bay Karga'yı avlunun ortasında unuttuğunu anımsadı. Analık uyanmış olabilirdi. İşte o zaman vay başına geleceklere! Yaşar'ın yanından ayrılıp bir çırpıda aşağı indi. Bay Karga'yı götürüp yuvasına koydu. Tam kapısını kapatırken analığın sesi yükseldi:

- Ulduz, hangi cehenneme kayboldun? Neden cevap vermiyorsun?

Ulduz'un yüreği boşa gitti. Önce bir şey diyemedi; sonra toparlandı ve "Buradayım anne, şiş yapıyorum" dedi.

Analık sesini çıkartmadı ve tehlike atlatılmış oldu.

Anne Karganın İdamı

Ertesi sabah Ulduz uykusundan sıçradı. Anne Karga gak gak ötüyor ve yardım istiyordu. Sanki birini boğazlıyorlardı. Ulduz bir koşuda avluya çıktı. Dut ağacının altında analığını gördü. Anne Karga'yı ağaca asmıştı. Zavallı hayvan gak gak ötüyor, analık da elinde sopa kargayı dövüyor, sövüp sayıyordu. Analığın yüzü yara bere içinde kalmış, yüzünden kan damlıyordu. Karga kanat çırpıyor ve gak gak ötüyordu. Ayaklarından asılmıştı.

Ulduz göz açıp kapayana kadar analığına doğru koştu, ayaklarına sarılıp ısırıldı. Analık çığlık attı: "Aaaahh!" Ulduz'u kendinden uzaklaştırırken kulak tozuna bir tokat aşketti. Ulduz yere düşerken başı taşa çarptı; bayıldı ve artık hiçbir şeyi anlamadı.

Ulduz'un Kâbusu

Öğleyin Ulduz gözlerini açtı. Birkaç komşu da gelmişti. Analığı başucuna oturmuş, şurup kaşığıyla Ulduz'u ilaç içirtiyordu. Alnını ve bir gözünü beyaz bir mendille sarmıştı. Ulduz'un gözleri kararıyordu. Sonra bir bir oradakileri tanıdı. Yaşar'ı da gördü. Annesinin yanına oturmuş, gözlerini ona dikmişti.

Analık Ulduz'un gözlerini açtığını görünce "Yarabbi çok şükür! Gözlerini açtı. Artık ölmeyecek. Ulduz!..Konuş!..." dedi.

Ulduz konuşamıyordu. Başını analığına çevirdi. Ansızın her taraftan Anne Karga'nın sesi yükseldi. Ulduz çılgınlar gibi sarıldı analığının saçlarına ve bangır bangır bağırdı.

Ama başı o kadar ağrıdı ki elinde olmadan elleri gevşedi, sesi kesildi. Hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı:

- Anne Karga... nerede? .Nerede?... Anne Karga... nerede? Minik kargaya ne oldu?.. Anne... Anne...

Yaşar hepsinden önce koştu yanına. Herkes bir şeyler söylüyor, onu sakinleştirmeye çalışıyordu. Ama Ulduz hıçkırarak hıçkırarak ağlıyordu. Analık şefkat gösteriyor, yumuşak yumuşak konuşuyor " Ağlama Ulduzcuğum, ilacını içersen çabuk iyileşirsin " diyordu.

Artık Ulduz ağlamaktan yorulup uykuya daldı. Rüyasında Anne Karga'yı dut ağacına asılmış gördü. Boğulmak üzereydi. "Ulduz, ben gittim. Unutma sözlerimi; korkma!" diyordu. Ulduz ağaca koştu. Birden ağacın arkasından analığı belirdi. Tekme tokat onu dövecekti ki Ulduz bir çığlık attı ve korku içinde uyandı, hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı. Bu kez odada yalnız babasıyla analığı vardı. Yine uykuya daldı. Kısa bir süre sonra aynı düşü gördü ve çığlık çığlığa uyandı. Gece boyunca hep uykusundan sıçradı, uykuya daldı. Bir keresinde gözünü açtığında, vakit geceydi ve doktor muayene ediyordu. Doktorun babasına "Yarası önemli değil. Yakında iyileşir. Ama çocuk çok korkmuş. Yüreği küt küt atıyor. Bir şeyden çok korkmuş. Şimdi ona bir iğne yapacağım. Sakinleşip uyuyacak." dediğini işitti.

Ulduz "Ben acıktım" dedi.

Analık süt getirdi. Ulduz sütünü içtikten sonra doktor iğnesini vurdu, çantasını alıp çıktı.

Ulduz tavana bakıyor ve konuşmuyordu. Babasıyla analığının konuşmalarını dinlemek istiyor ama bir şey işitmiyordu. Derken hemen uyudu.

Bay Karga'nın Üzüntüsü ve Anne Karga'nın Yakalanışı

Ertesi sabah Ulduz Bay Karga'yı anımsadı. Elleri titredi ve çayını yatağa döktü. Analık gözlerini devirdi ama bir şey demedi. Babası ayakta idi. İşe gitmek için pantolonunu giyyordu. Ulduz ayağa kalkmak, Bay Karga'nın yanına gitmek istiyordu ama bu akıllıca bir iş olmazdı. Bay Karga'nın başına neler geldiğini, Anne Karga'nın hem de sabahın köründe analığa nasıl yakalandığını bilmiyordu. Analık yüzündeki mendili çözmüştü. Kaşında ve alnında Anne Karga'nın gaga izleri kalmıştı.

Babası gidince analık "Ben Yaşar'ın annesine gidiyorum, erken dönerim. Epeydir hamama gitmedim. Bu defa seni yanımda götüremem. Gidip bakayım bir, Yaşar'ın annesi benimle hamama gider mi?" dedi.

Analık bayağı bayağı şefkatli biri olmuştu. Ulduz'la böyle konuşmazdı hiç. Ama Ulduz onunla konuşmak istemiyordu; nefret ediyordu ondan. Birden aklına bir şey geldi:

- Anne, madem ki sen hamama gidiyorsun, Yaşar'a söyle de buraya gelsin. Tek başına canım sıkılıyor.

Analık biraz suratını buruşturdu:

- Yaşar okuluna gidiyor.

Ulduz bir şey demedi. Analık gidince Ulduz ayağa kalkıp Bay Karga'nın yanına gitti. Zavallı Bay Karga gübrenin üstüne büzülmüş, ağlıyordu. Ulduz'u görünce:

- Oh, sonunda gelebildin!
- Seni yalnız bıraktığım için özür dilerim.
- Şimdi yiyecek bir şeyler getir, sonra konuşuruz. Çok acıktım, çok susadım. Ulduz gidip yiyecek ve su getirdi. Bay Karga birkaç lokma yedikten sonra:
- Senin de annemin ardından gittiğini düşündüm.
- Annen nereye gitti?
- Hiçbir yere. Analığın o kadar dövdü ki sonunda öldü. Sonra ya çöplüğe attı ya da başka bir yere.

Ulduz ağlamasını keserek:

- Ne kötü bir son! Şimdi köpekler vücudunu paramparça edip yemişlerdir. Bay Karga:
- Mümkün değil, çünkü biz kargaların eti acı olur. Köpekler burunlarını bile yaklaştıramaz etimize. Cesedimiz yerde kalmaktan çürür ve dağılır gider. Şimdi annem ya bir çöplükte ya da başka bir yerde çürümeye bırakılmıştır.

Ulduz tutamadı kendini ve ağlamaya başladı. Bay Karga da ağladı. Sonunda Ulduz:

- Şimdi analık gelir. Bizi görür. Ben gidiyorum. Analık hamama gittikten sonra gelirim yanına.

Yuvanın kapısını kapattıktan sonra gidip yorganı çekti üstüne. Analık geldi, bohçasını alıp gitti. Ulduz gönül rahatlığıyla karganın yanına gitti. Güneş tepeye kadar gelmişti. Yuvanın içine de güneş girsin diye yuvanın kapısını açtı.

Bay Karga kanatlarını çırpı, gagasını sağdan sola yere sürttü:

- Sahi Ulduzcuğum, özgürlük güzel bir şey. Ulduz bir ah çekti:

- Anne Karga'nın sabah sabah niçin geldiğini anladın mı?

- Anladım.

- Bana söyleyebilir misin?

- Doğrusunu istersen, bana uçma öğretmeye gelmişti. Güneş doğar doğmaz yanıma geldi. "Bugün uçma günü. Kardeşlerini uçma öğretmeye götüreceğim. Sen de gel. Sonra geri getiririm seni." dedi. Ben de anneme "Ulduz ne olacak? Haber vermeyecek misin?" diye sordum. Annem "Haber vereceğim" dedi. Yuvanın kapısını kapayıp sana haber vermeye gitti. Bir süre beklediyse de sen dışarı çıkmadın. Ben yuvadaydım. Birden "Yakala, bağla" sesleri duydum. Annem çığlık attı "Gak!..Ga..k!". Yüreğim ağzıma geldi. Annem "Bizim bu kentte yaşama hakkımız yok mu? Neden istediğimiz kişilerle açıkça dostluk kurmayalım?" derdi. Kapının altındaki delikten bakınca, analığın annemi eleğin altına kıştırdığını gördüm. Annemin sözlerinden bir şey anlamadığı belliydi.

Ulduz'un sabrı tükenmişti. Aceleyle sordu:

- Sonra ne oldu?

- Sonra annemi iple bağıladı, dut ağacına astı. Annem birden atılıp analığın yüzünü gagaladı. İşte o zaman analık çıldırdı ve değnekle annemi dövmeye başladı.

- Anne Karga başka bir şey demedi mi?

- Dedi tabii. "Ey akılsız analık! Kargaların hırsızlıktan hoşlandıklarını mı sanıyorsun? Kendi karnımı, çocuklarımin karnını doyurabilecek kadar yiyeceğim olsa, hırsızlık yapar mıydım hiç? Aklımdan zorum mu var? Karnınızı doyurunca herkesi kendiniz gibi tok sanıyorsunuz" dedi.

Bay Karga sustu. Ulduz ağlamasını keserek:

- Sonra ne oldu?

- Sonra sen dışarı çıktın. Üstünde bir gömlekle... Gerisini sen de biliyorsun.

İkisi de bir süre sustular. Ulduz:

- Mademki Anne Karga öldü gitti, şimdi ne yapacağız?

- Benim uçmayı öğrenmem gerek.

- Doğru. Ben hep kendimi düşünüyorum.

- Keşke babam, erkek ve kızkardeşlerim, büyükannem nerede olduğumuzu bilselerdi!

- Evet, yardım ederlerdi bize.

- Hatırlıyor musun, annem, birkaç güne kadar uçmayı öğrenmezsem öleceğimi söylemişti?

- Evet, hatırlıyorum.

- Sen tam hesabını biliyor musun? Ulduz parmak hesabı yaptı:

- Altı günden fazla zamanımız yok.

- Sence ne yapmalıyız?

- Seni Yaşar'a vereyim mi, götürsün seni kıra, uçma öğretsin?

- Yaşar kim?

- Bizim sol taraftaki komşu.

- İyi bir çocuksa, diyecek sözüm yok.

- İyiliği bir yana sır da saklar. Ama nasıl haber vereceğiz ona?

- Şimdi dama çık. Gelip beni götürmesini söyle.

- Şimdi olmaz; okula gitti.

- Okula mı? Yaz tatilinin bitmesine daha birkaç gün var.

- Doğru diyorsun. Analık kandırdı beni. Şimdi okullar tatil. Ben dama çıkıyorum; sen burada bekle.

Daha ikinci basamaktayken sokaktan bir ayak sesi geldi. Ulduz Bay Karga'yı hemen yuvasına götürüp kapısını kapattı. Sonra odasına gidip yorganı üstüne çekti ve gözünü avluya dikti.

Ev Yasak Bölge Oluyor

Bir köpek havlaması duyuldu. Kapı gıcırdadı ve babası içeri girdi. Sonra da babasının küçük kardeşi olan amcası. Arkalarından da bir karabaş köpek. Köpeğin ipi amcasının elindeydi. Babası:

- Bir daha buraya karga marga gelemes. Amcası:
- Kış gelince alır götürürüm onu.
- Tamam. Kış gelince bizim de köpeğe ihtiyacımız kalmaz.
- Ulduz nerede? Yengeyle birlikte mi gitti?
- Hayır, hasta yatıyor.

Köpeğin ipini dut ağacına bağlayıp odaya girdiler. Ulduz amcasını severdi. Çünkü annesinin köyünden geliyordu.

Amcası Ulduz'un halini hatırlarını sordu ama annesinden hiç söz etmedi. Babası onun yanında ilk karısından bahsedilmesinden hoşlanmazdı.

Amcası babasına dönerek:

- Daireye dönmüyor musun?
- Hayır, izin aldım. Vakit de geç oldu zaten.

Sonra tekrar köpekten, kargalardan söz açıldı. Babası durmadan kargaları kötülüyordu. Örneğin "Kargalar pis ve korkak hırsızlardır. Gelir hırsızlık yaparlar, ama birinin eğilip taş veya başka bir şey aldığını görünce hemen kaçarlar." diyordu.

Öğle vaktini geçmişti. Analığı geldi. Köpek ilkin hırladı ama amcası pencereden bağırınca, sesini kesti.

Analığı amcasından yüz alıyordu. Amcası da onun yanında başını öne eğiyor ve yengesinin yüzüne hiç bakmıyordu. Ulduz sessiz sedasız oturmuş, gözlerini amcasına dikmişti. Birden "Amca, köpeğini de yanında götüremez misin?" deyiverdi.

Babası irkildi. Amcası Ulduz'a dönüp sordu:

- Neden götüreyim?

Ulduz kekelemeye başladı. Ne diyeceğini bilmiyordu.

- Ben... ben korkarım. Babası:
- Hadi velet, poz yapma! Amcası:
- Korkma canım, iyi bir köpek o. Seni ısırmasını söylerim. Babası:
- Boş versene; insan lafı dinlemez o. Köpeklerden beter ısırır insanları. Şu pis hayvanlardan ne iyilik gördüyse, işi gücü hırsız kargaları yakalamak!

Artık Ulduz hiçbir şey diyemedi. Yorganı başına çekip uyudu. Uyandığında amcasının gitmiş olduğunu , köpeğin avluda havlayıp kargaları kaçırttığını gördü.

O günden sonra ev yasak bölge haline geldi. Hiçbir karga avluya gelememi. Hatta Ulduz bile avluya korku içinde, tir tir titreyerek çıkıyordu. Bir defasında Bay Karga'ya bir parça koyun eti götürüyordu. Karabaş elinden eti kapıp yedi ve Ulduz çığlık çığığa içeri kaçtı.

Kaygı, açlık ve korku dolu zor günler

Ulduz yatağından kalmı. Analığın alnındaki yara çabuk iyileşti ama Ulduz'un başındaki yaranın iyileşmesi çok sürdü. Analığın davranışları yine değişmişti. Ulduz'a eskisinden daha kötü bağııyordu. Hâlâ bacaklarında Ulduz'un diş izleri duruyordu.

Bay Karga'nın durumu iyiden iyiye kötüleşmişti. Hep açlık çekiyordu. Ulduz ne kadar çaba gösterse de zamanında yemeğini, suyunu veremiyordu. Karabaş dört gözle her tarafı kolluyor, her yabancı sese havlıyordu. Ulduz'un ve Bay Karga'nın tek umudu Yaşar'dı. Yaşar yardım etse, işler yoluna girerdi. Ama ona nasıl haber vereceklerini bilmiyorlardı. Ulduz köpekten korktuğu için dama da çıkamıyordu. Karabaş izin vermiyor, havlamaya başlıyordu. Isırabilirdi de. Durmadan avluyu dolaşıyor ve kokluyordu.

Yaşar'ın annesi zaman zaman onlara gelirdi ama ona bir şey söylemek de mümkün değildi. Onun analığın sağ kolu olmadığı ne malum? Bu devirde insanlara öyle kolay kolay güvenilmez. Üstelik analık onu kimseyle başbaşa bırakmıyordu.

Günler günleri kovaladı, perişanlık ve kaygı dolu beş gün geçti. Bir günlük zamanları kalmıştı. Ulduz o gün Bay Karga'yı uçurtmalıydı, yoksa ölecekti. Ama nasıl uçurtmalıydı? Bunu bilmiyordu.

Sonunda bir fırsatını bulup Yaşar'ı gördü. O gün analık düğüne gidecekti. Ulduz:

- Anne, ben köpekten korkuyorum. Evde yalnız kalamıyorum.

Analık suratını ekşitti, elinden tutup Yaşar'ın annesine götürdü. Yıldız için için seviniyordu. Yaşar'ı evde göremeyince annesine sordu:

- Yaşar nerede?

- Okula gitti canım. Dün okullar açıldı ya.

Ulduz oturup Yaşar'ı bekledi.

Bay Karga'yı Kurtarma Planı

Öğlen olunca Yaşar koşa koşa geldi. Ulduz'u görünce yüzü kızardı ve selam verdi. Ulduz selamını aldı. Yaşar'ın süt çocuğu olan bir kızkardeşi vardı. Uyumak için annesi emziriyordu onu. Ulduz Yaşar'la avluya çıktı.

Ulduz üzgün bir halde yavaşça :

- Yaşar, ne oldu biliyor musun?

- Hayır.

- Bay Karga ölmek üzere.
 - Hangi Bay Karga?
 - Benim Bay Karga canım.
 - Senin kargan da mı vardı?
 - Evet, var. Ne yapacağız şimdi? Yaşar heyecanla:
 - Nerden buldun?
 - Sonra anlatırım, şimdi ne yapacağımızı söyler misin?
 - Açlıktan ölmek üzere mi?
 - Hayır.
 - Yaralı mı?
 - Hayır.
 - Peki niye ölmek üzere?
 - Uçamıyor. Karga uçamazsa, mutlaka ölür.
 - Ver bana, uçmayı öğreteyim.
 - Merdiven altına sakladım.
 - Analığın haberi var mı?
 - Farkederse, öldürür onu.
 - Bir oyun oynamalıyız.
 - Önce köpeği aradan çıkarmalıyız; duymuyor musun sesini?
 - Duyuyorum. Köpek Bay Karga'yı kaçırmamıza fırsat vermez. Bir iki gün süre tanı. Bir düşünüp plan yaptıktan sonra onun işini bitireyim.
 - Zamanımız yok. Bay Karga'yı bugün kaçırmalıyız. Yoksa ölür. Anne Karga dedi bana. Yaşar heyecanlanmıştı. İşin sorunlu olduğunu hissediyordu. Hemen sordu:
 - Anne Karga da kim?
 - Bay Karga'nın annesi. Bunları sonra anlatırım. Şimdi bir şeyler yapmalıyız ki Bay Karga ölmesin.
 - Öğleden sonra okula gitmem. Habersizce gider Bay Karga'yı kaçıırız.
- Öğle yemeğinde ekmek, peynir ve yeşillik yediler. Yemekten sonra Yaşar'ın babası işine gitti. Annesi de emzikte olan çocuğuyla uyudu. Yaşar:
- Ulduz'la ben uyumayacağız. Ödevim var.

Annesi onu yalnız bıraksın diye Yaşar bazen böyle yalanlar söylerdi.

Bay Karga'nın Hapisten Kurtarılması

Bir süre sonra ikisi de gidip basamaklardan dama çıktılar. Oraya buraya bakındılar.

Karabaşı salmışlardı. O da gidip Bay Karga'nın yuvasının kapısına sırtını verip uyumuştı. Yaşar:

- Ben aşağı inip kargayı getireceğim.
- Köpeğin kapıda uyuduğunu görmüyor musun?
- Sahi. Zavallı Bay Karganın şu haline bak!
- Çok korkacağını sanmam. Yürekli kargadır.
- Ne yapalım şimdi?
- Düşünüp bir hile yapalım.
- Şimdi düşünüp bir plan yaparım...

Analığın sirke küpü damın bir ucunda duruyordu. Analık, düşmesin diye küpün etrafına taş dizmişti. Yaşar'ın gözü taşlara ilişti. Birden:

- Gel hadi, köpeği öldürelim.

Ulduz irkildi:

- Öldürelim mi?
- Evet. Öldürürsek, sonsuza kadar elinden kurtulmuş oluruz.
- Ben korkuyorum.
- Ben öldürürüm.
- Günah değil mi?
- Günah mı? Bilmem. Günahın ne demek olduğunu bilmiyorum. Sanırım başka çare yok. Biz kimseye kötülük etmiyoruz ki günah olsun.
- Köpek amcama ait.
- Olsun. Amcan neden getirip köpeğini bağladı buraya? Seni korkutup Bay Karga'yı hapsetmek için mi, ha?

Ulduz'un verecek yanıt bulamadı. Yaşar ayaklarının ucuna basa basa gidip büyük bir taş aldı getirdi. Ulduz'a:

- Evde kimse var mı?
- Anam düğüne gitti. Babamı bilmiyorum. Köpeğe acıyorum.
- Köpek öldürmekten zevk aldığımı mı sanıyorsun? Başka çaremiz yok.

Sonra bir basamak aşağı inip köpeğin tam başının üstüne geldi, sonra taşı kaldırıp birden aşağı bıraktı. Taş köpeğin başına düştü. Köpek kısıp kısıp inledikten sonra çırpınmaya başladı. Birden Ulduz'un babasının sesi yükselince geri çekilip saklandılar. Babası dışarı çıkınca köpeğin can çekişmekte olduğunu gördü.

Yaşar Ulduz'un kulağına fısıldadı:

- Haydi kaçalım. Şimdi baban taşı görürse dama çıkar.

- Kargayı salalım mı?

- Ben sonra gelirim.

İkisi de usulca inip odaya girdiler. Yaşar'ın kitaplarını önlerine koydular. Gören de onları ders çalışıyor sanırdı. Ama yürekleri küt küt atıyordu. Biraz da yüzlerinin rengi kaçmıştı. Damdan babasının sesi geliyordu. Sonra ses kesildi. Yaşar tek başına dama çıktı. Ulduz'un babası üstünü giymiş, köpeğin leşinin başında dikilmişti. Sonra köpeği bırakıp sokağa çıktı.

Yaşar birden hatırladı. Bir gün bir taş atmış, Ulduz'un evinin camını kırmıştı. Ulduz'un babası da şimdi olduğu gibi sokağa çıkmış, polis getirdikten sonra yaygarayı koparmıştı. Bunları düşünürken bir çırpıda aşağı indi. Önce Bay Karga'yı dışarı çıkardı:

- Ben Yaşar'ım. Seni kurtarmak için köpeği öldürdük. Bay Karga sendeliyordu.

- Teşekkür ederim. Ama artık iş işten geçti.

- Neden?

- Annem bugün öğleye kadar demişti. Vakit geçti. O kadar açlık çektim ki uçacak takatim kalmadı.

Yaşar çok üzüldü. Nerdeyse ağlayacaktı.

- Ben sana uçmayı öğretirim.

- Vakit geçti dedim. Ulduz'a söyle, tüylerimden birkaçını koparıp saklasın. Daha sonra ne yapıp edip kargalar beni ve sizi ararlar.

Bay Karga bunları söyledikten sonra gagasını kapadı ve vücudu soğudu. Yaşar ağlamaya başladı. Birden aklına bir fikir geldi. Cinliğinden gözleri ışıldadı. Gülümsedikten sonra Bay Karga'nın cenazesini basamaklara bıraktı. Taşı da alıp mutfağın ortasına götürdü. Köpeğin leşini dut ağacının altına attı. Bir kova su getirdi. Kapı ve basamaklardaki kanı temizledi. Kovayı ters çevirip odanın ortasına bıraktı. Sonra Bay Karga'yı alıp kaçtı. Damda ayak izi bırakmaması gerektiğini anımsadı ve öyle yaptı.

Ulduz çok üzülmüştü. Ağlıyordu ama artık olan olmuştu ve yapılacak bir şey yoktu. Yaşar onu teselli etti:

- Durumun daha kötü olmamasını istiyorsan, sesini çıkarma. Kimse bir şey anlamamalı. Onların başına öyle bir bela gelecek ki ne yapacaklarını şaşıracaklar. Bugün öğretemenden bir şeyler öğrendim. Babanla analığını öyle korkutacağım ki kendi gölgelerinden bile korkar olacaklar.

Sonra Bay Karga'nın dediklerini ve kendi yaptıklarını Ulduz'a anlattı. Ulduz biraz kendine geldi. Bay Karga'nın tüylerinden birkaçını koparıp cebine koydu. Yaşar sonra gömmek üzere cenazeyi alıp bir yere gizledi.

Yaşar'ın annesi çocuğunu kucaklayıp uyumuştı.

Akıllı Çocuklar Cahil Anne ve Babayı İşletiyor

Çocuklar oturmuş beklerken ansızın bir gürültüdür koptu. Ulduz'un babası bağırıp

çağırıyordu. Başka sesler de geliyordu. Yaşar'ın annesi uyanıp avluya koştu. Sonra döndü, çadurunu giyip dama çıktı. Ulduz'un babası deliye dönmüştü. Durmadan başını yumruklayıp bağıırıyordu:

-Vah vah! Mahvoldum! Evime cinler dadanmış!... Artık burada kalamam ben!... İyi saatte olsunlar evime üşüşmüş! .. Yetişin yetişin!..."

Polisle birkaç adam başına toplanmış, onu yatıştırmaya çalışıyordu. Ulduz'un babası köpek leşini gösterip feryat ediyordu:

- Bakın şuna! Kim getirip buraya attı onu?.. Taşı kim kaldırıp götürdü?.. Kanları kim yıkadı?.. İyi saatte olsunlar evime dadanmış!... Önce gelip köpeği öldürdüler... Sonra.. vay anam! vay anam!..

Ulduz'la Yaşar merdiven kenarında durmuş, kulak kabartıyorlardı. Yaşar'ın annesi dama çıkmalarına izin vermiyordu. Çocuklar birbirine göz kırpıp için için babasının ve öteki adamların cahilliğine gülüyorlardı. Bu kadar adamı işlettikleri için neşeliydiler.

Babasını çeke çeke odaya soktular. Ama aniden herkesin korku çığlığı yükseldi:

- Vayy, aman Allahım!... İyi saatte olsunlar!..

Babası tekrar avluya koştu ve deliler gibi bağıırıp çağırmaya, oraya buraya koşmaya başladı. Ters çevrilmiş kova herkese korku salmıştı. Yaşlı bir adam:

- İyi saatte olsunlar evine dadanmış. Evi arayın. Birisi cinci çağırsın. Biri de muskacı getirsin.

Babası yine bağıırdı:

- Yardım edin bana! Mahvoldum ben!

Birisi Cinci Seyyidkuli'ye, biri de Muskacı Seyyid Mirza Veli'ye gitti. Yaşlı bir kadın cinleri kaçırsın diye koşa koşa evinden "Bismillah" levhası getirmeye gitti. İri ama eciş bücüş bir yazıyla "Bismillah" yazılı levha eski bir çerçeve içindeydi. İki adam çerçeveyi eline alıp besmele çeke çeke evin her yanını aramaya başladılar. Birden gözleri mutfığın ortasında duran kana bulanmış iri bir taşa ilişti. Korka korka taşı alıp avluya çıkardılar. Babası taşı görür görmez yine bağıırmaya başladı:

- Vah vah! İyi saatte olsunlar bana bulaştılar... Eziyet etmek istiyorlar bana... Vah!... Ben ne günah ettim?...

Duvar kenarında duran Ulduz ile Yaşar bu sözleri duyunca gülmeye başladılar. Damdaki adamlar görmesin diye hemen odaya girdiler. Yaşar:

- Bekle şimdi, analığın gelsin; başına neler gelecek? Düğünü zehir olacak.

İkisi de kıs kıs güldü. Sesini kimse duymasın diye Yaşar eliyle Ulduz'un ağzını kapadı.

Kim haberi yetiştirmişse yetiştirmiş olacak ki analığı nefes nefese eve geldi. Kocasını görünce bayılıp avlunun ortasında yere yığıldı. Kadınlar onu sürükleye sürükleye sağdaki komşuya götürdüler. Yaşlı bir kadın:

- Önce cinci ile muskacı gelsin. Cinleri kovsunlar, kadıncağz hamile, sonra girsin evine.

Uzun sözün kısası, yarım saat sonra cinci ile muskacı geldi. Cinci bir leğeni ters çevirip önüne koydu. Tuhaf tuhaf şeyler söyledi. Ayna istedi. Leğenin altından acayip acayip sesler çıkardı ve sonunda:

- Ey iyi saatte olsunlar! İyi saatte olsunların padişahına yemin ederim, bu müslüman adamın evinden uzaklaşın, eziyet etmeyin ona!

Sonra kulağı kirişte, gözünü aynaya dikti ve Ulduz'un babasına:

- Bugün siftah etmemişler; bir elli Tümen ver de savayım şunları.

Ulduz'un babası pazarlık yaptı ve otuz Tümen verdi. Cinci parayı alıp elini leğenin altına soktu, çıkardı:

- Ey iyi saatte olsunlar, bu müslüman adamın evinden uzaklaşın, eziyet etmeyin ona! İyi saatte olsunların padişahına yemin ederim!

Bir süre sonra ayağa kalktı. Gülümseyerek Ulduz'un babasına:

- Neyse ellerini çektiler senin üstünden ve derhal gittiler. Bir daha gelmezler artık ama beni razı etmen şartıyla.

Babası rahat bir nefes aldı. Cinciye otuz Tümen daha verdi ve uğurladı. Sıra muskacıya gelmişti. Eciş bücüş yazısıyla, siyah ve turuncu mürekkeple birşeyler karaladı. Her kağıt parçasını bir köşeye gizledi. O da yirmi Tümen alıp gitti.

Analığı getirdiler. O sırada polisin ne zaman çekip gittiğini gören olmamıştı.

Akşam olunca Yaşar'ın annesi Ulduz'u evine götürdü. Babası ve analığı o kadar telaşlanıp korkmuşlardı ki o zamana kadar Yıldız'ın varlığını bile unutmuşlardı.

Kar, Soğuk, Boşluk ve Bekleyiş

Güz gelince kar ve soğuğu da beraberinde getirdi. Sonra kış başladı. Kar geldi, soğuklar bastırdı. Ulduz'un amcası köpeğini geri almak için geldiyse de eli boş ve sinirli olarak köyüne döndü. Köpeği için Ulduz'un babasıyla kavga etti.

Analığın korkusu hâlâ geçmemişti. Mutfak duvarları ve kapı el yazması ve matbu muskalarla, dualarla doluydu. Geceleri tek başına dışarı çıkmaya korktuğu için Ulduz'u da yanında götürüyordu. Ulduz'un bir zerre korkusu yoktu. Tek başına dışarı çıkıyor ve içinden analığına gülüyordu. Bay Karga'nın tüyünü radyo kutusuna saklamıştı. Yaşar'ı da çok az görüyordu. Yaşar Bay Karga'nın cenazesini iyi bir yere gömmüştü. Her gün okula gidiyor ve ders çalışıyordu. Arada bir kalem kaybetme yüzünden annesiyle tartışıyordu. Yaşar kalemini sık sık kaybeder ve bu yüzden annesi sinirlenerek "Hiç umursadığın yok. Baban binbir zorlukla bu kalemlerin parasını kazanıyor" diyordu.

Analığın karnı burnuna gelmişti. Komşu kadınlar ona "Bir iki haftaya kalmaz, doğurursun" diyorlar, analık da "Belki daha erken" diye yanıtlıyordu. Komşu kadınlar "İnşallah bu sefer yaşar" diyorlar, analığı da "İnşallah. Adaklar adadım, nezirler ettim. Mutlaka yaşayacak" diyordu.

Yaşar'ın babası sık sık işsiz kalırdı. Ameleliğe gitmezdi. O kadar kar yağardı ki sabah kalktığında kar pencerenin yarısına kadar yükselmiş olurdu. Serçeler kuru ayazdan

donar ve sonbahar yaprağı gibi yere düşerlerdi.

Bir sabah babası dama iki karganın konuştuğunu gördü. Değneği alıp üstlerine yürüdü. Değnek darbesini alan iki karga da yere düştü. Ama ayaklarına vurunca soğuktan dondukları anladı. Ulduz çok üzüldü. Yaşar bu haberi birkaç gün sonra annesinden aldı. "Bay Karga'nın peşine gelmiş olmasınlar! Zavallılar!" dedi içinden.

Yaşar'ın annesi her sabah gelip analığa yardım ediyordu. Bulaşıkları yıkıyor, evi temizliyordu. Öğleye doğru da kendi evine gidiyordu. Gündüz hizmetçisiydi ve Ulduz onu çok seviyordu. Görünüşe bakılırsa, iyi bir kadındı. Bazen analık gidince Ulduz onunla birkaç söz etme, Yaşar'ın halini hatırlama sorma ve ona selam gönderme fırsatı buluyordu. Diğer komşular da gidip geliyorlardı, ama Ulduz Yaşar'ın annesini herkesten daha çok seviyordu. Bununla birlikte onun yanında da bir şey belli etmemeye çalışıyordu. Sadece kargaları bekliyordu ve bir gün geleceklerinden emindi.

Babası her zamanki gibi daireye gidiyor, evine geliyordu. Bir gece babası, analığa "Ben çocuk istiyorum. Bu defa çocuğun yaşarsa, rahat etmen için Ulduz'u başka bir yere göndereceğim. Ama yine çocuğun ölü doğarsa, artık Ulduz'u yanımdan uzaklaştıramam." dedi.

Analık çocuğunun canlı dünyaya geleceğinden umutluydu. Çünkü çok adakta bulunmuştu. Ulduz daha doğmamış bu çocuğu kıskanıyor ve onun ölü doğmasını istiyordu.

Adaklar Ölümü Engelleyemez- Anne Karga'yı Anış

Sonunda analık doğum yaptı. Çocuk canlıydı. İlaç karaç yaptılar, adaklar adadılar, dualar okudular, nazar boncuğu taktılar, mumlar adadılar; daha neler neler. Niçin? Çocuk ölmesin diye. Ama çocuk haftasında ölümün eşiğine geldi. Doktor çağırdılar. "Ana rahminde iyi gelişmemiş, hayatta kalması çok zor. Benim yapacağım bir şey yok." dedi doktor.

Ertesi günü çocuk öldü.

Analık üzüntüsünden adamakıllı hastalandı. Gece gündüz demiyor "Çocuğumu iyi saatte olsunlar boğdu. Hâlâ yakamızı bırakmadılar. Bu yetmiyormuş gibi hasetlerinden çocuğuma nazar değdirdiler, çocuğumu öldürdüler" diyordu.

Yaşar'ın annesi gün boyu analığın yanında kalıyordu. Yaşar arasına öğle yemeği için annesinin yanına geliyor ve Ulduz'la iki lakırdı ediyordu. Kargalardan hiç ses yoktu. Sadece zaman zaman gökyüzünden tek başına bir karga geçiyor ya da gak gak sesleri duyuluyor ve ses kayboluyordu. Kavak ağaçları bomboş kalmıştı. Ulduz Anne Karga'yı anımsıyordu. Nasıl da ince dallara konup gak gak ötüyor, kımıldanıyor ve ansızın uçup gidiyordu.

Kış Çetin Geçiyor

Kış çetin geçiyordu, çok çetin. Kısa zamanda kar avlunun ortasında duvar kadar yüksek bir tepelik oluşturdu. Gaz ve kömür bulunmaz oldu. Üç katı fiyatına da bulunmaz oldu. Yaşar'ın babası hep işsizdi. Annesi çalışmak için başka evlere çamaşırcılığa gidiyordu. Bazen inanılmaz haberler getiriyordu. Örneğin "Dün fakir bir aile soğuktan donmuş."

diyordu. Bir sabah ağlayarak geldi ve analığa "Geceleyin çocuğum kürsüde donup ölmüş" dedi.

Yaşar perişan oldu. Kardeşinin ölüm düşüncesi onu deli ediyordu. Ulduz'un yanında ağlayarak "Az daha soğuktan ben de donacaktım. Bizim kürsünün altı genellikle boş ve soğuktur. Kömür yok" dedi.

Ulduz onun gözyaşlarını silerek "Ağlama Yaşar. Yoksa ben de ağlayacağım." dedi. Yaşar ağlamayı bıraktı:

- Sabah babam anneme "Şu memlekette niçin falan filanın kömürü yok diyecek biri çıkmıyor?" diyordu.
- Baban çalışıyor mu?
- Hayır. Hep evde oturup düşünüyor. Arada sırada kar kürümeye gidiyor.
- Niçin iş aramaya çıkmıyor?
- İş yok diyor.
- Niçin iş yok? Yaşar bir şey demedi.

Bahar Kokusu

Kar yağışı gittikçe azaldı. Bahar yüzünü gösterdi ve akarsular çözülüp akmaya başladı. Yeşillikler fışkırdı, çiçekler çoğaldı. Kış birçok kişiyi öldürmüştü, birçoğu da bütün zorluklara karşı hayatta kalmıştı.

Yaşar'ın annesi soğuk ve boş kürsüyü kaldırdı, pencereyi açtı. Babası da on yirmi kişiyle birlikte Tahran'a gitti. Tuğla fırınlarında çalışmak için. Evde Yaşar'la annesi yalnız kaldı. Öteki yıllarda olduğu gibi.

Analık yeni yeni iyileşmişti. Ulduz'u görmeye tahammül edemiyordu. Ulduz çoğu zaman Yaşar'ın evindeydi. Analık da artık bir şey demiyordu. Babası Ulduz'a sevgi gösteriyordu. Ama Ulduz ondan da hoşlanmıyordu. "Bu yıl seni okula göndereceğim" diyordu.

Kargaların Dilini Kim Bilir? Mayıs ayı geldi. Yaşar yıl sonu sınavlarına giriyordu. Bir gün Ulduz'a:

- Dün okulun çevresinde dolaşan iki karga gördüm. Ulduz yerinden sıçradı:
- Eee, sonra?
- Sonra ben sınıfa girdim. Matematik sınavım vardı. Dışarı çıktığımda, baktım, yoklar. Ulduz yavaşça yerine oturdu. Yaşar:
- Üzülme. Eğer bizim kargalarsa, döneceklerdir.
- Konuştunuz mu?
- Fırsat olmadı. Zaten ben kargaların dilini bilmemki.
- Bilirsin mutlaka.

- Nerden anladın?
- Çünkü şefkatlisin, çünkü temiz bir kalbin var, çünkü her şeyi kendin için istemiyorsun, çünkü analık gibi değilsin.
- Bunları nereden öğrendin?
- İyi çocukların hepsi kargaların dilini bilir. Anne Karga söylüyordu; uydurmuyorum. Yaşar bu habere sevindi. Sevincinden Ulduz'un elini iki eli arasına alıp sıkıttı:
- Nasıl oldu, anlamadım, o gün Bay Karga ile konuşabildim. Hiç aklımda değil.

Kargaların Dönüşü

Aradan iki üç gün geçti. Yaz yaklaşıyor, hava ısınıyordu. Büyükler yine öğle vakti uyumak istiyor, öğle yemeğini yediler mi yatıyorlardı. Çocukları da zorla yatırıyorlardı.

Bir gün Yaşar son sınavını vermiş, eve dönüyordu. İlkokuldan biraz aşağıda mesçit vardı. Mesçitin önüne bir dut ağacı dikilmişti. Dut ağacının altından biri Yaşar'ın adını söyledi. Sokak boştu. Yoluna devam etmek isterken ardından yine seslendiler: Yaşar!

Yaşar geriye döndü. Birden gözü dut dalına konmuş, gülümseyen iki kargaya ilişti. Yüreği küt küt atmaya başladı:

- Kargalar, siz beni nereden tanıyorsunuz? Kargalardan biri ince sesiyle:
- Yaşar Bey, sen Ulduz'un arkadaşı değil misin?
- Evet, arkadaşım. Öteki karga kalın sesiyle:
- Doğrusu, annemiz seni görmemişti ama Ulduz senden bahsetmişti annemize. Seni bulmak için ne zamandır okulları dolaşıyoruz. Önce Ulduz'u görmek istemedik. Büyükanнемiz tembihlemişti. Ulduz nasıl?
- Onu unutmuş olmanızdan korkuyor Bay Karga. Kalın sesli karga:
- Özür dilerim, biz kendimizi tanıtmadık. Ben, sizin yanınızda olan ve sonra ölen Bay Karga'nın erkek kardeşiyim. Bu da kızkardeşim. Ona Bayan Karga deyin.

Bayan Karga:

- Bizim bir erkek kardeşimiz daha vardı. Soğuktan donarak öldü. Babamız da annemize üzülmekten öldü.

Yaşar:

- Başınız sağolsun.
- Teşekkür ederiz.

Yaşar biraz düşündükten sonra:

- Burada konuşmamız doğru değil, bizim eve gidelim. Evde kimse yok. Kargalar kabul ettiler. Yaşar yola koyuldu. Kargalar da uçarak onu izlediler.

Kimse bilemez Yaşar'ın ne halde olduğunu. Kendisini o kadar büyük hissediyordu ki deme gitsin. Kâh gökyüzüne bakıyor, kargaları izliyor, gülümseyerek tekrar yola

koyuluyordu. Nihayet eve vardılar. Anahtarı komşularından alıp içeri girdi. Annesi öğleyin gelmezdi eve. Kargalar alçalıp merdivenlere kondular. Yaşar:

- Ulduz'u görmek istemez misiniz?

Tam bu sırada duvarın öbür tarafından Ulduz'un ağlaması duyuldu. Üçü de sustu. Sonra Bayan Karga:

- Şimdi Ulduz'u göremeyiz. Acele etmeyelim. Bay Karga:

- Evet, şehre gidip kargalara haber verelim. Sonra gelir görürüz. Bugün geliriz. Ulduz'a selam söyle bizden.

Yaşar yalnız kalınca dama çıktı. Ne kadar beklediye de Ulduz bahçeye çıkmadı. Geri döndü. Annesi buzluğun altına eklemek, peynir koymuştu. Öğle yemeğini yedi ve tekrar dama çıktı. Hava sıcaktı. Gömleğini çıkardı ve sırtüstü yattı. Gökyüzüne iyice bakmak istiyordu. Apaçık ve masmaviydi gökyüzü. Birkaç kuş geçiyordu gökyüzünden; kanat çırpıyor, kayıyorlardı adeta.

Kaçış kararı; Geri dönmek için kaçış

Öğle sofrasındaydılar. Babası Ulduz'u yanına oturtmuştu. Yaşlıydı Ulduz'un gözleri; hık hık ediyor, içini çekiyordu.

Analık:

-Canı dayak istiyor. Kaşındı yine.

Babası:

-Kızım, sen laf dinleyen bir çocuktun. Ne diyeceksin?

Ulduz bir şey demedi. İçini çekti.

Analık:

-Yalnızlıktan sıkılıyorum, bırakın Yaşar'la oynamaya gideyim diyor.

Birden Ulduz:

- Evet, oyun arkadaşı istiyorum; yalnızlıktan patlıyorum.

Bir süre tartıştıktan sonra babası Ulduz'un arada bir Yaşar'a gidip erken dönmesine karar verdi. Ulduz çok sevindi. Öğleden sonra analıkla babası yattılar. Ulduz kalkıp dama çıktı. Orada oturup kargaları beklemek istiyordu. Birden gözü Yaşar'a ilişti. Tatlı tatlı uyuyordu. Güneş de yakıyordu. Gidip Yaşar'ın başucuna oturdu. Saçlarını okşarken Yaşar gözlerini açtı; gülümsedi. Ulduz da gülümsedi. Yaşar doğrulduktan sonra gömleğini giydi:

- Ulduz rüyamda ne gördüm biliyor musun?

- Hayır.

- Rüyamda elele tutuşmuş, bulutlara oturmuştuk. Bayan Karga'nın düğününe gidiyorduk. Diğer kargalar da peşimizden geliyorlardı.

Ulduz kızardı biraz.

- Bayan Karga da kim?
- Demedim mi sana?
- Hayır.
- Kargaları gördüm. Konuşuyordum.
- Ne zaman?
- Okuldan dönerken. Bay karganın erkek ve kızkardeşleriydi. Birazdan gelirler.
- Yani Bayan Karga bizim Bay Karga'nın kızkardeşi öyle mi?
- Evet.
- Baba Karga'dan ne haber?
- Karısına üzülmekten öldüğünü söylüyorlardı.

Tam bu sırada ağaçların arkasından iki karga görüldü. Gelip dama kondular, selam verdiler. Ulduz bir bir aldı onları eline; öpüp eteğine bıraktı. Hal hatır sorduktan sonra Bay Karga:

- Ulduz, herkes bizimle gelmeni istiyor.
- Yani bu evden kaçayım öyle mi?
- Evet; kaçıp bize gelmelisin. Burada kalırsan, sıkıntıdan patlar, ölürsün. Analığın sana çok eziyet ettiğini biliyoruz.
- Nasıl kaçabilirim ki? Babam ve analık bırakmazlar. Köpeği öldüğünden beri amca da evimize adımını atmadı.

Bayan Karga:

- Sen istersen, kargalar seni nasıl götüreceklerini biliyorlar. Buraya kadar Yaşar bir şey dememişti.
- Yani gitsin ve bir daha geri dönmesin, öyle mi? Bayan Karga:
- Bu onun isteğine bağlı. Sen ne düşünüyorsun Yaşar?
- Dediklerinizi kabul ediyorum. Burada kalırsa mahvolur ve hiçbir şey yapamaz. Ama Kargalar şehrine giderse... bilmem ki nasıl olur...

Bay Karga:

- Yarın gelir, yine konuşuruz. Ulduz sen de yarına kadar iyice düşün taşın. Kargalar gitti. Ulduz:
- Sence gitmeli miyim?
- Evet, git. Ama yine dön. Döneceğine söz veriyor musun?
- Söz veriyorum Yaşar.

Büyük anne kaçış yöntemini öğretiyor

Ertesi gün öğleyin kargalar geldi. Yanlarında yaşlı bir karga da vardı. Bayan Karga:

- Bu da büyükanne.

Büyükanne Yaşar ile Ulduz'un yanına gidip karşılarına oturdu:

- Kargalar sizi bulduğumuz için çok mutlu. Kızım sizden çok bahsediyordu. Ulduz:

- Anne karga sizin kızınız mıydı?

- Evet. İyi bir kargaydı. Ulduz bir âh çekerek:

- Benim yüzümden öldü.

- Kargalar bir tane iki tane değil. Ölmekle, öldürülmekle tükenmezler. Biri ölürse, iki tane dünyaya gelir.

Yaşar:

- Ulduz sizin yanınıza gelmek istiyor. Büyükanne:

- Ne güzel! Öyleyse işe koyulalım. Ulduz:

- Ne zaman istersem geri dönebilir miyim?

- Elbette dönebilirsin. Biz kargalar, huzurlu yaşamak ve başkalarından habersiz kalmak için evini, yaşantısını, dostlarını terkedip kaçanları sevmeyiz.

- Beni nasıl götüreceksiniz yanınıza?

- Önce sağlam bir ağ gerek. Bunu siz örmelisiniz.

- Ağ ne işimize yarayacak?

- Birinci yararı şu. Kargalar sizin tembel ve boş oturan biri olmadığınızdan, mutluluğunuz için sıkıntıya girmeye hazır olduğunuzdan emir olurlar. İkinci yararı ise, sen ağa oturursun, kargalar da seni kaldırıp kendi şehirlerine götürürler.

Yaşar söze girdi:

- Afedersiniz büyükanne, ağ örmek için gereken ipliği, yünü nereden bulacağız?

- Kargalar çalışkan ve iyi insanlara yardım etmeye her zaman hazırdır. Biz yün getiririz; siz de eğirip ağı örersiniz.

Damda birkaç büyük taş vardı. Analık onları sirke küpünün etrafına diziyordu. Büyükanne:

- Biz yünleri getirip şunların ortasında biriktiririz.

Bir süre daha şundan bundan söz ettikten sonra kargalar gitti. Ulduz:

- Yaşar, yün eğirmeyi ve ağ örmeyi hiç bilmiyorum ben.

- Ben biliyorum. Dedemden öğrendim.

Kargalar çabalıyor, çocuklar canla başla çalışıyor, işler ilerliyor

Yaşar'ın okulu tatil oldu. Artık Farsça okuması fena değildi. Babasının mektuplarını okuyup anlamlandırabiliyor ve annesine söyleyebiliyordu. Kitap da okuyordu. Annesi

yine çamaşır yıkamaya gidiyordu. Babası Tahran'daki tuğla ocaklarında çalışıyordu. Evlerine birçok karga gelip gidiyordu. Analık bazen gökyüzüne bakıyor ve kargaların çokluğundan korkuya kapılıyordu. Ulduz ise hiç belli etmiyordu. Rahatsız olan analık bazen "Bu kızın kargalarla bir işi olmasın?" diye söyleniyordu kendi kendine. Ama Ulduz'un sakın ve mazlum halinden bir şey anlaşılmıyordu.

Yün eğirip iplik yapma işi Yaşar'ın evinde hızla ilerliyordu. Yaşar ayakta duruyor ve büyük adamlar gibi öreke ile iplik eğiriyordu. Ulduz eliyle iplikleri büküyor ve daha kalın iplikler yapıyordu. Bahçede küçük ve boş bir yuva vardı. İpleri oraya saklıyorlardı.

Karga nine bazen onlara uğruyor ve işlerin nasıl gittiğini soruyordu. Yaşar bükülmüş ipleri gösteriyor, Karga Nine de gülüp "Aferin çocuklar, aferin. Aman kimse gizli çalışmanızdan kuşkulanasın! Gözünüzü dört açın" diyordu.

Yaşar ile Ulduz:

- İçin rahat olsun büyükanne. Yaşımız küçük ama aklımız çok. İnsanın her işi açıkça yapmaması gerektiğini biliyoruz. Bazı işler açıkça yapılır, bazıları da gizli.

Büyükanne eğri gagasını toprağa sürtüp:

-Sizi seviyorum. Ana babalarınızdan çok farklısınız. Aferin, aferin! Ama henüz çocuksunuz ve erişkin olmadınız. Çok şey öğrenmeli, daha iyi düşünmelisiniz.

Bazen de Bayan Karga ile erkek kardeşi geliyor, yanlarına konup sohbet ediyorlardı. Kendi şehirlerinden, karakavaklardan, bulut, rüzgar, dağ, kır, ova, çöl ve havuzlardan söz ediyorlardı. Ulduz ile Yaşar elli altmış kargayla daha tanışmıştı. Bayan Karga "Kargalar şehrinde bir milyondan fazla karga yaşar." diyordu. Bu söz çocukları sevindiriyordu. Bir milyon karga bir arada yaşıyor ve hiç kavga etmiyorlar, ne güzel!

Ulduz'un yol arkadaşı

Bir gün Yaşar ile Ulduz yün eğirirken Ulduz başını kaldırıncı Yaşar'ın sessiz sedasız ona baktığını gördü.

- Bana neden böyle bakıyorsun Yaşar? N'oldü?

- Düşünüyordum da.

- Neyi?

- İşte, öyle bir şey.

- Bana da söyle.

- Peki, söyleyeceğim. Düşünüyordum da, sen buradan gidince, yalnızlıktan patlayacağım.

- Ben de dün düşünüyordum, keşke ikimiz birlikte gitsek diye. Tek başına gitmenin pek fazla zevki yok.

- Yani benim de mi gelmemi istiyorsun?

- Yürekten isterim. Büyükanneye söyleyelim.

- Ben söylerim.

Ertesi gün büyükanne gelince Yaşar:

- Büyükanne, ben de Ulduz'la birlikte sizin yanınıza gelebilir miyim? -Gelebilirsin ama annene üzülmez misin? Kötü bir anne değil o. Bırakıp kaçarsan... -Bunu düşündüm. Gitmeden bir gün önce söylerim ona.

-Kabul ederse, zararı yok, seni de götürelim. Ulduz ile Yaşar keyiflenip hızlı hızlı işe koyuldular.

Balık hırsızları, yün hırsızları, etkisiz dualar

Yaşar sınavı kazandı. Karnesini eve getirdiği gün babasına da mektup yazdı. Ulduz ile Yaşar çoğu zaman beraberdiler. Analık daha az eziyet ediyordu. İşin doğrusu, Ulduz'u gözünün önünde görmek istemiyordu. Öte yandan hep kargalardan huylanıyordu. Kargalar sık sık gelip gidiyorlar ve onu ürkütüyorlardı. Başına bir bela gelmesinden korkuyordu. Kocasını da hoşlanmıyordu bu durumdan. Özellikle havuz başına gidip de balıkları göremediği gün. İki balığı Bayan Karga ile erkek kardeşi yemişti. Birini büyükanne, kalanını da öteki kargalar. Analıkla babası nerede bir karga görseler küfredip taş atıyorlardı.

Bir gün babası kuru üzüm almıştı, analık sirke kursun diye. Analık küpü alıp dama çıkardı. O yanına bu yanına taşlar dizdi, derken bir sürü yün buldu. Yünleri alıp kocasına getirdi:

-Görüyor musun, cinler sardı bizi! Hâlâ rahat bırakmadılar bizi. Kim getirip koydu bunların taşların arasına?

Babası:

-Bunun önünü almak lazım.

-Yarın falcıya gideyim, bir dua yazdırayım da cinleri korkutup kaçırsın.

Ertesi gün Ulduz ile Yaşar'ı gördü. Cinlerden bahsetti.

Yaşar gülerek Ulduz'a:

-Yünleri aşirmalıyız. Yoksa işimiz birkaç gün aksayacak.

Ulduz yünleri aşırdı. Getirip, boş köpek kulübesine koydular. Yaşar yeterince yünün toplandığını gördü. Artık kargalara yün getirmemeleri için haber verdiler.

Analık falcıya gidip muska yazdırdı. Yünlerin götürüldüğünü görünce korkusu daha da arttı.

Yaşar annesinden izin alıyor. Dil bilen köpek meselesi.

Çocuklar o günden sonra ağ örmeye başladılar. Önce kalın kalın ipler hazırladılar. Sonra düğüm atmaya geçtiler.

Yaşar'ın annesinin uzun bir çamaşır ipi vardı. Bu çamaşır ipinde bükülmüş birkaç dizi tel vardı. Yaşar çamaşır ipini annesinden istiyordu. Ağın daha sağlam olması için iplerin arasına koyacaktı bunu.

Akşam annesine dedi:

- Anne, birkaç günlüğüne seyahate çıksam çok üzülür müsün? Annesi Yaşar'ın şaka yaptığını sandı.

Yaşar sorusunu yineledi:

- Anne, birkaç günlüğüne geziye çıkmama izin verir misin? Erken döneceğime söz veriyorum.

- Önce parasını nerden bulacağız, onu söyle.

- Paraya ihtiyacım yok.

- Peki kimle gideceksin?

- Şimdi söyleyemem, gitmeden önce öğrenirsin.

- Peki, nereye gideceksin?

- Bunu da gitmeden önce söylerim.

- Öyleyse ben de gitmeden önce izin veririm.

Annesi Yaşar'ın bayağı bayağı şaka yaptığını ve birkaç sene önceki abartılı laflardan ettiğini düşünüyordu. Yaşar küçükken, birinci sınıfa giderken böyle büyük laflar ederdi. Mesela yastığın üstüne çıkar ve "Ben gökyüzüne gitmek istiyorum. Yıldızlardan birkaçını toplayıp getireceğim, ceketime düğme yapacağım" derdi. Oysa bilmiyordu o minicik yıldızların yüzlerce milyon kilometre uzakta olduğunu, ondan büyük olduğunu, bazılarının ocaklarındaki ateşten binlerce kat fazla sıcak olduğunu.

Bir gün de başıboş kara bir köpeği sürükleye sürükleye getirmişti eve. Öğle yemeği vaktiydi. Yaşar okuldan geliyordu. Annesi babası : "Yaşar bu kirli hayvanı neden getirdin eve?" diye sormuşlardı.

Yaşar gururla:

- Böyle demeyin. Bu köpek dilden anlıyor. Uzun zamandır uğraşıp ona dil öğrettim. Şimdi ne söylesem yapar.

Babası gülerek:

- Doğru söylüyorsan, söyle gidip iki lavaş ekmeği alsın gelsin. İşte parası.

- Önce yemek yemeli, sonra...

Annesi önüne biraz kuru ekmek koymuş, köpek yedikten sonra kuyruk salmaya başlamıştı. Yaşar köpeğe:

- Ne dediğini anladım arkadaş. Babası:

- Eee, ne diyor Yaşar?

- Diyor ki, Yaşarcığım, dişimin arasına bir şey sıkıştı. Ağzımı açayım da lütfen onu çıkarıver.

Annesi babası şaşkın şaşkın bakınırken Yaşar sakın sakın köpeğin ağzını açmıştı. Dişlerini temizlemek için elini hayvanın ağzına sokunca köpek çırpınıp havlamış, Yaşar

da feryat etmişti. Babası köpeği dövüp kovmuştu. Yaşar'ın eli birkaç yerinden yaralanmış, sürekli "ah, vah" demişti.

O gün Yaşar annesine:

- Gideceğim zaman kesinlikle izin verecek misin? -Evet.
- Peki...Çamaşır ipini de verir misin bana anneciğim?
- Ne yapacaksın onu? Yine ne cinlik düşünüyorsun oğlum?
- Seyahatimde lazım olacak, bir cinlik düşündüğüm falan yok.

Annesi şaşırmıştı. Oğlunun amacı neydi, bilmiyordu. Sonunda ipin Yaşar'ın olmasına razı oldu. Uyuyacakları sırada Yaşar:

- Anne.
- Hı, söyle.
- Bunları kimse söylemeyeceğine söz verir misin?
- Merak etme sen, kimseye söylemem. Biliyor musun acaba, baban burda olsaydı, nasıl da gülerdi sözlerine?

Yaşar bir şey demedi. Bahçede yatıyordu ve yıldızları seyretmek çok zevkliydi.

Hareket günü

İş hızla ilerliyordu. Yaşar'ın annesi çoğu günler öğleleri de eve gelmiyordu. Çocuklardan için çalışacak zaman çoktu. Kargalar az gider gelir olmuşlardı. Analık ise sürekli gözlüyordu kargaları.

Büyükanne "İyisi mi daha az gidelim. Yoksa analık şüphelenip bir çuval inciri berbat edecek" diyordu.

Yaşar ile Ulduz Büyükanneye:

- Ne zaman hareket ediyoruz?
- İsterseniz, yarın öğleyin.
- Ne kadar erken olursa, o kadar iyi.
- Öyleyse, yarın öğleyin bekleyin. İki karganın üç kez gak gak diye öttüğünü duyarsanız ağı alıp çıkın dama.

Çocukların kalbi küt küt atıyordu. Kalkıp oynamak geliyordu içlerinden. Bir süre daha dereden tepeden konuştular. Büyükanne uçup birkaç ev ötedeki karakavak ağacına kondu. Gak gak öttü, silkelendi ve uçup uzaklaştı.

Gönülden haberi olmayanlar "Ulduz delirmiş!" derler. Akşam oldu. Yemekte Ulduz kendi kendine gülüyordu. Analık:

- Bu kız delirmiş. Babası sürekli soruyordu:
- Kızım, nen var, niye gülüyorsun? Komik bir şey göremiyorum ben. Ulduz:

- Sevincimden gülüyorum.

Analık sinirleniyor, babası soruyordu:

- Ne sevinciymiş bu?

- Hiç işte, mutluyum; bir şey yok. Analık:

- Boş ver, gelenler gelmiş yine.

Güzel ve şefkatli anne Yatma zamanıydı. Yaşar annesine:

- Anne, yarın öğlen evde olabilir misin?

- İşin mi vardı benimle?

- Evet, yarın öğlen söylerim sana. Seyahatim hakkında.

- Pekala, öğleyin gelirim eve.

Annesi oğlunun işine akıl erdiremiyordu bir türlü. Sahi, seyahat meselesini unutmuştu çoktan, şimdi hatırladı. Ama Yaşar'ın iyi bir çocuk olduğunu ve kötü bir şey yapmayacağını biliyordu. Çok seviyordu onu. Gündüzleri çamaşıra gittiğinde aklı oğlunda kalıyordu. Zaman oluyor kendisi aç kalıyor ama oğluna giysi, kağıt, kalem alıyordu. Şefkatli, güzel bir anneydi. Yaşar da en küçük şeyler için bile aldatmazdı, üzmezdi annesini.

Hareket; Ulduz hapiste

Sabah oldu. Birkaç saat sonra hareket saatiydi ve zaman hızla geçiyordu. Yaşar yalnızdı evde. Yerinde duramıyordu sabırsızlıktan. Bahçede bir o tarafa bir bu tarafa gidiyor, Ulduz'u ve annesini düşünüyordu. Birkaç kez ağı çıkarıp bahçeye yaydı, oturdu üstüne. Sonra toplayıp yerine koydu.

Öğleyin annesi geldi. Üzüm, ekmek, peynir almıştı. Oturup yemeklerini yediler. Yaşar Ulduz'u merak ediyordu. Annesi oğlunun konuşmasını bekliyor, ikisi de konuşmuyordu. Yaşar'ı almıştı bir düşünce:

"Ya Ulduz gelemezse, ne olacak? Plan suya düşecek. Analık elime düşerse bilirim ona yapacağımı! Saçlarını yolacağım. Lanet kadın! Neden Ulduz'u bırakmıyorsun? Şimdi kargaların sesi gelse ne yapacağım? Hâlâ gelmedi Ulduz. Heyecandan yüreğim yerinden kopacak sanki!"

Su getirme bahanesiyle bahçeye çıktı. Duvarın öbür tarafından Ulduz'un babasıyla analığın sesleri geliyordu. Analık su döküyor, babası da elini yıkıyordu. Belli ki yeni gelmişti babası.

Analık:

- Kız başıma ne belalar açtı bilmiyorsun. Sonunda mecbur oldum, mutfağa kilitledim...

Tam bu sırada iki karga gelip karakavağa kondu. Onları görünce Yaşar'ın yüreği küt küt atmaya başladı. Ulduz n'olacaktı şimdi? Acaba annesini mi gönderse? Analık ciddi ciddi hapsetmiş olmasın sakın?!

Kargalar uçup Yaşar'ın üzerine kadar yaklaştılar. Ona gülümseyip dut ağacına kondular. Birden ikisi birden gaklamaya başladı:

- Gak gak!.. Gak gak!... Gak gak!...

Kargaların sesi savaş borusu gibiydi. Hem korku vardı, hem hareket. Bir ara Yaşar telaşa kapıldı. Sonra toparlanıp yuvaya gitti. Ağı alıp usulca dama çıktı. Ulduz'un babası ile analık içeri girmişlerdi. Kargalar gelip Yaşar'ın yanına kondu, hal hatır sordular. Yaşar ağı yaydı. Hâlâ gelmemişti Ulduz. Yarım dakika geçti. Yaşar uzaklara baktı. Sol tarafta uzaklarda büyük bir karaltı hareket ediyor ve gittikçe yaklaşıyordu. Kargalardan biri:

-Geliyorlar işte. Neden gelmiyor Ulduz? -Bilmiyorum, belki analığı hapsetmiştir.

Karaltı yaklaşıyordu. Boğuk boğuk karga sesleri işitildi. Ulduz yine gelmedi. Kargalar geldi. Binlerce karganın gak gak bağırması yeri göğü inletti. Kapılar, duvarlar kargalardan simsiyah oldu. Dut ağacında boş yer kalmadı. Millet evlerinden dışarı dökülmüştü. Korku içindeydiler.

Yaşar'ın annesi başına bir tencere geçirmiş bahçenin ortasında bas bas bağıırıyordu:

- Nereye gittin Yaşar?.. Gözünü oyacaklar şimdi! Yaşar annesinin sesini duyunca dam kenarına geldi.

-Korkma anneciğim. Bunlar benim arkadaşlarım. Beni seviyorsan, git Ulduz'u dama gönder. N'olur anneciğim. Haydi anne... Biz birlikte seyahat etmek istiyoruz...

Annesi şaşkın şaşkın oğluna bakıyor ve bir şey demiyordu. Yaşar yine yalvardı:

- Haydi anne, git n'olursun!... Lütfen.... Kargalar benim arkadaşım.... Korkma onlardan! Yaşar ne yapacağını bilmiyordu. Az daha ağlamaya başlayacaktı. Büyükanne yaklaştı:

- Sen git, ağa otur. Ben birkaç kargayla Ulduz'a gideceğim, bir bakayım nerede kaldı?

Kargaların çığlıkları herkesi bahçeye dökmüştü. Başlarına bir şey geçirip korku içinde gökyüzüne bakıyorlardı. Kimileri korkusundan pencereden bakıyordu. Yaşlı kadınlar feryat ediyorlardı:

- Bela geldi! Gidin dua edin, namaz kılın, adak adayın!

Birden Ulduz'un babası elinde sopayla bahçeye çıktı. Analık da arkasındaydı. Her biri başına bir tencere geçirmişti.

Büyükanne:

- Kargalar, bağlayın şu karı kocanın elini ayağını. Kimildamasınlar sakın.

Kargalar ikisinin başına üşüştü. Tencerelerden büyük bir gürültü çıkıyor analık ile babasını korkutuyordu.

Büyükanne birkaç kargayla içeri girdi. Mutfaktan Ulduz'un sesi geliyordu. Kapı kilitliydi. Ulduz delik açmak için kapıya vuruyordu bıçağı. Küçük bir delik açmıştı. Bu sırada Yaşar'ın annesi yetişti. Kargalar yol açtılar. Annesi bir taş alıp kilidi kırdı. Ulduz dışarı çıktı. Yaşar'ın annesi onu kucaklayıp öptü.

Ulduz:

- Bizi merak etme, çabuk doneriz. Analıa syleme beni çıkardığını. Hatırını kırar...

Yaşar'ın annesi ağılıyordu. Ulduz koştı. Kümesten bir bohça alıp dama ıktı. Kargalar etrafını sarmıştı. Yaşar'ın yanına gelince, aa oturdu. Yaşar kollarını açıp sımsıkı kucakladı onu ve sevincinden ağıladı.

Büyükanne karga Yaşar'ın annesine teşekkür etti. Dama gelip yüksek sesle:

- Kargalar, hareket edin!

Birden kargalar hareketlendi. Gagalarıyla, pençeleriyle ağı tutup kaldırdılar. Yaşar ağıın kenarına uzun uzun şeritler bağlamıştı. Kargalar onları da tuttular.

Yukarıdan bağıırıyordu Yaşar:

- Anne, biz gidiyoruz. Babama selam söyle. abuk dönerim, üzölme n'olur!

Kargalar analık ile Ulduz'un babasını serbest bırakıp yola koyuldular. İkisi de bahçenin ortasında durmuş basbas bağıırıyor, taş ve sopa atıyorlardı. Üstleri başları yırtık içindeydi. Birkaç yerlerinden de yaralanmışlardı.

Sonunda şehirden uzaklaştılar.

Binlerce karga çocukların etrafını sarmıştı. Sadece üstleri boştu. Ulduz bulutlara bakıp kendi kendine:

- Ne kadar güzel!

Kargalar koro halinde ötüşerek uçuyorlardı. Kargalar şehrine gidiyorlardı. Ulduz'un babasının evinden daha iyi bir yere. Analığın bulunmadığı bir yere.

Atın yalancı memeleri, şehit ve muradına erememiş dostların anısına.

Büyükanne, Bay Karga ve Bay Karga birkaç kelime konuşmak ve sonra diğerkleri gibi işlerinin başına gitmek üzere gelip çocukların yanına kondular.

Ulduz bohçasını açtı. Bir gömlek çıkarıp Yaşar'a: -Babamın bu. Senin için aşırıdım. Sonra giyersin. Yaşar teşekkür etti.

Bohada biraz ekmek ve tereyağı vardı. Ulduz cebinden birkaç karga tüyü çıkardı. Büyükanneye verip:

- Büyükanne, Bay Karga'nın kanatları. Size vermek için anı olarak saklamıştım. Biz Yaşar'la Bay Karga'yı, annesini asla unutmayacağız. Onlar bizim yüzümüzden öldüröldüler.

Büyükanne tüyleri alıp havalandı. Çocukların ve diğerk kargaların üstünden uçarken yüksek sesle:

- İzninizle iki kelime konuşmak istiyorum.

Kargalar sustular. Büyükanne kanadının altından bir yalancı meme çıkardı:

- Sevgili dostlar! Güzel kargalar! Ulduz demin Bay Karga'nın birkaç tüyünü verdi. Biz

onları saklayacağız. Çünkü şefkatli ve vefalı ana oğulun hatırası bunlar. Bu tüyler bize yürekli ve iyi kargalar olmamızı hatırlatacak hep.

Ulduz ile Yaşar hurra çektiler. Kargalar yüksek sesle gak gak öttüler. Büyükanne sözüne devam etti:

- Ama bu yalancı memeyi atalım. Çünkü bunu analık Ulduz'a almıştı hep emsin ve konuşacak, derdini anlatacak hali olmasın diye.

Ulduz yalancı memesini tanıdı. Anne Karga'ya verdiği gibiydi.

Büyükanne yalancı memeyi attı aşağı. Kargalar koro halinde ötüştüler. Büyükanne:

- Analık, Anne Karga'yı öldürdü, Bay Karga'yı mutsuz bıraktı. Ama Yaşar ve Ulduz onları unutmadılar. Öyleyse yaşasın muradına erememiş şehit dostlarını unutmayan çocuklar!

Kargalar yüksek sesle gak gak öttüler. Ulduz ile Yaşar alkış tutup hurra çektiler.

Dağların ardında, kargalar şehri var, dağlarda yaşayan kargaların.

Uzaktan yüksek yüksek dağlar görülüyordu. Büyükanne aşağı inip "Şu dağların tepesi kargalar şehridir. Neden gidip dağ başını yurt tuttuğumuzu merak etmeyin. Kargalar çeşit çeşit olur.

Dostların mektubu

Bu da Ulduz ile Kargalar öyküsünü basılmadan önce okuyup sessiz kalmak isteyen çocukların sevgi dolu mektubu. Mektup çocukların öğretmeni aracılığıyla yazara ulaştırıldı.

Ulduz'un dostlarına selam;

Bize Ulduz'dan haber getirene müjdelik vereceğiz. Biz kargaları, Yaşar'ı ve Ulduz'u merak ediyoruz. Artık kargalara eziyet etmeyeceğiz. Annelerin Anne Karga gibi olmasını istiyoruz. Anne Karga anneydi. Biz annemizi severiz. Anne Karga kocasını severdi. Annemiz de babamızı sevsin. Bay Karga, Ulduz ve Yaşar'ın mücadeleye gittiklerini sanıyoruz. Babalarla, analıklarla. Yaşar için ok ile yay yapacağız. Karga yuvalarını bozmayacağız. Gelsin konsun Bay Karga. Ne zaman analık gelirse, babası gelirse, Ulduz'a haber versinler. Biz Ulduz'a ayakkabı ve giysi vereceğiz. Balıkları aşırıp, örümcekleri toplayacağız. Bay Karga müjde getirecek. Mücadelesinde galip olacak. Yaşar Ulduz'un elini tutacak, gelecekler. Ulduz iyi bir anne olacak, Yaşar da iyi bir baba. Biz onların düğünlerinde oynayacağız. Biz merak ediyoruz. Hepsini merak ediyoruz. Onlara yardıma gitmek istiyoruz. Kargalar şehrinden bir an önce dönmelerini istiyoruz.

Ulduz, Yaşar ve kargaları sevenler.

(Emir-i Kebir İlkokulu altıncı sınıfından 28 öğrencinin adı ve imzası) 1965

ULDUZ İLE KONUŞAN BEBEK

Tüm dünyadaki halı dokuyan çocuklara

B. Konuşan Bebek'ten Birkaç Söz

Merhaba çocuklar! Ben Ulduz Hanımın konuşan bebeğiyim. Ulduz ile Kargalar kitabını okuyanlar beni ve Ulduz'u iyi tanırlar. Ulduz ile benim öyküm kargaların öyküsünden önceydi. O zamanlar Ulduz'un analığı geleli bir iki yıl olmuştu olmamıştı. Ulduz da dört beş yaşlarındaydı. Ben de konuşmayı bilmiyordum. Ulduz'un annesi beni eski başörtüsü ile çadurundan yapmıştı. Kendi saçlarını göğsüme, karnıma, ellerime, ayaklarıma doldurmuştu.

Bir akşam Ulduz beni karşısına koydu ve benimle konuştu da konuştu, dertleşti. Sözleri o kadar etkiledi ki; sonunda dillendim ve konuşmaya başladım. Hâlâ konuşmasını unutmadım.

Ulduz'la olan serüvenim çok uzun. Behreng Bey bu öyküyü Ulduz'dan dinleyip öyküleştirmişti. Bir süre önce yazdıklarını getirip "Konuşan bebek, seninle Ulduz'un serüvenini öyküleştirdim ve bastırmak istiyorum. Sen de bir önsöz yazsan iyi olur" dedi.

Behreng Bey'in öyküsünü başından sonuna kadar okudum ve baktım bayağı güzel bir öykü olmuş. Ama bazı cümleler Farsçaya uyum sağlamıyordu. Bunun üzerine elime kalemi alıp o cümleleri düzelttim. Yine de cümlelerde, sözcüklerde, tamlamalarda hata görülürse, bunlar bana ait. Niye Farsça bilmiyor diye yüklenmeyin ona artık. Belki o da bilmediği bir dille öykü yazmaktan hoşlanmıyordur. Ama başka çare var mı?

Bir sözüm daha var. Hiçbir kendini beğenmiş, şımarık çocuğun bunu okumaya hakkı yok. Hele hele arabalarına kaykılıp, caddelerde gördükleri fakir veya kimsesiz çocuklara, işçi çocuklara hava atanların Ulduz ile benim öykümü okumaya hiç hakkı yok. Bu arada burnu bir karış havada olan kötü çocuklar davranışlarını düzelttikleri ve bana söz verdikleri takdirde öykümü okuyabilirler.

Tüm anlayışlı, akıllı çocukların dostu: Konuşan Bebek

Bebek konuşuyor

Hava alacakaranlıktı. Ulduz sandık odasında oturmuş, kocaman bebeğini karşısına almış usul usul konuşuyordu:

- Doğrusunu istersen, şişko bebek, dünyamda yalnız sen varsın. Annemi mi söylüyorsun? Hiç hatırlamıyorum. Komşumuzun dediğine göre çok eskiden babam boşamış, köye babasının evine göndermiş. Analığı da sevmiyorum. Evimize geldi geleli babamı benden aldı. Yalnızım bu evde. İneğimi de kestiler dün. Benimle arası çok iyiydi. Ben onunla konuşuyordum, ellerimi yalıyordu, bana süt veriyordu. Yanında olmazsam kimse sütünü sağdırmıyordu. Küçüklüğünden beri bizim evdeydi. Annem doğurtup büyütmüş ... Şişko bebek, ya konuşursun, ya da patlayacağım sıkıntıdan!...Evet, dedim ya dün ineğimi kestiler. Analık aşermiş, canı benim ineğimin etini çekmiş. Şimdi kızkardeşiyle birlikte mutfakta oturmuş, etin pişmesini bekliyorlar. Sonra da yiyecekler... Benim zavallı ineğim!... Biliyorum şimdi ateşte cızır cızır yandığını... Şişko bebek, konuş yoksa patlayacağım!...Yas tutuyorum... Analığım aşermeye başladığından beri görmek istemiyor beni. "Seni görünce midem bulanıyor. Elimde değil" diyor. Analık

benim yüzümü görüp de midesi bulanmasın diye bütün zamanımı sandık odasında geçirmek zorundayım. Şişko bebek, konuş yoksa patlayacağım sıkıntıdan!.. Ne zamandan beri sana sahibim, bilmiyorum. Gözümü açtım, seni gördüm. Sen de bana karşı kötü olur da surat asarsan, artık ne yaparım bilmiyorum...Şişko bebek, konuş yoksa patlayacağım!.. Öleceğim... Şişko bebek!.. Şişko bebek!.. Patlayacağım sıkıntıdan, konuş n'olur!... Kon...

Ulduz aniden bir elin gözyaşlarını sildiğini ve yavaş yavaş konuştuğunu hissetti:

- Ulduz, yeter artık, kes ağlamayı. Sıkılmayacaksın artık. Ben dillendim.... İtitiyor musun sesimi? Şişko bebeğin dillendi. Yalnız değilsin artık...

Ulduz saçlarını kenara atıp bir de baktı ki şişko bebeği duvar kenarında ayaklanmış, gelip karşısına geçmiş, bir eliyle onun gözyaşlarını siliyor.

- Bebeğim, sen mi konuşuyordun? Konuşan bebek:

- Evet. Yine konuşacağım. Artık senin dilini biliyorum.

Hava kararmıştı. Ulduz zar zor görüyordu bebeğini. El yordamıyla sandık odasından çıktı, rafa doğru gitti kibrit alıp lambayı yakmak için. Lambanın kenarında kibrit yoktu. Lambayı yere koydu, öbür raftan kibrit alıp getirdi. Ansızın ayağı lambaya takıldı ve lamba devrildi. Şişesi kırılıp içindeki gaz haliye döküldü. Gaz kokusu karanlığa karışıp tüm odaya yayıldı. Bu sırada kapı çalındı. Ulduz telaşlanmıştı. Sandık odasının eşiğine kadar gelen Bebek:

-İçeri gir Ulduz. Belli etmesen iyi olur. Sandık odasından hiç çıkmadığını söyle.

Sokak kapısının sesi duyuldu. Babasıyla analık gelmişti. Analık önden gidiyor ve "Mutfaktaydım, lambayı yakmadım. Şimdi yakarım" diyordu.

Bebek yine Ulduz'a:

- Çabuk, gir içeri!

- İyisi mi burda bekleyip onlara şişenin kırıldığını söyleyim. Kırık cama basalarsa daha kötü olur.

Analık eşikten adımını atacakken Ulduz kibrit çaktı:

- Anne, dikkat et. Lamba düşüp, şişesi kırıldı.

Babası da analığın arkasından içeri girdi. Analık elini kaldırmış tokat atacakken babası kolunu yakaladı. Yavaşça:

- Birkaç gün bırak şunu dedim...

İnek kesilirken Ulduz o kadar ağlayıp tepinmişti ki herkes onun üzüntüsünden öleceğini sanmıştı. Sırf bu yüzden babası analığa sıkı sıkı birkaç gün kızla uğraşmamasını tembihlemişti.

Analık:

- Bu kadar sakar kız görmedim. Lambayı yakmasını da bilmez ki. Defol şimdi gözümün

önünden!

Ulduz sandık odasına gitti. Analık başka bir lambayı yaktı ve kocasına:

- Gaz kokusundan midem bulanıyor.

Yaz mevsimiydi ve pencere açıktı. Analık başını pencereden çıkarıp kaldırdı. Babası üstünü çıkarmış cam kırıklarını topluyordu. Analığın kızkardeşi acele acele girdi içeri:

- Abla, etler zehir gibi acımış. Analık belini doğrulttu:

- Ne dedin? Etler acımış mı? Peri bir parça et uzattı:

- Bak tadına.

Analık kızkardeşinin elinden eti alıp ağzına götürdü. Et o kadar acı ve lezzetsizdi ki analığın tekrar midesi bulanıp öğürdü.

Uzun lafın kisası babası, analık ve Peri hemen mutfağa koştular.

Ulduz konuşan bebekle sandık odasına vuran loş aydınlıkta konuşuyorlardı. Ulduz:

- Duydun mu konuşan bebek, Peri ne dedi? Etleri acımış.

- Bana kalırsa inek sırf onlar için acıtmış etlerini. Senin ağzında acı tat vermez.

- Ben yemem.

- Bu ineğin bir şeyini sakla. Mutlaka işimize yarar. Bu ineklerin bir sürü özelliği vardır.

- Nesini saklayım sence?

- Mesela ayağını.

Analığa acı, Ulduz'a tatlı

Mutfakta babası, analık ve Peri ocak başında toplanmış, et parçalarını bir bir ağızlarına alıp tükürüyorlardı. Etin büyük bir kısmı kancaya asılıydı. Yarın hepsinden kavurma yapacaklardı. Babası bir parça çiğ et kesip tadına baktı. Hem acı hem de lezzetsizdi.

- Kesilmeden önce ne yedi de bu kadar acılaştı anlayamadım. Analık:

- Hiçbir şey yemedi. Kız gözyaşını döküp zehirlemişti onu. Uğursuz şey!

- Boşu boşuna kestik ineği. Sana bin defa dedim bırak kasaptan inek eti alayım diye, kabul etmedin.

-Şimdi ineği boş ver; cehenneme kadar! Ben fenal aşıyorum. Kötü kokudan midem bulanıyor...

Peri kolunu tuttu:

- Gel, çıkalım dışarı.

Analık Peri'nin koluna yaslanarak dışarı çıktı ve merdiven kenarına oturdu:

- Ulduz'u çağır. Şu etleri Külsüm'e götürsün. Ev leş gibi koktu.

Külsüm sol taraftaki bitişik komşuydu. Kocasını Tahran'da çalışıyordu. Tuğla işçisiydi. Okula giden Yaşar adında bir de oğlu vardı. Kendisi sık sık çamaşır yıkamaya giderdi.

Peri odaya doğru koşup seslendi:

- Ulduz, Ulduz, annen çağırıyor seni. Yaşar'ın evine gideceksin. Ulduz o sırada bebeğine Yaşar'ı anlatıyordu ki Peri sözünü kesti. Konuşan bebek:

- İstersen benim konuştuğumu Yaşar'a da söyle.

- Evet, söylemeliyim.

Sonra bahçeye çıktı. Sokak başındaki elektrik lambasının zayıf ışığı bahçeyi biraz aydınlatıyordu. Analık oturmuş öğürüyor ve kusuyordu. Babası tencereyi getirip dut ağacının altına koymuştu. Avucu analığın alınıdaydı.

Peri Ulduz'a:

- Tencereyi götür, Külsüm'e ver. Analık:

- O geveze oğlanla oturup konuşmaya dalma! Çabuk dön!.. Ulduz:

- Anne, sen neden et yemiyorsun? Analık sinirli sinirli:

- Burnuna pamuk mu tıkadın? Almıyor musun şu leş kokusunu?... Al götür şunu. Peri analığa:

- Abla, bu inek yaşarken de sinirliydi. Soysuz hayvanın tekiydi zaten.

Babası bir şey demiyordu. Dönüp Ulduz'a baktığında bir de ne görsün. Ulduz tencereden et parçalarını alıp zevkle çiğniyor ve yutuyor. Bağırды birden:

- Yeme bunları. Hasta olursun.

Ötekiler de babasının sesine dönüp Ulduz'a baktılar; şaşkınlıktan az daha küçük dillerini yutacaklardı.

Babası tekrarladı:

- Kızım, yeme dedim. Tükür, tükür. Ulduz:

- Baba, böyle lezzetli ve güzel eti neden yemeyim? Peri:

- Vah vah! Leş yiyiciler gibi eline ne geçse yiyor! Analık:

- İnsan değil ki!

Ulduz ağzına bir parça et daha koyarak:

- Ben şimdiye kadar böyle lezzetli et yemedim.

Analık iğrendi. Peri yüzünü ekşitti. Babası hayretler içinde kaldı. Ulduz yine:

-Ne güzel kokuyor!.. Tereyağı, yumurta tadı var, anne...

Elini yüzünü yıkayan analık kalkıp odaya doğru giderken:

-Çatlayana kadar ye. Bana ne!

Babası:

- Yeter artık kızım; hasta olacaksın. Hadi götür Külsüm'e.

- Bir iki tane daha yiyeyim, sonra.

Babasıyla Peri de içeri girdi. Analık odada fır fır dönüyor, elini karnına koymuş, kıvranıyordu. Babasıyla Peri içeri girince:

- Koku her yana sinmiş.. Peri:

- Gaz kokusu abla. Analık:

- Gaz kokusunu tanıyamayacak kadar salak mıyım?.. Karnım karnım...Bağırsaklarım patlayacak... Aaaahh!

Babası:

- Peri, bahçeye çıkar, serin hava alsın.

Peri analığın elinden tutup bahçeye çıkardı. Ulduz hâlâ dut ağacının altına oturmuş iştahla et yiyor, "oh oh" deyip parmaklarını yalıyordu. Analık bağırdı:

- Bacaksız, attırma tepemin tasını. Dışarı çıkar dedim sana şu leşi! Ulduz:

- Kötü kokan hangisiydi anne? Analık tencereye bir tekme atıp bağırdı:

- Şu uyuz ineğin eti. Kalk hadi, kalk, götür şunu, çıkar! İçim dışıma çıktı! Ulduz:

- Anne, izin ver birkaç lokma daha yiyeyim. Karnım aç. Analık Ulduz'un saçlarını çekip bağırdı:

- Benimle zıtlıyor musun, köpeğin eniği! Babası sesleri duyunca pencereye çıktı: -Ne oldu yine!?

Analık:

- Gücün sadece bana yetiyor yalnız. Şu sarı sıçanla uğraşma diyorsun durmadan. Gel de bak nasıl inatlaşıyor benimle?!

Ulduz tencereyi alıp sokak kapısına doğru yürüdü. Kapıya gelince tencereyi yere koydu. Kapı halkasını tuttu, bir ayağını kapıya dayadı, ayakları üstünde yükselerek kapıyı açtı. Sonra tencereyi alıp dışarı çıktı. Analık arkasından bağırdı:

- Kapıyı kapatmadın!...

Sade ve sevecen konuşma

O gece babası, analık ve Peri bahçede yattılar. Ulduz "Ben odada yatacağım" dedi.

Babası:

- Kızım, hani tek başına sandık odasında yatmaktan korkuyordun? N'oldu da yalnız yatmak istiyorsun?

Ulduz:

- Üşüyorum. Peri:

- Bu sıcak havada üşüyorum diyor. Zavallı ablacığım. Gerçekten de yüzünü görmek istememekte haklısın!

Analık:

- Bırakın aman, yatsın, zıbarsın. İnsan değil ki. Kokmuş eti yeyip oh oh diyor.

Ses kesilince Ulduz konuşan bebeğe seslendi. Bebek gelip Ulduz'un yorganına girdi. Sohbeta daldılar.

Bebek sordu:

- Yaşar'ı gördün mü?

- Evet, gördüm. Senin konuştuğuna inanamadı. Bir gün üçümüz birlikte oturalım...

- Şimdi yaz; Yaşar okula gitmiyor. Sabahtan akşama kadar oynayıp gezebiliriz.

- Yaşar boş değil. Halı dokuyor.

- Peki babası?

- Tahran'a gitti. Tuğla ocaklarında çalışıyor.

- Ulduz ineğin ayağını mutlaka saklamalısın. O, sıradan bir inek değildi.

- Biliyorum. Etini tadanın midesi kalkıyordu. Ama bana tereyağı, bal ve yumurta tadı verdi. Yaşar'la annesi de beğendi, keyifle yediler.

- Yaşar iyi miydi?

-Bu sabah fabrikada bıçak kesmiş parmağını. Hem de kötü. Artık düğüm atamaz. Birden analığın bağırtısı yükseldi:

- Kız, kes sesini! Niye deliler gibi vır vır konuşuyorsun? Ne dediğin belli değil. Babası:

- Rüya görüyor. Analık:

- Rüya başını yesin! Bebek usulca:

- Uyusan iyi olur. Ulduz fıs fıs konuştu:

- Uykum gelmiyor. Seninle konuşmak, oynamak istiyorum. Sen masal bilir misin?

- Şimdi biraz uyu. Zamanı gelince uyandırırım seni. Seninle Yaşar'ı ormana götürmek istiyorum.

Ulduz artık konuşmadı, sırtüstü uzanıp pencereden gökyüzüne, kayan yıldızlara baktı. Ormanda rüya gibi bir gece. Gökyüzünde takla.

Gece yarısını geçmişti. Ay dağların ardından yükseliyordu. Hava durgun, yaprak kıpırdamıyordu. Ama yükseklerde hafif bir esinti vardı. Üç beyaz güvercin melteme kapılmış uçuyor, kayıyorlardı adeta. Mehtabın loş aydınlığında kanatlarının altındaki şehir uyumuştı. Güvercinlerden birinin kırık kanadı iple bağlanmıştı. Bazı damlarda insanlar yatıyordu. Çocuğun biri uyanıp annesine:

- Anne, güvercinlere bak. Yolu kaybetmiş gibiler.

Annesi mışıl mışıl uyuyordu, uyanmadı. Çocuk özlemle güvercinleri izledi. Tekrar dalana kadar gözleri güvercinlere takılı kaldı.

Ay yükseliyor, gölgeler kısalıyordu. Şimdi güvercinler şehirden çok uzaklaşmışlardı. Kırık kanatlı güvercin ortadakine:

-Konuşan bebek, orman çok mu uzakta? Ortadaki güvercin:

- Hayır Yaşarcığım. Ayın doğduğu dağların ortasında. Yoruldun mu yoksa? Kırık kanatlı olan güvercin, yani Yaşar:

- Hayır, konuşan bebek. Uçmayı severim. Ne kadar uçarsam uçayım, yorulmam. Yazları rüyamda uçurtmama biner uçarım.

Üçüncü güvercin:

- Ben de her gece kanatlanıp uçtuğumu görürüm rüyamda. Ortadaki güvercin yani konuşan bebek:

- Mesela neyi? Üçüncü güvercin:

- Bir gece rüyamda bal kutusunu alıp hepsini yedim. Analık kuşkulanıp peşime düştü. Elinde oklava vardı. Ne kadar koşmak istesem, koşamıyordum. Ayaklarım çekmiyor, geri geri gidiyordu. Tam analık yakalayacakken birden havaya yükseldim, kanatlanıp uçmaya başladım. Bir damdan öteki dama konuyordum. Analık aşağıdan bağırıp izliyordu beni.

Yaşar:

- Eee, sonra? Ulduz:

- Sonra analık elini uzatıp ayağımı yakaladı, aşağı çekti beni. Korkudan çığlık atıp uykudan sıçradım. Baktım sabah olmuş; analık ayağımı ucundan tutmuş sallıyor:

- Kalk hadi! Öğle oldu, sen hâlâ uyuyorsun. Yaşar ile konuşan bebek güldüler:

- Acayip bir rüya! Sonra konuşan bebek:

- Bu analığa ne yaptın da rüyanda bile yakanı bırakmıyor? Ulduz:

- Bilmem. Bir gün babama ben o evde oldukça babamın karısını sevmeyeceğini söylüyordu. Babam ise ikimizi de sevdiğine yemin billah ediyordu.

Yaşar:

- Ben birkaç takla atmak istiyorum. Bebek:

- Üçümüz birden.

O gece etrafta gökyüzüne bakan çobanlar sütbeyazı üç güvercin görüyorlardı. Güvercinler kanat çırpıyor, takla atıyor, konuşuyor ve uçarken hiç yorulmuyorlardı.

Birden Yaşar:

- Oh!.. Bekleyin, yaram açıldı.

Ulduz'la bebek baktılar ki Yaşar'ın kırık kanadı kanıyor. Bebek göğsündeki yünlerden koparıp Yaşar'ın yarasını sardı:

- Ormana varınca yarana merhem süreriz; o zaman çabuk iyileşir.

Dağların yamacına gelmişlerdi. Önce dar bir vadi göründü. Dağlar vadi ağızlarında başlarını yaklaştırmış, derenin ağzını daraltmışlardı. Güvercinler vadiye girdiler. Yaşar

bebeğe sordu:

- Neden ormana gittiğimizi söylemedin hiç.
- Bu gece bütün bebekler ormana gelecek. Birkaç ayda bir toplanınız burada. Ulduz:
- Niçin toplanıyorsunuz? Bebek:
- Erkek çocukları, kız çocukları nasıl, iyiler mi; onları konuşuruz. Üstelik bizim de bir bayramımız var.

Vadi bitti, orman başladı. Dimdik duran ağaçlar ay ışığında parlıyorlardı. Ağaçların üstünden uça uça ormanın ortasına geldiler. Sesler, uğultular duyuldu. Ağaçsız geniş bir alan vardı. Bir gölet başlıyordu köşeden ve ağaçların ardına kıvrılıp gidiyordu. Çepeçevre her tarafta türlü türlü ulu ağaçlar vardı ve rengarenk kuşlar ağaçlara konmuş ötüşüp konuşuyorlardı. Göl etin kenarında yanan büyük bir ateşin kızıllığı her tarafa yayılıyordu. İrili ufaklı yüzlerce, binlerce bebek oraya buraya gidiyor, öbek öbek toplanıp konuşuyorlardı. Şişman bebekler, küçük bebekler, şık bebekler, kılıksız bebekler, erkeği kızı karışmıştı birbirine.

O gece ormandaki canlılar da uyumamıştı. Çepeçevre ağaç diplerinde yer tutmuş, bebekleri izliyorlardı.

Yaşar ve Ulduz bu kadar çok bebeği, kuşu ve canlıyı görmekten keyiflenmişlerdi. Hiçbir çocuk rüyasında bile böyle şey görmemiştir. Ay ışığı gölete vurmuştu. Her şey sevimliydi, güzeldi, sevecendi. Her şey, her şey.

Yelpaze kuyruklu geveze tavuskuşu

Yapayalnız bir tavus kuşu bir ağaca konup kuyruğunu sarkıtmıştı. Konuşan bebek Yaşar ile Ulduz'a:

- Gelin sizi tavuskuşunun yanına götüreyim. Onunla konuşun. Ben Sara'nın yanına gidiyorum. Size seslenirsem, bebeklerin yanına gelirsiniz.

Ulduz:

- Sara da kim? Bebek:
- Sara bizim büyüğümüz.

Bebek çocukları tavuskuşuyla tanıştıırıp dostlarının yanına gitti. Tavuskuşu:

- Demek siz konuşan bebeğin arkadaşlarısınız. Ulduz:
- Evet. Bebekler bayramını izlemek için getirdi bizi buraya. Yaşar:
- Sahi, tavuskuşu, sen ne kadar güzelsin böyle!? Tavuskuşu:
- Siz benim neremi gördünüz ki? Kuyruğuma bakıyorsunuz...

Yaşar ile Ulduz tavuskuşunun kuyruğuna baktılar. Kuyruğu yavaş yavaş kalkıp yelpaze gibi açıldı. Ay ışığı ve ateşte tavuskuşunun tüyleri renk cümbüşü içinde kalmıştı. Çocukların hayretten ağzı açık kalmıştı.

Tavuskuşu:

- Evet, gördüğünüz gibi ben çok güzel bir kuşum. Kuyruğumla ne kadar güzel bir yelpaze oluşturduğumu görüyor musunuz? Bütün çocuklar bir tüyüme bile bayılır. Bütün şairler benim güzelliğimi övmüşlerdir. Örneğin Şirazlı Sadi "Çok güzel olduğu için çocuklar tüyünü koparırlar tavuskuşunun" demiştir. Hatta eski bir kitapta okumuştum. Ünlü bilge Ebu Ali Sîna etimi ve yağımı çok övmüş ve birçok hastalıklara iyi geldiğini söylemiştir. Şairler güneşi bana benzetirler; "ateş kanatlı tavuskuşu" derler. Bazı eski kitaplarda benim adımla "Ebulhasen"⁵ şeklinde de yazmışlardır. Ben hatta eşimden de güzelim...

Yaşar tavuskuşunun gevezeliğinden bıkmıştı. Ama tavuskuşundan bir iki tüy isteyeceğinden onun laflarını dinliyor ve fırsat kolluyordu. Sonunda tavuskuşunun sözünü keserek:

- Tavuskuşu, tüylerinden iki tane verir misin benimle Ulduz'a? Kitabımın arasına koymak istiyorum.

Tavus şaşırdı:

- Hayır. Hayır. Değerli tüylerimden ayrılamam. Bunlar vücudumun bir parçası. Sen gözlerini çıkarıp bana verir misin?

Ulduz'un akli bebeklerle diğer canlılardaydı ve tavuskuşunun sözlerine pek kulak asmıyordu. Bu arada Yaşar'dan önce duydu konuşan bebeğin seslendiğini. Bebek kabuğundan çıkmıştı; artık güvercin değildi.

Ulduz Yaşar'ın çok bozulduğunu gördü.

- Yaşar, gel aşağı inelim. Konuşan bebek çağırıyor bizi.

Tavuskuşuyla vedalaştılar, uçuş aşağı indiler. Tavuskuşu o zamana kadar kuyruğunu kaldırmamış ve yerinden kıpırdamamıştı çirkin ayakları görünür diye. Çocuklar giderken:

- Güle güle. Umarım gittiğiniz yerlerde benim güzelliğimi anlatmayı unutmazsınız.

Sara ve diğer bebeklerle tanışma

Konuşan bebek elini Ulduz ile Yaşar'ın yüzüne, başına sürüp güvercin kılığından çıkardı. Bir karış boyunda küçücük bir bebek bir taşa oturmuştu. Konuşan bebek ona:

- Sara, benim dostlarım bunlar, Ulduz ile Yaşar.

Yaşar ile Ulduz selam verdiler. Sara ayağa kalktı. Çocuklar eğilip tokalaştılar. Sara:

- Şenliğimize hoş geldiniz. Tüm bebekler adına size hoşgeldiniz diyorum. Yaşar:

- Konuşan bebeğin sevgisini kazanabildiğimiz için çok kıvançlıyız. Bizi aranızda aldığınız ve kendi dostlarınız gibi davrandığınız için çok sevinçliyiz. Hepinize teşekkür ederiz.

Sara:

- Güzel ahlakınızla ve sevecenliğinizle bebeğinizi dile getirip bu ormana geldiğiniz için önce kendinize teşekkür edin.

Sonra konuşan bebeğe dönerek:

- Çocukları götürüp bütün bebeklerle tanıştırsan sonra söyle hepsi yanıma gelsin. Birkaç laf edip dansa başlayalım.

Bebekler konuşan bebeğin dostlarını getirdiğini duyar duymaz öbek öbek geliyor, çocukların başında toplanıyor, hoşgeldin dedikten sonra konuşmaya başlıyorlardı.

Kendini beğenmişler nasıl olur? Yaşar'ın parmağı sızım sızım sızlamaya başlamıştı. Bebeğin elini tutup:

- Parmağım çok sızlıyor; bir şeyler yap.

- Tamamen unutmuştum. İyi ki hatırlattın. Şişko bir bebek yaklaştı:

- Yaralandın mı Yaşar?

- Evet, bebek hanım. Başparmağımı bıçak kesti. Ulduz ekledi:

- Halı fabrikasında. Şişko bebek:

- Gel ormana gidelim. Yarayı birkaç saatte iyileştirecek bir merhem biliyorum. Gel. Yaşar'ın elinden tutup çekti.

Konuşan bebek:

- Git Yaşar. Şefkatli bir bebektir. Bitkisel ilaçları iyi bilir.

İkisi bebeklerin arasından geçip ağaçların dibine geldiler. Orman canlıları yol açtılar. Beyaz bir tavşan bir bitkinin sapını çiğniyordu.

Bebek ona:

- Tavşan arkadaş, ormanın öbür başından bana bir iki tane şu geniş yapraklardan getirebilir misin?

Tavşan:

- Bu defa kimin yarasını saracaksın?

- Yaşar'ın yarasını. Biz burada ağacın altında oturuyoruz.

Tavşan zıplaya zıplaya ormanın kıvrımlarında gözden kayboldu. Bebek birkaç çeşit yaprak ve ot topladı. Çınar ağacının dibine oturup önüne büyükçe bir taş koydu, yaprakla otu ezmeye başladı.

Diğer bebekler bulundukları yerden görülmüyordu. Ama zaman zaman dalların, yaprakların arasından büyük ateş göze çarpıyordu.

Yaşar:

- Bebek hanım, sen tavuskuşunu tanır mısın? Bebek:

- Çok iyi tanırım. Hep caka satar; havasından geçilmez. Yaşar:

- Konuşmak için konuşan bebek bizi ona götürdü ama hep kendisi konuştu. Bebek:

- Konuşan bebek kendini beğenmişleri gözünüzle görün diye götürmüştü size ona. Yaşar:

- Kitabımın arasına koymak için bir iki tüyünü istedim; vermedi. Tüyleri sandığım kadar da değerli değil.

Şişko bebek bir yandan yaprak ve ot ezerken:

- Saçmıyor. Şimdi onun tüy dökme zamanı. Tüyleri dökünce istediğin kadar alabilirsin. Yaşar:

- Sahi mi? Bebek:

- Tavuskuşu her yıl bu zamanlar tüy döker. Yaşar:

- O zaman kılığı nasıl olur? Bebek:

- Çirkin bir şey. Hele hele çirkin ayaklarını da saklayamaz.

Ormanda karanlık geceler ve ateşböceği

Yaşar karanlıkta ormanı seyrederken otların arasından yavaş yavaş yaklaşan zayıf bir ışığa gözü ilişti. Bebeğe:

- Bebek hanım, şu ışık nereden geliyor? Bebek baktı ve:

- Ateşböceği. Karanlıkta ışık veren sevecen bir böcektir. Galiba yanımıza geliyor. Karanlıkta kalmamızı istemiyor olmalı.

Bebekle Yaşar ateşböceği yaklaşıp selam verene kadar beklediler. Bebek:

- Selam ateş böceği. Nereye gidiyorsun? Ateş böceği:

- Ormanda dolaşırken sesinizi duydum. Biraz aydınlığım varken neden gitmeyim onların yanına dedim.

Bebek teşekkür etti ve Yaşar'ı gösterip:

- Yaşar'ın yarası için merhem yapıyorum. İyi bir çocuk. Gel, tanış.

Yaşar ile ateş böceği sohbete koyuldular. Yaşar okuldan, halıcılıktan, annesinden, babasından söz etti. O da ormandan, canlılardan, ağaçlardan ve ormandaki karanlık gecelerden. Şişko bebek de merhemi ezip hazırladı. Sonra gidip bir ağaçtan meyva kopardı. Meyvanın suyuyla Yaşar'ın yarasını temizledi.

Her ışık ne kadar zayıf olursa olsun, ışıktır. Yaşar'ın dizindeki yamalar.

Birkaç dakika sonra tavşan çıkageldi. Ağzında iki yumuşak ve geniş yaprak vardı. Yaprakları bebeğe verdi. Ateş böceğini görünce, selam verdi:

- Oh, ne güzel bir dost meclisi! Ateş böceği:

- Tavşan kardeş, ben hep başkalarının meclislerini aydınlatmaya çalışırım. Bazı canlılar benimle alay edip "Bir çiçekle yaz gelmez. Zayıf ışığınla tüm ormanı aydınlatmak için boşuna uğraşıyorsun" deseler de ben ormanı aydınlatmaya çalışıyorum.

Tavşan:

- Bu eskilerin lafı. Biz de diyoruz ki "Ne kadar zayıf olursa olsun, ışık ışıktır" diyoruz. Bebek merhemi yaraya sürmüş ve yaprakla kapamıştı. Tavşan sordu:

- Bebek hanım, benimle başka işin var mıydı? Bebek:

- Bir işim daha vardı. Tavuskuşu, gölet kenarında dişbudak ağacına konmuş. Bugünlerde tüy dökcek. Gidip öyle bir şey yap ki birden irikilip bir iki tüyünü döksün. Sonra onları getir, Yaşar'a ver. Kitabının arasına koymak istiyor.

Tavşan gitti. Ateş böceği:

- Şu bizim kendini beğenmiş tavuskuşu mu? Bebek:

- Evet. Yaşar:

- Tüyleriyle çok hava atıyor. Ateş böceği:

- Yaşar kardeş, bebek hanımı görüyor musun? Ne kadar güzel ve rengarenk giysiler giymiş! Her tarafı tavuskuşundan güzel. Ama birazcık olsun, şişinmesi yok. Bu yüzden üstünü çıkarsa da yine severiz onu. Bu hiçbir zaman çirkin değil. Ne giysili, ne giysisiz.

Yaşar ağaçların arasındayken elini dizindeki yamalara uzattı, yırtık paçalarına, çıplak ayaklarına, çatlamış topuklarına baktı ve hiçbir şey demedi.

Bebek:

- Yaşar, benim de tavuskuşu gibi rengarenk giysilerimin tutsağı olduğumu sanma. Aslında zengin bir evde yaşıyorum. Konuşan bebek evimi iyi bilir...

Bebek eteğinden bir parça koparıp Yaşar'ın elini sardı. Gitmek için kalktıklarında ateş böceği:

- Tavşan kardeş dönene kadar burada bekleyeceğim. Ardınızdan gönderirim.

Bebek ile Yaşar henüz ağaçların arasından çıkmadan tavşan yetiştirdi onlara. Ağzında tavuskuşunun iki güzel tüyü vardı. Yaşar tüyleri aldı ve yola koyuldular.

Dünyanın en iyi dansı

Gölet kenarında Sara ile bebeklerin büyüğü konuşuyor, diğer bebekler de sessizce dinliyorlardı. Ulduz bir kenarda duruyordu.

Sara:

- Daha fazla başınızı ağrıtmayım. Küçük çille6nin başında tekrar görüşürüz. Son olarak, bebeklerini sevgiyle, şefkatle konuşturdukları için aziz konuklarımıza tekrar teşekkür ediyorum. Bildiğimiz gibi şimdiye kadar hiçbir çocuk bebeğini konuşturamamıştı. Umarım Ulduz, Yaşar ve bebek arasındaki dostluk ebedî olur. Şimdi konuklarımızın onuruna gül dansını icra ediyorum.

Herkes Sara'yı alkışlayıp dağıldı. Konuşan bebek çocukları yüksek bir taşa oturarak:

- Buraya oturup izleyin. Gül dansı dünyanın en iyi dansıdır.

Gül dansı. Gül şarkısı

Bir süre meydan boştu. Bütün canlılar çepeçevre ağaç diplerinde oturmuş, kuşlar dallara konmuştu. Başka bir şey görülüyordu. Sonra yumuşak, hoş bir müzik başladı. Mor giyinmiş on yirmi bebek saz çalarak meydana geldiler ve yavaşça bir köşeye

geçtiler. Sonra güzel, kar gibi beyaz bir kayık göletin ucundan göründü. Müzik eşliğinde kapırdıyor ve yaklaşıyordu. Kayıkta beyazlar giyinmiş birçok bebek sessiz sedasız duruyor ve suyun sesi bir fısıltı gibi işitiliyordu. Önden ve arkadan birçok beyaz ördek ve kuğu kayığı çekiyordu. İrili ufaklı kırmızı balıklar beyazların etrafını sarmış ilerliyordu. Mehtap da vurmuştu suya. Kayık kıyıya yanaşınca beyaz bebekler dansederek karaya çıktılar. Ördekler, kuğular ve balıklar su kenarında dizildiler. Bebekler ellerini ve bedenlerini hareket ettirerek yavaş yavaş dansediyorlardı. Etekleri yere kadar uzanıyordu. Dansediyorlar, birbirlerine yaklaşıyorlar, gülümsüyorlar ve ikişer ikişer, üçer üçer dansediyorlardı. Bir ikisi şarkı söylemeye başladı. Zamanla diğerleri de onlara katıldı. Bebekler müzik eşliğinde şunları söylüyorlardı:

Günlerden bir gün

Bu mavi suyun kenarında

Bitmişti kırmızı bir gül

iri,

güzel,

kat kat.

Rüzgar esti

Yağmur geldi

Tipi oldu,

Fırtına oldu

Söküldü gül

Dağıldı yaprakları.

Nereye gittiler?

Ne yaptılar onları?

Öldüler mi, yaşıyorlar mı?

Bilen yok.

Ah ne güzel kırmızı güldü!

Beyaz bebekler şarkı söyleyip dansederek toplandılar ve mor bebeklerin yanında durdular. Biraz sonra küçük kırmızı bir bebek ağaçların arasından dansederek çıktı.

Beyaz bebekler başladılar şarkı söylemeye:

Biz tanıyoruz onu:

Yaprağı kırmızıdır gülün.

Nereden geliyor?

Nereye gidiyor?

Bilen yok.

Kırmızı gül biraz o yana bu yana gitti ve bir başka köşeden çıktı. Başka bir kırmızı bebek çıktı ortaya.

Beyaz bebekler başladılar şarkıya: Başka bir kırmızı gül yaprağı Nereden geliyor? Nereye gidiyor? Bilen yok.

Kırmızı bebek o yana kaçtı, bu yana kaçtı ve bir köşeden çıkmak istedi. Baktı ki başka kırmızı bebek kalmamış. Bir süre bakıştılar birbirlerine, elele tutuştular ve başladılar hızlı ve neşeli bir dansa. Bir süre dansettiler. Sonra başka bir kırmızı bebek katıldı onlara. Sonra bir tane daha, bir tane daha ve sonunda zıtlar, yani büyük ve küçük kırmızılar çıktılar. Öbek öbek halka oluşturdular, dansettiler. Hızlı ve neşeli bir dans. Ay tam tepelerindeydi. Ateş sönmüştü.

Müzik yine hızlandı. Bebekler ellerini bıraktılar, dağıldılar, karıştılar ve gölet kenarında toplandılar.

Ulduz ile Yaşar taşta oturmuş dansa öyle dalmışlar öyle dalmışlardı ki anlatamam. Hatta Yaşar tavuskuşunun tüyünü bile unutmuştu. Birdenbire göletin kenarında bir gül oluştuğunu gördüler. İri, güzel, kat kat. Kırmızı gül dönüp dansetmeye başladı. Beyaz bebekler hareket ettiler, kırmızı gülün etrafını sardılar. Onlar da başladılar dansa , dönmeye.

Dansın ritmi yavaş yavaş hızlandı, hızlandı. Çocuklar o kadar heyecanlanmışlardı ki kalkıp bebeklerle elele dansa başladılar.

Canlılar, ağaçlardaki kuşlar da hareketlenmişti.

Bebekler dansettiler, dansettiler. Sonra hepsi birden dağıldı ve meydan tekrar boşaldı. Bir süre sonra bebekler ilk giysileriyle geldiler.

Artık gitme vaktiydi. Ay yavaş yavaş rengini kaybediyordu.

Güvercinlerin gidiş gelişi. Analık bu muammayı asla çözemedi.

Hava biraz ağarmıştı. Analık gözünü açtığında dut ağacına konmuş üç beyaz güvercin gördü. Güvercinler birbirlerine bakıştıktan sonra biri uçup Yaşar'ın evine gitti. İkisi de pencereden içeri girdi. Analık dışarı çıkmalarını beklediye de çıkmadılar. Uykusu kaçtı. Gidip pencereye baktı. Ulduz'la bebeği uyurken gördü. Odada bir şey yoktu. Çok şaşırdı. Birazcık da korktu. Korkusundan içeri giremedi. Birkaç dakika oracıkta durdu. Merak içindeyken gelip yatağına girdi. Ama hâlâ gözü pencerede, kulağı kırışteydi. Kısa bir süre sonra kulağına hiç tanımadığı bir ses geldi. Bir fısıltı cevap verdi ona. Sanki iki kişi karşılıklı konuşuyordu. Analık korkusundan ter içinde kaldı. Hareketsiz gözleri pencere dikilip kalmıştı. Yine iki kişinin fısıltısı duyuldu. Bu kez analık kendi ismini de duyunca adamakıllı korktu. Kocasını uyandırdı:

- Kalk, odada kim var, bak bir. Korkuyorum. Babası:
- Hanım, uyusana. Sabahın bu vaktinde kim hırsızlık yapar? Analık:
- Hırsız değil. Başka bir şey. Odaya iki güvercin girdi ama bir daha çıkmadılar.

Babası hanımının hatırına kalktı, gidip pencereden baktı içeri. Ulduz bebeğini kucaklamış uyuyordu. Geri dönüp karısına:

-Gördün mü hanım, uyku başına sıçramış! Her halde rüyada güvercin falan gördün! Kalk yak semaveri. Bu çocukça düşünceleri de uzaklaştır kendinden.

Analık ateş yakmak için mutfağa gitti. Babası ibriği alıp tuvalete çıktı. Peri henüz uyuyordu. Uyanık olsa, beyaz bir güvercinin Yaşar'ın evinden kalkıp bunların penceresinden içeri girdiğini sonra da fısıldaşmanın başladığını görürdü.

Analık elinde ateş, koridordan geçerken bir konuşma duydu. Bir ses:

- Konuşan bebek, kalk; çıkar beni güvercin kılığında, sonra uyu. İkinci ses:

- İyi ki geldin. Güvercin kılığında eve gittiğini unutmuştum. Gel çıkarayım üstünden. İlk ses:

- Kendi evimize gitmeliyiz. Burada olmaz. İkinci ses:

- Evet. Uç haydi gidelim. Seni burda görmesinler.

Analık çıldırmak üzereydi. Korkusundan çılgılık atıp bahçeye koştu. Babası yalak kenarında elini yüzünü yıkarken iki beyaz güvercinin pencereden uçtuğunu gördü. Güvercinler havada o yana bu yana uçtuktan sonra soldaki evin bahçesine kondular. Babası güvercinlere baktı ve karısına:

- Daha niye yaygara koparıyorsun? Güvercinlerden korkmuyor muydun sen? İşte gittiler. Peri seslere uyanıp yerinde doğruldu. Analık elinde ateş duvar kenarında durdu:

- Yine konuşuyorlardı. İyi saatte olsunlardı bunlar.

Peri şaşırmış kalmıştı. Analıkla kocası ağız dalaşı yapıyorlardı. Oysa beyaz güvercinin damın çıkmasının altına saklandığını içeri gizlice girmek için fırsat kolladığını bilmiyorlardı. Bu güvercin Yaşar'ın yanından dönen konuşan bebektir. Kimsenin görmeyeceğini anlayınca pencereden içeri daldı. Ama analık onun kanat sesine başını kaldırıp gördü ve çılgılığı bastı:

- İşte!... Bak!.. Yine biri girdi içeri.

Babası pencereye doğru koştu. Güvercinin sandık odasına kaçtığını gördü. O da daldı sandık odasına ama bir şey göremedi. Şaşırıp kalmıştı. Bu lanet güvercin nereye saklanmıştı? Birden kapının arkasında duran konuşan bebeğe gözü ilişti.

Ulduz o kadar derin uyuyordu ki birkaç gün de uyanacağı benzemiyordu. Babası kızına baktıktan sonra yorganını kaldırdı, baktı yalnız. Bebeği acaba kim götürüp de sandık odasına koydu diye düşünmeye başladı. Analık ile Peri pencereden babasına bakıyorlardı. Analık:

- Kızın bebeği n'oldu? Ben gelip baktığımda yanındaydı. Babası:

- Sandık odasında. Güvercin de yok. Analık:

- Bence bu bebeğin bir şeyi var. Başımıza bir bela getirmesinden korkuyorum. Analık

dualar okudu, kendisine doğru üflledi:

- Şimdi uyandır bakalım şu kızı... Babası ayağının ucuyla kızını sarstı:
- Haydi, kalk kızım!...

Yaşar İmamların İlgisine Mazhar Olmuştu.

Yaşar'ın annesi öğleyin eve döndü. Baktı, yaşar hâlâ uyuyordu. Külsüm sabahtan beri Ulduz'un analığının yanındaydı. Çamaşır yıkamış, kokan inek etini götürüp sokak köpeklerinin önüne atmıştı.

Hava sıcaktı. Yaşar ter içinde kalmış, yorganını bir kenara itmişti. Soluna yatmış, dizlerini karnına kadar çekmişti. Annesi yarasına sarılı bezin kendi sardığı bez olmadığını, değişmiş olduğunu farketti. İpek bez parçasıydı sarılı bez. Yaşar'ı sarstı. Yaşar gözünü açınca:

- N'olur anne, biraz daha uyuyayım.
- Kalk oğlum; öğlen oldu. Ne kadar da tembel oldun sen? Bu ipek bezi nerden bulup sardın parmağına?

Yaşar hemen parmağına baktı; her şeyi hatırlayıverdi. Annesi başucuna oturup alnındaki terleri çadurunun kenarıyla sildi.

- Yavrucuğum bu tertemiz bezi nerden bulduğunu söylemedin.
- Rüyamda nur yüzlü bir adam geldi, oturdu yanıma. Bana "Oğlum, yarani iyileştirmemi ister misin?" dedi. Ben de "Tabii amca" dedim. O nur yüzlü adam cebinden bir merhem çıkardı ve yaramı tekrar sardı. "Sen uyanana kadar yaran da iyileşmiş olacak" dedi.

Yaşar bir süre sustuktan sonra:

- Sevecen bir adamdı. Yüzü ne kadar nurluydu bir bilsen. Yaramı sardıktan sonra bana " Bak bakalım, başının arkasındaki nedir?" dedi. Geri dönüp baktım ama bir şey göremedim. Önüme baktım, yine bir şey görmedim. Derken adam gitmişti.

Yaşar'ın annesi sessiz sedasız oturmuş, oğluna öyle hayretle bakıyordu ki Yaşar bir an için korkuya kapıldı. Ama annesi konuşunca yalanının tuttuğunu anladı.

Annesi:

- Yüzü nurluydu öyle mi?
- Evet anne. Hani o gün diyordun ya büyükannenin rüyasına girmiş ve çolak ayağını düzeltmişti, tıpkı onun gibi. Bak, yaram artık acımıyor.

Yaşar'ın annesi ağlamaya başladı. Sevinçten ağlıyordu. Oğlunu kucaklayıp yüzünü öptü.

- Oğlum sen imamların7 ilgisine mazhar olmuşsun. Senden hoşlanmış. Baban da bilseydi keşke!.. Parmağın artık acımıyor öyle mi?
- Öbür parmaklarım gibi oldu. Yarından tezi yok yine çalışabilirim.

Sonra yarasını açtı, yaprakları ve yaprak merhemini aldı, yarasını annesine gösterdi. Yaranın yeri beyazlaşmış, irinden, iltihaptan eser kalmamıştı. Yarayı tekrar sardılar.

Yaşar kalktı; yatağını, yorganını, yastığını toplayıp dolaba koydu:

- Anne, hava artık ısındı. Bu gece damda yatacağım.

Annesi şaşkın şaşkın bakıyordu. Bir şey demedi. Yaşar elini yüzünü yıkamak için bahçeye çıktı. Külsüm odada dualar, şükürler ediyordu. Yaşar o anda hatırladı tavuskuşunun tüylerini ormanda unuttuğunu.

Karıncalar

Yaşar tarhın kenarına işerken gözü duvar kenarındaki inek ayağına ilişti. Bir kara kedi de duvarda oturuyordu. Yaşar önce inek ayağından bir şey anlamadı, ama sonra Ulduz'la bebeğin ona dün gece dediklerini hatırladı.

Dün gece ormandan dönerken Ulduz ona "Sabahleyin annen bize gelince ineğin ayağını sana gönderirim. Dikkat et aman!" demişti.

Yaşar da " Neden?" diye sorunca Konuşan Bebek "Bu, sıradan ineklerden değil. Ayağını saklayalım, işimize yarar. Ne zaman bir sorun çıkarsa ondan yardım isteyebiliriz" cevabını vermişti.

Yaşar bunları düşünürken Ulduz'un bağık çığlığı yükseldi. Çığlıkları arasında "Yapma anne!.. Hata ettim!.. Peri teyze, yardım et!... Ah öldüm!..." sözleri işitiliyordu.

Yaşar şaşkın şaşkın ark kenarında duruyor ve ne yapacağını bilmiyordu. Birden ineğin ayağına doğru koştu; yerden alıp yavaşça " Analık Ulduz'u öldürecek. Ne yapayım?" diye sordu.

Zayıf bir ses duydu Yaşar:

- Beni dama fırlat. Karakediye de dikkat et.

Yaşar karakediyi kovdu evden. Sonra ayağı dama fırlattı. Ayak dama düşünce annesi "Yaşar, dama düşen de neydi?" diye sordu.

Yaşar:

- Bir şey değil. Bana getirdiğin ayağı dama attım kurusun diye. Annesi:

- Ulduz verdi. İnek ayağının ne işe yarayacağını biliyor musun? Yaşar:

- Anneciğim, galiba yine analık Ulduz'u dövüyor. Bir baksan onlara iyi olmaz mı? Annesi:

- Bizi ilgilendirmez oğlum. Herkes kendi işini daha iyi bilir. Yaşar:

- Ama anneciğim... Annesi:

- Hemen yıka elini yüzünü, öğle yemeğini yiyelim.

Yaşar fazla bekleyemedi. Arkadaki basamaklardan dama çıktı. İneğin ayağı:

-Analığın hakkını avucuna vermek için on yirmi kırmızı karıncamı gönderdim. Kara kediye dikkat et. Sonunda bir gün kapıp götüreceğim beni.

Yaşar çevresine bakındı. Kara kedi sinsi sinsi yaklaşıyordu. Elinde bir kesek vardı. Fırlattı üstüne. Kara kedi olanca hızıyla uzaklaştı.

Biberin tadı nasıl ? Kırmızı karıncalar Ulduz'un imdadına koşuyor.

Ulduz'un derdinin ne olduğunu anlamak için biraz geriye dönüp Ulduz ile analığın yanına gidelim.

Ulduz'un babasının evinde, kibleye bakan ve aynı koridora açılan iki oda vardı. Birisi, sandık odası bulunan oturma odasıydı. Diğeri ise misafir odası. Koridorun sonunda da küçük bir mutfak vardı. Bahçenin öbür başında tuvalet yer alıyordu. Bir de içinde tandır bulunan ve tavanında deliği olan odacık. Misafir odasının yanındaki merdivenden dama çıkılıyordu.

O gün Yaşar'ın annesi onlara gittiğinde analık mutfakta oturmuş kendine omlet yapıyordu. Ulduz'un kara kargasını dövmek ve işin aslını ortaya çıkarmak için Peri'yi odanın kapısına dikmişti. Analık daha o sabahtan bir şeyler sezinlemişti ve Ulduz ile bebek arasında mutlaka bir şey olduğunu düşünüyordu.

Peri sessiz sedasız kapının arkasında kulak kabartmış, kapının aralığından Ulduz'u gözlüyordu. Babası henüz dönmemişti dairesinden.

Ulduz o zamana kadar bebekle konuşmaya fırsat bulamamıştı. Babasıyla analık ağzından laf almak için çok uğraşmışlar ama başaramamışlardı. Ulduz bilmezlikten geliyordu. Kimsenin görmeyeceğinden emin olunca bebeğinin yanına gitti. "Analığın gözü üstümde. Bir şeyler sezinlemiş gibi" dedi.

Konuşan bebek:

- Birkaç gün birbirimizden uzak dursak, iyi olacak. Ulduz:

- Peri teyze fena biri değil. Ama ah şu analık yok mu! Konuşan bebeğim olduğunu bir bilse, bir dakika bile durmaz; tandırı yaktığı gibi ateşe atar seni; yanar kül olursun.

Konuşmanın ortasında Peri gidip analığa haber verdi. Analık farası eline aldı, kapının arkasına geldi. Çıt çıkmıyordu. Aralıktan Ulduz'u görüyordu. Yüklüğün kapısını kapayıp duvar kenarına oturdu; parmaklarını sayıp onlarla oynamaya başladı. Analık kapıyı açtı:

- Kimle konuşuyordun?... Çabuk söyle. Yoksa ellerini iğneyle delik deşik ederim!... Utanmaz kız!...

Ulduz'un yüreği ağzına geldi. Bir şeyler söylemek istediye de kekelemeye başladı; mırın kırın etti. Analık yakasından bir iğne çekip Ulduz'un eline batırdı. Ulduz çığlık atıp ağlamaya başladı. Analık yine batırdı iğneyi. Ulduz çırpınıp kaçmak isterken Peri yakaladı ve analığın karşısında tuttu. Analık öbür eline de iğne batırdı:

- Şimdi yalan yumurtlamazsın artık. Ben baban gibi yalan yutturulacak biri değilim. Söyle bakayım o soytarı bebeğinin nesi var? Ya söylersin ya da ağzına biber sürerim.

Ulduz ağlarken:

- Bir şey bilmiyorum anne... Ben nereden bileyim!.. Analık Peri'ye döndü:

- Peri, koş biber şişesini al gel çabuk. Biber bunu bülbül gibi konuşturur.

Peri bir koşu gidip biber şişesini getirdi. Analık avucuna biraz biber döktü. Tam yakalayacakken Ulduz elinden kurtulup duvarın köşesine kaçtı. Analık Peri'ye:

- Tut şunun ellerini. Bugün ona analığın kim olduğunu öğreteceğim.

Peri ile analık Ulduz'u yere yatırdılar. Analık ayaklarına oturdu; Peri de başında durup kollarını tuttu sımsıkı. Analık Ulduz'un ağzını açıp biber dökcekken Ulduz öyle bir çığlık attı ki sesi birkaç ev öteden duyuldu.

- Hatta ettim!... Peri teyze yardım et banal!... Peri bir şey demedi. Analık:

- Doğruyu söylemedikçe elimden sağ kurtulamazsın. Ulduz ağlayarak:

- Bir şey bilmiyorum ben... Bırakın beni!... Ah.. öldüm!... Kurtulmak için çırpındı. Analık biberi ağzına döktü:

- Yut şu biberi de tadı nasılmış, öğren bakalım!

Ulduz öksürmeye başladı ve analığın yüzüne, gözüne tükürdü. Biber gözüne kaçtı. Birden Peri çığlık atıp yerinden sıçradı. Elini boynuna götürdü. Bir kırmızı karınca var gücüyle boynunu ısıırıyordu. Bir başka karınca da analığın bacağını ısırdı. Bir başkası Peri'nin kolunu, öbürü analığın sırtını. Sonunda ikisi de dayanamayıp bahçeye koştular. Son karıncayı da terliğiyle ezdiler. Karıncaların ısırdığı yer öyle acıyordu ki Peri ağlamaya başladı. Ulduz odanın ortasında yüzüstü yerde yatıyor ve iki eliyle ağzını tutmuş inliyordu.

Mutfaktan yanık yemek kokusu geliyordu.

Analık ile Peri'nin konuklar

Dar vakitti. Yaşar dama çıkmış, kenara oturup ayaklarını sarkıtmıştı. Güneşin batışını izliyordu. Sapsarı güneş, ufuktaki renk cümbüşü ve gurub vaktinin alev rengi bulutları ona hep güzel gelirdi. Alacakaranlık çökünce yıldızlar belirdi. Orada burada tek tük görülen soluk yıldızlar gittikçe ısı ısı ısıldamaya başladı. Göz kırıyorlardı şimdi.

Peri'nin sesiyle yerinden sıçradı. Peri pencerenin önünde durmuş Yaşar'ın annesine " Külsüm, kalk hadi, bize gel. Kocandan mektup gelmiş." dedi.

Birkaç dakika sonra Yaşar ile annesi Ulduz'un babasının yanında oturmuş, onu dinliyorlardı. Peri ile analık da odadaydı. Ulduz yoktu.

Yaşar'ın babası mektuplarını Ulduz'un babasının adresine gönderirdi. Mektubunda biraz hasta olduğunu, artık çalışamayacağını ve yakında çoluk çocuğunun yanına geleceğini yazmıştı.

Mektubun sonuna doğru kapı çalındı. Birkaç misafir geldi. Analığın erkek kardeşi ile yengesiydi. Yanlarında küçük oğulları Behram da vardı. Uzaktan gelmişlerdi. Bir başka şehirden. Oturup sohbete daldılar. Analık akşam yemeği yapması için Külsüm'ü bırakmadı.

Yaşar kâh mutfağa annesinin yanına gidiyor, kâh gelip pencere kenarına oturuyordu. Ama konuşacak tek lafı yoktu. Elbette söylenecek çok sözü vardı ama söylenemezdi bunlar. Onunla ilgilenmeyip Ulduz'un yanına bıraksınlar istiyordu.

Gölüşüp konuşurlarken yengesi analığa dönüp "Biz seninle Peri'yi götürmeye geldik. Sabah hareket ederiz." dedi.

Analık:

- Peri'nin nişanlısı döndü mü? Yenge:

- Evet. Yarın düğün başlar. Sonra Peri'ye bakıp güldü.

Analığın Ulduz'un başına neler getirdiğini bilen çıkacak mı?

Akşam yemeğinden sonra analık yol hazırlığı yapmak için giysilerini toplamaya başladı. Yüklüğün kapısı açılınca Yaşar'ın gözü sırtüstü yatırılıp ağzı bezle bağlanmış Ulduz'a ilişti.

Yaşar'ın annesi:

- Nesi var bu kızın? Akşam yemeği de yemedi? Analık:

- Hasta. Yemese iyi olur. Külsüm:

- Nesi var? Analık:

- Ağzı uçuklamış.

Külsüm ile analık sandık odasında konuşuyorlardı. Analığın erkek kardeşi de sandık odasının kapısına oturmuş, onların lafını dinliyordu. Kapıyı biraz aralayınca Ulduz'u gördü, babasına dönerek: "Kızı burada tutmuşsunuz. Ben de sandım ki..." dedi.

Babası sözünü keserek: "Evet, henüz yanımızda" dedi. Adam karısına baktı, karısı ona ve bir şey demediler.

Kim korkar karanlıktan? Geceleri dam nasıl olur?

Gece geç vakitti. Külsüm mutfakta bulaşık yıkıyor, ötekiler de koyu koyu sohbet ediyorlardı. Behram annesine:

- Anne, çişim geldi.

- Kendin git anneciğim.

- Hayır, ben korkuyorum. Analık Yaşar'a dönerek:

- Hadi, sen de Behram'la beraber git...

Yaşar'ın ne zamandır çışı gelmişti ama tembellikten yerine çakılmış kalmıştı ve kalkıp çişe çıkmıyordu. İkisi birden kalkıp çıktılar dışarı. Arkın kenarında işerlerken Behram:

- Sen de okula gidiyor musun? Ben dördüncü sınıftayım. Yaşar:

- Evet, ben de.

Yine sessizlik oldu. Yaşar'ın hiç konuşacak hali yoktu. Yine Behram söze başladı:

- Ben sınıf birincisiyim. Babam bana bisiklet alacağını söyledi. Ya sana?..

- Benim yok...

Dönerlerken Behram'ın gözü basamaklara ilişti.

- Bu merdivenler ne işi yapıyor?
- Dama çıkılıyor. İstersen çıkalım yukarı, bak.
- Ben karanlıktan korkarım. İçeri girelim.
- Önce ben çıkarım yukarı. Sen arkamdan gel. Behram ikirciklendi.
- Sen karanlıktan korkmuyor musun?
- Hayır. Ben geceleri tek başına damda yatarım ve hiçbir şeyden korkmam.
- Geceleri dam nasıl olur?
- Çıkarsan dama, kendin görürsün.

Yaşar bunu dedikten sonra bir çırpıda basamaklardan dama çıktı. Behram biraz ikirciklendiyse de yavaş yavaş çıktı yukarı. Yaşar elinden tutup damın ortasına kadar götürdü. Gökyüzünde bir karışık boş yer yoktu. Her taraflar yıldız içindeydi. Milyonlarca milyonlarca yıldız.

Yaşar:

- Görüyor musun?

Tam üstlerinden bir yıldız kaydı, bir yay çizip düştü aşağı. Uzaklarda bir başka yıldız parlayıp kayboldu gözden. Gecenin sessizliğinde birkaç köpek havlayıp uzaklaştı. Bir kelebek sokak başına doğru uçuyordu. Bir yarasa hızla önlerinden geçip pervaneyi yakaladı ve karanlıkta gözden kayboldu. Bir yıldız daha kaydı ve ardında parlak bir çizgi bıraktı. Az ötedeki birkaç evden ahır kokusu geliyordu.

Yaşar üzerlerindeki "Mekke yolu"nun göstererek:

- Gökyüzünde uzanan şu geniş aydınlığı görüyor musun?

- Evet.

- Buna "Mekke yolu" derler.

- Hacılar bu yoldan mı gider Mekke'ye? Yaşar güldü:

- Hayır. Okuryazar olmayan insanlar ona "Mekke yolu" der. Bunlar yanyana duran irili ufaklı yıldızlar. Birbirine yapışık olduklarını sanma sakın. Aralarındaki uzaklık aslında çok fazla. Uzaktan böyle görünüyorlar.

- Peki neden halk ona "Mekke yolu" diyor?

- Belli işte canım. İlimden nasibi olmayan eski insanlar bildikleri her şey için bir masal uyduruyorlardı. Bu da onlardan biri.

Behram ikircikli:

- Bunları sen uydurmuyorsun değil mi?

- Bunları öğretmenimizden öğrendim. Sizin öğretmeniniz de böyle şeyler anlatmaz mı?

- Hayır. Biz sadece dersimizi işleriz.

- Peki bunlar ders değil mi yani?

Gökyüzünün bir başka köşesinden parlak bir yıldız yükselmeye başlamış, süratle yaklaşıyordu. Behram Yaşar'a cevap vermeksizin:

- Şu yıldız bak. Nereye gidiyor?

- O yıldız değil. Uydu. Yerden fırlatılmış.

- Nereye gidiyor?

- Dünyanın çevresinde dönüp duruyor.

- Takılıyorsun bana. Kendin uyduruyorsun.

- Kendim mi uyduruyorum? Öğretmenimiz söyledi. Sen de kendi öğretmenine sor.

- Bizim öğretmen böyle şeyler söylemez.

- Öyleyse bilmiyor.

- Hayır. Bizim öğretmen her şeyi bilir. Kendisi söylüyor. Sen yalan söylüyorsun. Ortalık kızıışmaya başlamıştı ki analığın sesi yükseldi bahçeden:

- Neredesiniz, Behram?

Çocuklar irkildiler. Behram yine karanlığı hatırladı. Ağlamak üzereyken Yaşar elini tuttu:

- Korkma oğlum, yanında duruyorum ben. Analık Yaşar'ın sesini tanıyınca gürlledi:

- Eşşek sıpası, niye çıkardın çocuğu dama?

Ve beklemeden hızla dama çıktı. Behram'ı Yaşar'ın elinden alıp:

- Defol hadi!.. .baş belası!.. Yaşar:

-Orospu!..

Analığın tepesi attı ve Yaşar'ın suratına tokatı indirdi. Sonra Yaşar'ın elinden tutup aşağı indiler. Yaşar bir süre bekledi, bekledi, sinirinden ağlamaya başladı. Sonra kendi damlarına geçip yüzüstü yatağına uzandı.

Sonunda kara kedi yapacağını yaptı

Sabahleyin Yaşar misafirlerin sesine uyandı. Güneş dama vurmaya başlamış ve tatlı bir sıcaklık vermişti. Annesi analığın valizini omuzuna almıştı. Herkesten sonra dışarı çıktı. İki ev de boş kaldı. Yaşar esnedikten sonra kalkıp basamaklardan indi ve Ulduz'un yanına gitti. Ulduz ağzındaki bezi çözmüş, sandık odasını kıyı bucak arıyordu.

Yaşar seslendi:

- Ne arıyorsun Ulduz? Ulduz başını kaldırdı:

- Sen misin Yaşar?

- Evet. Bebeğin başına ne geldi?

- Bilmiyorum. Ortada yok.

Ulduz dünkü macerayı birkaç kelimede Yaşar'a anlattı. Yaşar da inek ayağını ve karıncaları. Sonra ikisi birden her tarafı aramaya başladılar. Yoktu.

Yaşar:

- Analık çalmış olmasın!
- Ne yapabilirsiniz?
- Karıncalar bulabilir. Yerin altında olsa, delik açıp ulaşırlar.
- Öyleyse inek ayağını al gel.

Yaşar koşarak gitti. Damda ağzına bir şey almış hızla uzaklaşan kara kediye gördü. Yaşar aşağı inip bahçenin köşesindeki köpek kulübesine gitti. İnek ayağını oraya saklamıştı. Yuva bomboştı. Hızla dama çıktı ama kara kedi görünürlerde yoktu. Bir aşağı indi, bir dama çıktı. Boşu boşuna dolaşıp duruyor, ne yapacağını bilmiyordu. Sonunda annesinin sesiyle kendine geldi. Annesi arkın kenarında Ulduz'un elini yüzünü yıkıyordu. Yaşar da gitti yanlarına:

Annesi:

- Parmağın acımıyorsa, işine git istersen.
- Anne, sen çamaşıra gitmiyor musun?
- Ulduz'un babası evde kalıp Ulduz'a bakmamı söyledi. Ona öğle yemeği de yapacağım.
- Babam bugün gelir mi?
- Gelince haber veririm sana.

Ulduz'un boyu kadar bebek. Halı dokuyan çocukların şarkısı.

İki üç gün sonra Yaşar'ın babası geldi. Öyle hastaydı ki sabahtan akşama kadar yatıp inliyordu. Külsüm ile Yaşar doktor getirdiler, ilaç aldılar. Yaşar'ın annesi artık işe gidemiyordu. Evde kalıp kocasına ve Ulduz'a bakıyordu. Bazen de şampuan yapıyor, ya komşu kadınlar gelip ondan satın alıyorlar ya da kendisi hamamlara götürüp satıyordu.

Yaşar halı dokuyordu. Evin masraflarının çoğunu o karşılıyordu. Boş kaldığı zamanlar da hep Ulduz'la birlikte oluyordu. Birkaç gün konuşan bebeği özlediler ve boşuna aradılar. Sonunda başka bir bebek yapmaya karar verdiler ve hemen işe koyuldular.

Ulduz Yaşar'ın annesinden iğneye iplik geçirmesini, kumaş biçmeyi öğrendi. Oradan buradan çeşit çeşit kumaş parçaları buldular, işe başladılar. Yaşar yün artıklarını fabrikadan getiriyor ve bebeğin ellerini, ayaklarını dol duruyorlardı. Bebeği Ulduz'un boyunda yapmak istiyorlardı. Yüzünü Yaşar'ın çizmesine karar verildi. Bebeğin parçalarını tek tek hazırlıyor ve sonra bir araya getirmek üzere bir kenara koyuyorlardı. Başını yapmak için eski bir plastik toptan yararlandılar. Topun üstünü beyaz bir kumaşla kapladılar. Yaşar bir Cuma günü oturdu ve akşama kadar gözleri, ağzı, kalan yerleri resimledi.

Yirmi gün sonra bebek ayakta duruyordu, hem de Ulduz'un boyunda, ama somurtkandı, gülmüyordu hiç. Mutlu değildi. Çocuklar düşünüp taşındılar. Bebeklerinin nesi vardı,

neden suratı asıktı, neden gülmüyordu? Sonunda anladılar. Bebekleri giysi istiyordu. Böylesine kocaman bir bebek için giysi hazırlamak kolay iş değildi. Çok kumaş lazımdı. Üstelik kumaşı kesip dikmek de zor bir işti. Böylece iki üç gün geçti ve çocukların aklına bir şey gelmedi.

Yaşar hafta başında haftalığını alıp getiriyor, annesine veriyor ve on Şahî8, bir Kıran günlük harçlık alıyordu. Bir gün Ulduz'a:

- Ben harçlığımı biriktirip bebeğe giysi alacağım.

Ama hesap yapınca anladılar ki bu parayla aylar sonra bile koca bebek için giysi alınamaz. Bir kaç gün de böyle geçti. Koca bebek çıplak, somurtkan somurtkan ayakta duruyordu. Çocuklar ne kadar konuşmak isteseler, cevap vermiyordu.

Bir gün Yaşar halı dokuma tezgahının başında çalışırken birden aklına bir fikir geldi. Bebek Ulduz'la aynı boydaydı. Bu durumda Ulduz'un giysilerinden birini ona giydirmek mümkündü. Bu düşüncesinden o kadar memnun oldu ki şarkı söylemeye başladı. Halı dokumacılarının şiirlerinden söylüyordu. İlmeği elinden bırakıp bıçağı aldı. Bıçak darbeleriyle birlikte şarkı söylüyor ve seviniyordu. Bir süre sonra öteki çocuklar da ona dem tutmaya başladılar. Atölyenin loş ve tozlu ortamı halıcı çocukların şarkılarıyla doldu:

Gettim nabat almağa

İstakana salmağa Cebimde on şâhim yoh Başladım gırcanmağa

Gapdı çerek daşını Yardı benim başımı Başımın ganı durmur Sesledim gardaşımı

Analığın dönüşü

Akşam üstü Yaşar eve dönünce annesi, analığın erkek kardeşiyle birlikte döndüğünü söyledi. Yaşar'ın beti benzi attı. Annesi bir şey anlamasın diye sokağa fırladı. O gece Ulduz'u göremedi. Gece damda yattı. Annesi de hasta kocasının yanında odada yatıyordu. Gece yarısı Yaşar uyandı. Komşunun yalağının ortasında bir şeyden duman çıktığını gördü. Analık da elinde gaz tenekesiyle ateşin başında duruyordu. Yaşar bir süre merakla baktıysa da sonra yatıp uyudu ve sabahleyin kalkıp işine gitti.

Ah koca bebek ah! Neden yaktılar seni. Çocuklar seni nasıl da arzu ederek yaptıklarını söylemedi mi?

Şimdi biraz geri dönelim ve analık dönünce Ulduz'la koca bebeğin başına neler geldiğini görelim.

Ulduz bebeğiyle işi olmadığı zaman, onu sandık odasına götürüp yatakların altına gizlerdi. Analık ansızın döndüğü zaman bir şey görmedi. Gördüğü tek şey Ulduz'un yalak kenarında oturup parmaklarını sayması ve Külsüm'ün de bahçeyi süpürmesiydi. Babası odada pantolonunu ütölüyordu. Analığın erkek kardeşi ise o gün akşam geri döndü. Ama gitmeden önce bir süre Yıldız'ın babasıyla konuştu. Ulduz kendisi hakkında konuşulduğunu az çok anlamıştı. Galiba analık erkek kardeşine ve kocasına Ulduz'u

şikayet etmişti.

Gece yatarken kötü bir olay oldu. Analık döşegini alırken iri ve biçimsiz bir şeyin döşeklerin altında durduğunu gördü. Bir yaygaradır koptu ve az sonra bu nesnenin Ulduz'un bebeği olduğu anlaşıldı. Hem de kendi yaptığı bebek. Analık koca bebeği pencereden yalağa fırlattı ve Ulduz'a bağırmaya başladı:

- Kendi yaptığı bebeğiyle birlikte teneşire gelesice! Korkuttun beni. Benimle inatlaşmak neymiş, gösteririm sana. Daha birinin şerrinden yeni kurtuldum. Yine cinleri üşüştürecek misin evime ha?

Babası şaşkınlığından donup kalmıştı. Bu ne idüğü belirsiz bebeği Ulduz'un yapmış olmasına inanamıyordu.

- Kızım, ne zaman yaptın bunu? Benim haberim olmadı. Ulduz ağzını açmıyordu. Analık:

- Allah'a şükret ki bu halimle sinirlenmek istemiyorum. Yoksa eşşek sudan gelene kadar döverdim seni.

Babası karısına:

- Evet, kanını kirletmemelisin. Çocuğun için zararlıdır. Analık kocasını göstererek:

- Ben bunun lafına seni evde tutuyorum. Anam babam sana hizmet etmek için göndermedi beni bu eve!

Babası:

- Yeter artık hanım. Ne de olsa, çocuktur. Anlamaz. Analık:

- Neyse ne. Ben buna katlanamazken, neden oturup beni üzme için bebek yapıyor ha? Ansızın Ulduz ağlamaya başladı ve hıçkırıklarının arasında yüksek sesle:

-Ben... ben... konuşan bebeği...mi.. is... tiyorum!...

Konuşan bebeğinin adı geçer geçmez analık öfkeleni ve Ulduz'un saçlarını yolup gürledi:

- Artık o pisliğin adını alma ağzına! Anladın mı? Karnımdaki çocuğa bir şey olmasını istemiyorum. Böyle şeyler uğursuzdur, iyi saatte olsunları eve çeker. Anladın mı yoksa başını yumruklayım mı, sopayla kırayım mı kafanı?

Ulduz aniden analığın elinden kurtulup koca bebeğini almak üzere kapıya doğru koşmaya başladı ama analık fırsat vermedi.

Birkaç dakika sonra Ulduz sandık odasında büzülmüş hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Kapı da kapalıydı. Analık elinde gaz tenekesiyle koca bebeğin yalakta dumanı tüte tüte yanıışını seyrediyordu. Babası ise hâlâ bu kadar iri bir bebeğin nasıl eve girdiğini düşünüyordu.

Yalnız ve keder. Çille gecesinin ümidi.

Günler peşpeşe geçip gidiyordu. Yaşar'ın babası yaz boyunca hasta yatmıştı ve sürekli ilaç içiyordu. Çocuklar çok az görüşüyorlardı. Yalnız kaldıkları zaman bebeklerine üzüüyorlardı, hele hele konuşan bebeğe. Ulduz analığın yanında bebek adını alamıyordu ağzına. Ama onun konuşan bebeğini düşünmemesi mümkün müydü? O harika geceyi

unutması mümkün müydü? Ormandaki geceyi, gizemli ormanı? Çille gecesini unutması mümkün müydü? Çille gecesini tüm bebekler yine ormanda toplanacaklardı. Ama artık Ulduz ile Yaşar'ın ormana götürecekleri bebekleri yoktu artık.

Vah Konuşan Bebek vah!

O kısa ömrünle çocukların gönlünde öylesine taht kurdun ki ömür boyu unutmayacaklar seni.

Günler, haftalar, aylar geçti. Ulduz çille gecesini umuduyla dakikaları saymaya başlamıştı. O geceye kadar Konuşan Bebeğin ne yapıp edip geleceğinden emindi.

Analığın karnı burnuna gelmişti. Doğacak çocuğuyla çok övünüyorken en küçük bir işte dahi Ulduz'u hırpalıyordu.

Boşuna umut. Tüm sevinçlere ne oldu?

Bir gün babası elektrikçi getirdi. Eve tesisat döşendi. Babası bir de radyo almıştı. O günden sonra evde elektrik lambası yanıyor ve radyo sesi her yeri dolduruyordu.

Çille gecesini umutla beklemek de boşunaydı. Sanki Konuşan Bebek ebediyyen kaybolmuştu. Çille gecesinden sonra Ulduz yıkıldı artık. O sevinçleri, konuşmaları, bülbül gibi şakımaları kalmadı. Suskun, bir köşeye çekilip oturan bir çocuk oldu.

Yaşar okula gidiyordu. Çocuklar çok az görüşüyorlardı. Zaten analık Yaşar'ı eve almıyordu. "Baş belası velet kızın ahlakını daha da bozuyor" diyordu.

Öykümüz bitmiyor. Ulduz ile Kargalar. Bebekle çocuklara ne olduğunu bilmek istiyorsunuz mutlaka.

Kargalar meselesi çıkmasaydı Ulduz üzüntüsünden ölürdü belki de. Ama Anne Karga'nın ortaya çıkması ve çocukların kargalarla dostluk kurması işleri hepten değiştirdi. Ulduz ile Yaşar tekrar keyiflendiler ve var güçleriyle çalışarak Kargalar Şehri'ne gidebildiler.

Okudunuz ve biliyorsunuz ya, Kargalar olayı Ulduz ile Kargalar kitabında yazılan ayrı bir öykü. Konuşan Bebek öyküsü ise burada bitti.

Kitabın yazarı diyor ki:

Ben Konuşan Bebeğin kaybolmasından yıllar sonra Ulduz'la tanışıp dost oldum, tıpkı onun Ulduz ile Kargalar kitabının girişinde yazdığı gibi. Ulduz'la annesinin köyünde tanıştım. O zamanlar Ulduz oniki onüç yaşlarındaydı. Ben de o köyde öğretmendim. Sonunda öğrencilerimle Ulduz'un Konuşan Bebeğini bulabildik. Bunu Kargalar, Bebekler ve İnsanlar adlı kitapta anlatacağız. Şimdiden bu öykünün baskısını bekleyin.

Bütün akıllı çocukların, Ulduz'un tüm arkadaşlarının, Yaşar'ın, kargaların ve Konuşan Bebeğin dostu

Behreng

GÜVERCİNCİ KEL OĞLAN

Birkaç Söz

Çocuklar, kuşkusuz gelecek sizin ellerinizde; iyisiyle, kötüsüyle sizin olacak. İster istemez büyüyecek ve zamanla birlikte yol alacaksınız. Babalarınızın, büyükbabalarınızın ardından gelecek, onların yerini alacak, her şeyi elde edip sosyal yaşama iyisiyle, kötüsüyle, her şeyiyle sahip olacaksınız. Yoksulluk, zulüm, zorbalık, adalet, sevinç, keder, kimsesizlik, dayak, iş ve işsizlik, hapisane ve özgürlük, hastalık ve ilaçsızlık, açlık, çıplaklık, yüzlerce sosyal mutluluk ve mutsuzluk artık sizin olacak.

Bildiğimiz gibi hastalıkların tedavisi için önce bunun nedenini bulmak gerek. Örneğin doktorlar hastalarını tedavi etmek için önce bunun mikrobunun peşine düşer ve sonra bu mikroba karşıt ilaçları verirler hastalarına. Toplumsal rahatsızlıkları da iyileştirmek için aynı işlemi yapmak gerekir. Biliyoruz ki sağlam vücutta asla hastalık bulunmaz. Sağlıklı toplumlarda da rahatsızlığın izine rastlanmamalıdır. İflas, zorbalık, yalan, hırsızlık ve savaş sadece sağlıklı toplumlarda görülen rahatsızlıklardandır. Bunca rahatsızlığın nedenini bulmak için ilkin bunun sebebini bulmalıyız. Sorun hep kendinize: Neden gönderdiler sınıf arkadaşımı halı dokuma fabrikasına? Neden bazıları hırsızlık yapıyor? Neden şurada burada savaş var, neden kan dökülüyor? Öldükten sonra ne olacağım? Dünyaya gelmeden önce neydim? Dünyanın sonu ne olacak? Ne zaman bitecek savaş, yoksulluk ve açlık?

Toplumu ve sorunlarını tanımak için daha binlerce soru sormanız gerek. Şunu da bilmelisiniz ki toplum evinizin dört duvarı arasında değil. Toplum yurttaşlarımızın yaşadığı her noktadır. Irak köylerden tutun da irili ufaklı şehirlere dek. Çamurlu ve hayvan dışkılarıyla dolu köy sokaklarından tertemiz şehir caddelerine kadar. Dar darasık, karanlık ve sinek dolu yoksul köy evlerinden zengin şehirlilerin pırıl pırıl köşklerine kadar. Üstü başı dökülen ve ücretli çalışan çiftçi çocuklarından, halı dokuyan çocuklardan tutun en önemsiz besini tavuklu pilav, hindi, muz ve portakal olan çocuklara kadar. Bütün bunlar atalarından miras olarak alacağınız toplum. Atalarınızın mirasını el değmeden çocuklarınıza ulaştırmamalısınız.

Kötülükleri azaltmalı ya da yok etmelisiniz. Güzelliklerini arttırmalı ve rahatsızlıkların ilacını bulmalısınız. Toplum, aynen korunması gereken bir emanet değil.

Toplumu tanımanın ve sorulara yanıt aramanın birkaç yolu var. Bu yollardan biri de köylere, şehirlere gidip her katmandan halkla oturup kalkmak. Öbür yolu da kitap okumak. Tabii her kitap değil. Kimileri der ki: "Her kitap bir kez okumaya değer." Bu saçma bir söz. Dünyada o kadar çok kitap var ki ömrümüz bunların yarısının yarısını okumaya bile yetmez. Bu durumda kitapların arasından güzel olanlarını seçmeliyiz. Çeşitli sorularımıza doğru yanıtlar veren, bizi kendi toplumumuzla ve diğer milletlerle tanıştıran, toplumsal rahatsızlıkları bize gösteren kitapları seçmeliyiz. Bizi sadece oyalayıp aldatan kitaplar yırtılıp yakılmaya yarar.

Çocuklar masal ve öyküyü istekle okurlar. Değreli masallar ve öyküler size insanları, toplumları ve yaşamı tanıtır ve nedenleri açıklar. Sadece oyalanmak için masal ve öykü okunaz. Bu yüzden ben de akıllı çocukların öykü ve masallarımı sadece oyalanmak için okumalarını istemiyorum.

Behreng

GÜVERCİNCİ KEL OĞLAN

Eski zamanlarda bir kel oğlan yaşlı annesiyle birlikte yaşırdı. Evl erininin küçük bir bahçesi, bahçede de bir dut ağacı vardı. Kel oğlanın kara keçisi ağacın dibinde otlar, geviş getirir, sakalını oynatır, eşinir ve beee bee belerdi. Küçük tek pencereci odaları kibleye dönüktü. Ortada bir tandır, üstünde bir seki ve tavanda duman çıkmasına, hava ve ışık girmesine yarayan bir delik. Saman kağıdı yapıştırmışlardı pencereye cam yerine. Boylu boyunca samanlı harçla sıvanmış duvarlarda çepeçevre raf vardı.

Kel oğlan sabahları kırlara çıkar, çalı çırpı, ot toplar ve sırtına yüklenip eve getirirdi. Kalanını da kışın satmak ya da yine keçisine yedirmek üzere damda depolardı. Öğleden sonraları güvercin uçuşurdu. İyi bir güvercinci sayılırdı. On onbeş güvercini vardı. İyi de ısıklı çalardı hani.

Yaşlı kadın sabahtan akşama dek çıkırığının başında yün eğirir, ana oğul böylece geçinip giderlerdi.

Padişahın sarayı bunların eviyle karşı karşıyaydı. Görenin hayran kaldığı nefis bir binaydı. Padişahın kızı Kel oğlan'a aşık olmuştu. Kel oğlan ne zaman damda güvercin uçuşsa, kız da halayıklarla, uşaklarla ayvana çıkar, Kel oğlan'ın güvercin uçuşunu izler, ısığını dinlerdi. Kimi zaman da kaş göz işaretleriyle Kel oğlan'a bir şeyler anlatırdı. Gelgelelim Kel oğlan umursamazdı onu. Kızı görmemiş gibi davranırdı. Ama doğrusunu isterseniz Kel oğlan da tutulmuştu iyiden iyiye padişahın kızına. Yine de kızın bunu bilmesini istemezdi. Padişahın şu koskoca dünyada bir keçisi, on onbeş güvercini ve bir de yaşlı anası olan böyle bir kele kızını asla vermeyeceğini bilirdi. Diyelim ki verdi; padişah kızı duvarları is tutmuş bir kulübede durur muydu hiç?

Padişahın kızı ne yapsa, ne etse konuşturamıyordu bir türlü Kel oğlan'ı. Hatta bir gün bir koyun yüreğini delik deşik edip penceresinin önüne astı ama yine de oralı olmadı Kel oğlan. Çalı çırpı öbeğinin yanında güvercinlerini uçuşur, ısıklı çalıyor ve anasının çıkırık sesine kulak veriyordu.

Sonunda padişahın kızı hastalanıp düştü yatağa. Artık ayvana çıkmaz, pencereden Kel oğlan'ı seyretnemez oldu.

Padişah bütün doktorları topladı kızının başına. Hiçbiri iyileştiremedi kızcağızı.

Bütün masalcılar böyle yerlerde "Padişahın kızı kimseye açmadı gönül sırrını" derler. Ya korkudan ya utancından tabii. Ama ben derim ki padişahın kızı gönlünün sırrını açtı padişaha. Padişah kızının Kel oğlan'a aşık olduğunu duyunca sinirlendi, bağırdı:

- Bir daha ağzına alırsan şu pıslığın adını, kovarım seni şehirden! İnsana kıtlık mı düştü ki bula bula bu pıslığı buldun? Seni vezirin oğluna vereceğim! İşte o kadar!

Kız bir şey demedi. Padişah gidip tahtına kuruldu, çağırdı veziri yanına:

- Vezir, bugünden tezi yok Kel oğlan'ın güvercinlerinin başını uçuracak ve bir daha dama çıkmasını yasaklayacaksın!

Vezir birkaç insan azmanı hizmetkârını gönderdi Kel oğlan'ın evine. Kel oğlan dünyadan habersiz, güvercinlerine yem verirken hizmetkârlar daldılar evine ve bir çırpıda güvercinlerin başlarını uçurup, yer misin yemez misin Kel oğlan'ı bir güzel dövdü gittiler.

Kel oğlan bir hafta kıpırdıyamadı yerinden. Kulübesinde yatmış inim inim inliyordu. Yaşlı kadın yaralarına merhem koyarken bir yandan da lanetler yağdırıyordu. Haftasında Kel oğlan biraz hava almak için dut ağacının altına oturdu. Güvercinleri nereye gömeceğini düşünürken başının üstünden bir ses duydu. Başını kaldırıncı dut dalına konmuş iki güvercinin konuşmalarını duydu.

Güvercinlerden biri:

- Kardeş, sen bu oğlanı tanır mısın?
- Hayır kardeş.
- Padişah kızının aşkından yatak yorgan hasta yattığı oğlan bu. Padişah vezirine emretmiş; oda hizmetkârlarını gönderip güvercinlerini öldürtmüş. Hizmetkârlar oğlanı döve döve bu hale getirmişler. Güvercinlerini nereye gömeceğini düşünüyor oğlan.
- Niçin gömecek?
- Ne yapacaktı peki?
- Biz uçarken ayaklarımızın altından dört yaprak düşecek. Onları keşisine yedirsın. Keçinin sütünü de güvercinlerin boynuna sürsün; hepsi canlanır. Üstelik hiçbir güvercinin yapamadığını yaparlar...
- Keşke oğlan sözlerimizi duysa!..

Güvercinler uçunca ayaklarının altından dört yaprak düştü. Kel oğlan yaprakları havada yakalayıp keşisine yedirdi. Keçinin memeleri bir anda süt doldu. Bir tas getirip keçiye sağdı ve sütünü güvercinlerin boynuna sürdü. Güvercinler kımıldanıp canlandılar ve Kel oğlan'ın başı üstünde dönmeye başladılar.

Güvercinlerin kanat seslerini duyan yaşlı kadın dışarı çıktı. Kel oğlan güvercinlerin başına gelenleri anlattı annesine bir bir. Annesi:

- Oğlum, güvercinciliği bırak artık. Yine dama çıkacak olursan, padişah öldürür seni.
- Ana, benim güvercinlerim artık bildiğin güvercinlerden değil, bak bir kere... Sonra güvercinlerine dönüp:
- Güzel güvercinlerim, haydi, beni şenlendirecek, annemi memnun edecek bir şeyler yapın.

Güvercinler halka olup fıs fıs bir şeyler konuştular ve sonra birden uçup gittiler. Şaşırıp kalmışlardı Kel oğlan ile anası. Aradan zaman geçti ama güvercinlerden haber yoktu. Annesi:

- Bu da senin güzel güvercinlerinin vefası!..

Yaşlı kadın henüz lafını bitirmeden güvercinler havada belirdiler. Bir de keçe külah

getirmişlerdi yanlarında. K lahı verdiler Kel oğlan'a. Yaşlı kadın:

- Çok değerli bir hediye getirmişler sana. Bak bakalım başına göre mi? Kel oğlan keçe külahı başına geçirdi:

- Ana, yakıştı mı yakışmadı mı? Yaşlı kadın şaşırarak:

- Oğlum, nereye kayboldun?

- Burdayım ben ana.

- Ver bakayım ş  külahı.

Kel oğlan başından çıkarıp verdi külahı. Yaşlı kadın külahı başına koyar koymaz Kel oğlan bağırdı:

- Anne, nereye kayboldun?

Yaşlı kadın cevap vermedi. Keloğlan şaşkın şaşkın bakınıyordu çevresine. Ansızın anasının çıkırık sesini duydu; koştı odaya. Bir de ne görsün? Çıkırık kendi kendine dönüp y n eğirmiyor mu? O zaman anladı keçe k lahın ne i e yaradığını.

- Ana,  zme beni artık. K lahı ver de gidip biraz yiyecek temin edeyim. Açlıktan  leceğim nerdeyse.

- Yemin et elini harama s rmeyeceğine; o zaman veririm.

- Benim için haram olan şeylere elimi s rmeyeceğime yemin ederim.

Bunun  zerine yaşlı kadın külahı çıkarıp Kel oğlan'a verdi. Oğlan da başına geçirip dışarı çıktı.

Birkaç mahalle ötede Dokumacı Hacı Ali otururdu. Bilmem kaç atölyesi, kaç yüz işçisi, hizmetçisi, u ağı vardı. Kel oğlan hem yürüyor hem düşünüyordu:

- Eee Kel oğlancığım, d   n taşın, bir iyice tart bakalım, Hacı Ali'nin malı sana helal mi haram mı? Nereden kazanıyor Hacı Ali paraları? At lyelerinden mi? Kendisi mi  alı ıyor? Hayır. Elini sıcak sudan soğuk suya değirdirmez o. Tek bildiği, atölyelerden gelen parayı alıp gününü gün etmek. Peki kim çalışıp para kazandırıyor Kel oğlancığım?  alı tır kafanı bir iyice. Bir ş y soracağım sana ama doğru dürüst cevap ver. Söyle bakayım, insanlar  alı mazsa, n' olur fabrikaların hali? Cevap: Kapanır. Soru: O zaman yine para kazandırır mı fabrikalar? Cevap: Elbette hayır. Sonuç: Öyleyse, bak Kel oğlancığım, bu soru cevaplardan ş nu anlıyoruz: I  ciler  alı ıyor ama bütün parayı Hacı götürüyor; i  cilere ise çok azını veriyor. Bu durumda Hacı Ali'nin serveti onun olmadığına göre bana helal sayılır.

Kel oğlan gönül rahatlığıyla Dokumacı Hacı Ali'nin evine girdi. Birkaç uçak ile hizmet i dış bahçede dolaşıyorlardı. Kel oğlan kimseye belli etmeden aralarından geçti. Hacı Ali dış bahçede havuz kenarına oturmuş karılarıyla birlikte ikinci kahvaltısı ediyordu. Bal, kaymak ve peksimet yanında çay içiyorlardı. Kel oğlan'ın ağzı sulandı. Yaklaştı ve büyükçe bir lokma aldı. Hacı Ali bakınırken bal ile kaymağın yarısının yok olduğunu farketti. Dua okumaya, besmele çekmeye ve tespih çekmeye başladı. Kel oğlan Hacı Ali'nin önünden  ayı alıp bir diki te içti. Bu kez Hacı Ali ve karıları korkudan  iğliği

bastılar ve her şeyi orada bırakıp odalarına kaçtılar. Kel oğlan kalan bal ile kaymağı da silip süpürdükten sonra birkaç bardak daha çay içti ve odaları dolaşmaya çıktı. Odalarda o kadar çok değerli eşya vardı ki adamakıllı şaşırdı. Altın ve gümüş şamdanlar, sırmalı perdeler, halılar, seccadeler, gümüş ve kristal kaplar ve daha neler neler. Kel oğlan beğendiği ve cebine sığan her şeyi alıyordu.

Nihayet Hacı Ali'nin kasasını buldu. Gece herkes uyuyunca kasayı açtı; alabildiği kadar para alıp çıktı. Daha başka zenginlerin de evlerine girdi ve gece yarısı evine doğru yola koyuldu. Kendisine biraz para ayırdı ve kalanını fakir evlere dağıttı.

Kapıları çalıyor ve ev sahibi kapıya çıkınca:

- Şu altınları ve ikibin Tümeni al ve çoluk çocuğuna harca. Senin olsun. Hiç kimseye de söyleme.

Ev sahibi kapıda kimin olduğunu ve sesin nereden geldiğini görmek için bakınca ayağının önüne biraz altın ile bolca para konulduğu görüyor ama etrafta kimseyi göremiyordu.

Kel oğlan eve geç geldi. Yaşlı kadın uyumamıştı. Oğlunu merak ettiği için hâlâ yün eğiriyor ama gözlerinden uyku akıyordu. Güvercinler kulübede başlarını kanatlarının altına sokmuş uyuyorlardı. Kel oğlan çıt çıkarmadan içeri girdi ve annesinin yanına oturup birden külâhı başından çıkardı. Yaşlı kadın oğlunu görünce sevindi.

- Gecenin bu vaktine kadar neredeydin oğlum?

- Dokumacı Hacı Ali'nin evinde. Halkın malını alıyordum ondan. Yaşlı kadın Kel oğlan'a bulgur pilavı getirdi. Kel oğlan:

- O kadar bal ile kaymak yedim ki ağzıma bir hafta bir şey koymasam yine de acıkmam. Yaşlı kadın tek başına akşam yemeğini yedi, keçi sütü içti ve kalkıp yattılar.

Kel oğlan yatmadan önce ne kadar bulgur varsa güvercinlerin önüne döktü.

Ertesi sabah erkenden külâhı başına geçirdi ve dama çıkıp güvercin uçurtmaya ve ıslık çalmaya başladı. Ucuna bez bağladığı uzunca bir sopa da vardı elinde.

Padişahın hasta kızı pencere kenarında yatıyordu. Gözleri dama dönükken birden Kel oğlan'ın güvercinlerinin uçtuğunu gördü. ıslık sesi de duydu duymasına ama Kel oğlan ortalarda yoktu. Sadece güvercin uçurttığı sopa görünüyor, sopa o yana bu yana hareket ederek güvercinleri oynatıyordu.

Vezirin uşakları vezire, vezir de padişaha haber verdi. Kel oğlan yine başlamıştı ve kızın durumu daha da kötüleşebilirdi. Padişah güvercinleri yakalayıp öldürme emrini verdi vezire.

Bu taraftan, padişahın kızı Kel oğlan için endişelendi ve sırdaşı olan halayığı haber getirmek üzere yaşlı kadına gönderdi. Halayık yaşlı kadına padişahın kızının Kel oğlanı deliler gibi sevdiğini, bir çare bulmasını söyleyecekti.

Öte yandan Hacı Ali ve başkaları homurdana homurdana padişahın sarayına geldiler:

- Mahvolduk, hayatımız karardı! Senin padişahlığının hikmeti ne? Sal ordunu hırsızların

peşine, malımızı bulsunlar...

Bunları şimdilik burada bırakalım Kel oğlan'ın evine dönelim.

Kel oğlan başında külahla güvercin uçuruyor ve yaşlı kadın başında örtü, damın altında yün eğiriyordu. Keçi bahçede dolanıyor, rüzgarla düşen dut yapraklarını arıyordu.

Yaşlı kadın bir ara başını kaldırıncı keçinin ona baktığını gördü. Kadın da keçinin yüzüne bakmaya başladı. "Kel oğlan ile güvercinler tehlikede. Kalk bana dut yaprağı getir, yeyip de ne yapacağını söyleyim." der gibiydi sanki.

Yaşlı kadın daha fazla bekleyemedi. Kalkıp sopayla dut yapraklarını yere düşürdü. Keçi karnı şişinceye kadar dut yaprağı yedi. Sonra dikti gözlerini yaşlı kadının gözlerine. "Teşekkür ederim. Şimdi içeri gir. Dama çıkıp Kel oğlan ile güvercinlere yardım edeceğim" diyordu adeta.

Yaşlı kadın tek kelime etmeden içeri girdi. Keçi merdivenlerden dama çıktı ve çalı çırpı yığının kenarına gelip yine yemeye başladı.

Çok geçmeden vezirin birkaç hizmetkârı bahçeye doluştu. Güvercin uçurtan sopa havada o yana bu yana hareket ediyordu. Dama çıkmaya yeltenenin başına sopa iniyor ve sopayı yiyen paldır küldür yere düşüyordu. Sonunda hepsi vezirin yanına döndü.

Padişahın kızı olan biteni pencereden izliyordu. Bu onun için eğlence olmuştu.

Padişah, Hacı Ali ve diğer zenginler oturmuş konuşuyorlardı. Kimdi bir gecede bunca eve girip bu kadar malı ve serveti götüren becerikli hırsız? Bu sırada vezir geldi:

- Padişahım, garip bir şey oldu. Kel oğlan'ın kendisi yok ama güvercin uçurduğu sopa damda güvercin uçuruyor ve kimseyi güvercinlere yaklaştırmıyor.

Padişah:

- Kel oğlan'ı yakalayıp getirin buraya. Vezir:

- Padişahım, arzettiğim gibi Kel oğlan evin hiçbir yerinde yok. Annesi tek başına. Kel oğlan'dan da haberi yok.

Hacı Ali:

- Padişahım, her şey Kel oğlan'ın başı altından çıkıyor. İşaretlere bakıyorum da herkesin evine giren Kel oğlan.

Sonra bal, kaymak ve çayın yok olması hikayesini anlattı. Zenginlerden biri:

- Gözümün önünde karımın gerdanlığı boynundayken yok oldu. Sanki yer yarıldı da içine girdi.

Bir başkası:

- Ben de altın çerçeveli aynamızın raftan yükselip havada gittiğini gördüm. Daha ben davranmadan ayna yok oldu. Hacı Ali doğru diyor. Bu işlerin hepsinde Kel oğlan'ın parmağı var.

Padişah öfkeleni ve ordunun hareket edip Kel oğlan'ın evini kuşatmasını, onun ölü veya

diri getirilmesini emretti.

Tam bu sırada padişahın kızı sırdaşı halayıkla oturmuş laflıyorlardı. Yaşlı kadının yanından henüz dönen halayık:

- Keloğlan'ın annesi dedi ki "Kel oğlan yaşıyor ve hali de iyi. Bu gece onu padişahın kızına göndereceğim. Gitsin konuşsun onunla."

Padişahın kızı hayret içinde:

- Kel oğlan bana mı gelecek? Ama bu kadar askerin, nöbetçinin arasından nasıl geçecek? Keşke gelebilse!...

Halayık:

- Hanımım, kellerin binbir hüneri vardır. Geceyi bekleyelim. Kesinlikle gelir.

Bu sırada pencereden baktılar dışarı. Askerler Kel oğlan'ın evini sarmışlardı. Padişahın kızı:

- Bin canı olsa yine kurtulamaz oradan. Vah Kel oğlan'ım vah!..

Güvercinler dama konmuş yem yiyorlardı. Güvercin uçurtma sopası dimdik duruyor, keçi sürekli çalı çırpı yiyor ve bilye büyüklüğünde taş gibi sert kaka döküyordu.

Askerler dikilirken komutan bağıra bağıra:

- Hey Kel oğlan, bin canın olsa birini bile kurtaramazsın... Bir an önce teslim ol yoksa, paramparça ederim seni...

Yaşlı kadın evinde korkudan tir tir titriyor, artık yün eğirme sesi duyulmuyordu. Tavandaki delikten dışarı baktı ama, bir şey göremedi.

Bu sırada Kel oğlan güvercinlerle konuşuyordu:

- Güzel güvercinlerim, görmüyor musunuz yoksa? Keçi neler yapıyor? Size mermi hazırlıyor. Bir iyilik yapıp sevindirir beni; annem da rahatlasın..

Güvercinler halkalandılar, aralarında fıs fıs konuşup havalandılar ve gözden kayboldular. Yine komutan:

- Hey Kel oğlan, son kez söylüyorum. Şarlatanlığı, hokkabazlığı bırak. Bizimle baş edemezsin. Eninde sonunda yakalanırsın ve pişmanlık fayda etmez. Her neredeyse, gel, teslim ol!..

Kel oğlan bağırdı:

- Sayın komutan, sizi beklettiğim için özür dilerim. Uçkurumu bağlıyordum, şimdi geliyorum. Siz bir sigara tüttürene kadar gelirim.

Komutan başı ağrımadan Kel oğlan'ı yakaladığına seviniyordu. Bir sigara yakıp:

- Bu da ne biçim dümen!... Sesin hangi cehennemden geliyor?

- Ananla babanın gittiği cehennemden! Komutan sinirlenip bağırdı:

- Kes edepsizliği! Kiminle konuştuğunu sanıyorsun sen?..

Bu sırada gökyüzünde her bir yandan güvercinler belirdi. Kendi güvercinleri de ortadaydı. Keçi hızlı hızlı çalı çırpı ve diken yiyor, mermi gibi sert taneler atıyordu.

Kel oğlan bir mermi alıp bağırdı:

- Sayın komutan, bak bakalım neredeyim ben.

Ve komutana doğru bir mermi attı. Komutan ağzının kenarında sigarasıyla başını havaya kaldırmış bakınırken tam iki kaşının ortasına bir mermi geldi. Komutanın feryadı yükseldi ve askerler kıpır kıpır kıpırdanmaya başladılar. Ama güvercinler fırsat vermedi. Mermi yağmuruna tutmuşlardı. Mermileri gagalarıyla alıp yükseliyorlar ve askerlerin üstüne bırakıyorlardı. Mermi kimin kafasına gelse yarıyordu. Akşam olunca asker geri çekildi. Kel oğlan keçisini ve güvercinlerini alıp aşağı indi. Diğer güvercinler de geri döndü.

Yaşlı kadın Kel oğlan'ın verdiği paralarla doğru dürüst bir akşam yemeği hazırlamıştı. Biraz kuru ekmek, biraz bulgur pilavı ya da ıslatılarak yumuşatılmış ekmek gibi her akşamki uydurma yemekler değildi. Güvercinlere buğday almıştı, keçiye de yonca ve arpa.

Akşam yemeğinden sonra yaşlı kadın Kel oğlan'a:

- Şimdi külahı geçir başına ve git padişahın kızına bakayım. Seni göndereceğime dair söz verdim.

Kel oğlan:

- Anne, biz kim, padişahın kızı kim? Yaşlı kadın:

- Git bakalım, neymiş diyeceği....

Kel oğlan külahı başına geçirip gitti. Nöbetçilerin, askerlerin arasından geçti, padişahın kızının odasına girdi. Padişahın kızı sırdaşı halayıkla akşam yemeği yiyordu. Kendini toparlamıştı. Halayığa:

- Kel oğlan onu ne kadar sevdiğimi bir bilse, bir dakika bile durmaz. Ama nöbetçilere yakalanıp öldürülmesinden korkuyorum. Yüreğim hop hop ediyor.

Halayık:

- Evet, hanımcığım, ben de korkuyorum. Padişah bu gece nöbetçilerin iki katına çıkarılmasını buyurmuş; vezirin oğlunu da onların komutanı yapmış.

Kel oğlan içeri girdi, padişahın kızının yanına oturup yemek yemeye başladı. Yemekte tavuk, reçeller, bol sebzeli omlet ve daha neler vardı neler. Kız ile halayık tepsinin bir tarafının hızla boşaldığını, bir tavuk butunun da yenip yok olduğunu farkettiler o sırada.

Halayık:

- Hanımım, sen ne dersin de ama, Kel oğlan'ın bu odada olduğundan eminim. Bu iş, onun işi. Kellerin bin marifeti vardır demedim mi!?

Padişahın kızı çok sevindi:

- Kel oğlancığım, odadaysan, göster kendini. Seni çok özledim. Kel oğlan sesini çıkarmadı. Halayık:

- Hanımım belki ben varım diye sesini çıkarmıyor. Ben gidip nöbetçileri gözleyeyim...

Halayık gidince kel oğlan külâhını çıkardı. Padişahın kızı birden bire Kel oğlan'ı yanında oturur buldu ve çok sevindi:

- Kel oğlan, sana deli gibi aşık olduğumu bilmiyor musun? Gel al beni, canımı kurtar. Padişah beni vezirin oğluna vermek istiyor.

- Ama sen bir prensessin. Nasıl duvarları is tutmuş bir kulübede yaşayabilirsin?

- Senin yanında olunca her şeye dayanabilirim.

- Biz yaşlı anamla zar zor karnımızı doyuruyoruz; seni nasıl doyuracağız? Sen bir padişah kızıydın ve bir iş bilmezsın.

- Bir iş öğrenirim.

- Ne işi?

- Sen hangi işi dersen...

- Şimdi oldu işte. Anama söyleyim, sana yün eğirmeyi öğretsin. Sen birkaç gün bekle. Buradan ne zaman kaçacağımızı bildiririm sana.

Kel oğlan ile kızı burada bırakalım, nöbetçilerin komutanı ve padişahın kızına aşık olan vezirin oğluna gelelim.

Kel oğlan kıza gelirken vezirin oğlunun sandalyenin üstünde kaykılıp uyuduğunu görmüştü. O zaman onun kılıcını ve mızrağını yanına almıştı. Vezirin oğlu uyanıp da silahlarını göremeyince Kel oğlan'ın geldiğini ama iş işten geçtiğini anladı. Derhal bütün nöbetçileri kızın odasına gönderdi. Nöbetçi kapının başında halayığı görünce zorla kapıyı açtı. Bir de baktı ki Kel oğlan ile kız konuşuyorlar. "Kel oğlan burada.... Çabuk olun.... Kel oğlan burada!" diye bağırmaya başladı.

Vezirin oğlu ile diğerleri koşa koşa geldiler. Padişah gürültüye uyanıp tahtına oturdu ve Kel oğlan'ın ölü veya diri getirilmesini emretti.

Vezirin oğlu olan nöbetçi komutanı ve birkaç kişi kızın odasına daldılar. Kız yatağına uzanmış masal okuyordu. Kel oğlan ise görünürlerde yoktu. Kıza aşık olan vezirin oğlu:

- Prensesim, şu Kel oğlan'ın nereye gittiğini gördün mü? Nöbetçi bir dakika önce burada olduğunu söyledi.

Kız ters ters:

- Babam da ama karnı geniş oldu! Geceleyin hasta bir kızın odasına girmenize nasıl izin veriyor. Siz de utanmadan gelip karşımda böyle şeyler diyorsunuz! Çabuk çıkın buradan!

Vezirin oğlu edeple:

- Prensesim, padişah sarayın her yerini aramamızı emretti. Ben görevliyim ve bunda bir

suçum yok.

Sonra odanın her tarafını aradılar. Kel oğlan'ın getirdiği ve yatağın altına sakladığı kılıç ve mızrak dışında bir şey bulamadılar.

Vezirin oğlu:

- Prensesim, bunlar bana ait. Kel oğlan benden çalmış. Kendisi burada yoksa, bunların ne işi var burada? Padişaha rapor edeceğim bunu.

Bu sırada padişah kızının yanında duran Keloğlan kızın kulağına şunları söylüyordu:

- Korkma ve hiç belli etme. Biraz dan yanına geleceğim.

Sonra nöbetçilerin arasından geçip kapıya geldi. Eşikte üç dört kişi durduğundan geçmek mümkün değildi. Kargaşa çıkarıp aralarından sıvışmak isterken ayağı bir şeye takıldı ve külâhı başından düştü.

Kel oğlan ne kadar "Verin külâhımı bana, başı çıplak padişahın huzuruna çıkmak ayıptır" diye yalvarıp dil döktüyse de vezirin oğlu dinlemedi.

Padişah öfkeli öfkeli tahtında oturmuş bekliyordu. Keloğlan tahta yaklaştığında bağırdı:

- Behey haramzade, her haltı karıştırıp milletin evini soydun soğana çevirdin, askerimi mahvettin. Bunları geç bir kalem, ama hangi cüretle kızımın odasına girdin? Şimdi vezirim gelince boğazına erimiş kurşun döktüreceğim.

Keloğlan:

- Padişahım, ne emredersen razıyım. Ama önce elimi çözsünler ve külâhımı versinler. Çünkü padişahın huzurunda elpençe divan durmamak ve başı açık kalmak saygısızlıktır.

Padişah ellerinin çözülüp külâhının verilmesini buyurdu.

Vezirin oğlu külâhı vermek istemediyse de padişahın lafı üstüne bir laf etmeye de cesaret edemedi ve külâhı verip Keloğlan'ın ellerini çözdü. Kel oğlan külâhı başına geçirince gözden kayboldu. Padişah yerinden fırlayıp bağırdı:

- Nereye gittin velet? Benimle saklambaç mı oynuyorsun? Vezirin oğlu korka korka:

- Efendim bir yere gittiği filan yok. Külâhının altına saklandı. Kapıları kapattırın, yoksa kaçacak.

Kel oğlan tam sıvışacağı sırada köşeye sıkıştığını anladı. Nöbetçiler taht odasını çepeçevre sardılar. Öyle ki farenin kaçacağı delik bile bırakmamışlardı.

Padişah Kel oğlan'ın yakalanamayacağını görünce celladı çağırdı:

- Cellat, vur vezirin şu haramzade oğlunun başını!

Vezirin oğlu çırpınmaya, yalvarıp yakarmaya başladı. Padişah:

- Behey haramzade, Kel oğlan'ın külâhının ne menem külâh olduğunu biliyordun madem, neden söylemedin bana?.. Cellat, acıma, vur kellesini!

Böylece vezirin oğlu gece yarısını geçtikten sonra öldürüldü.

Gelelim padişahın kızına. Kel oğlan'ın başının belada olduğunu ve vezirin oğlunun öldürüldüğünü öğrenince halayığa:

- Ya vezir gelip bizi de bu işe karıştırırsa ne olacak? İşte o zaman ayıkla pirincin taşını. Kalk, Kel oğlan'ın annesine gidelim. Belki bir şeyler yapabiliriz. Kel oğlancığım elden gidecek, kalk!

Nöbetçilerin başı o kadar kalabalıktı ki bunların gittiğini bile farketmediler. Yaşlı kadın evde tek başına oturmuş yün eğiriyordu. Keçi ile güvercinler uyumuşlardı. Padişahın kızı yaşlı kadına:

- Kel oğlan nasıl faka bastı bilmiyorum. Şimdi bir şeyler yapmalı.

Yaşlı kadın düşünüp taşındı ve gitti, keçiyi uyandırdı, güvercinleri de uyandırdı.

- Hey sakallı zeki keçim, Kel oğlanımın güzel güvercinleri, oğlum padişahın sarayında sıkıştı kaldı. Bir şeyler yapın; Kel oğlanımı sevindirsin, beni mutlu edin. Bu da padişahın kızı. Gelinim olmak istiyor. Kurtarın onu bu üzüntüden.

Keçi yiyecek bir şeyler istedi. Yaşlı kadın ile kızlar ona diken ve dut yaprağı getirdiler. Güvercinler gidip dostlarını çağırdılar. Keçi yeyip mermi gibi sert bilyeler atmaya başladı. Yaşlı kadın tandırı yaktı. Güvercinlere buğday kavurmak için üstüne sac koydu.

Güvercinler buğday yiyor, mermileri alıp havalanıyor ve nöbetçilerle askerlerin tepesine atıyorlardı. Karanlıkta kimsenin elinden bir şey gelmiyordu.

Şimdi vezirin de haberi olmuş ve saraya gelmişti. Padişaha:

- Padişahım bir iki saat daha böyle devam ederse, güvercinler sarayı başımıza yıkar. İyisi mi Keloğlan'ı bırakalım, sonra oturup ne yapacağımızı enikonu düşünelim.

Padişah vezirin teklifini beğendi. Kapıların açılmasını emretti ve yüksek sesle:

- Hey Keloğlan, şimdi defol buradan!.. Bir gün nasıl olsa yine karşılaşacağız. Birkaç dakika sessizlik içinde geçti. Kel oğlan bahçeden bağırdı:

- Efendim, fırsatı gelmişken arzedeyim; hiçbir yerde görücüye böyle davranılmaz... Padişah:

- Ahmak herif, sen kim, padişah kızını istemek kim? Keloğlan:

- Padişahım, kızını bana ver de güvercinleri sakınleştireyim. Kızınla ben birbirimizi seviyoruz.

Padişah:

- Benim artık böyle utanmaz kızım yok. Şimdi kovuyorum onu.

Padişah, kolundan tutup kızını dışarı attırmak için birkaç hizmetkâr gönderdi. Hizmetkârla gidip tekrar döndüler huzura:

- Padişahım, kızınız da kaçmış.

Kel oğlan artık bir şey demedi. Güvercinlere bir işaret edip evine gitti. Annesi, padişah

kızı ve halayığı süt kaynatmış, içiyorlardı.

Kel oğlan padişah kızının getirdiğı biraz para ve takı yanında, üçünün kazandığı parayla bir düzen kurdu. Ama hâlâ çalı çırpı ve diken topluyor, güvercin uçuruyor, keçisini dut ağacının altına bağılıyordu. Anası ile karısı evde yün eğiriyor, geçinip gidiyorlardı.

Halayığı da âzâd etmişler, o da gidip bir kocaya varmış, kendine bir düzen kurmuştu.

Hacı Ali ve diğerleri hâlâ padişahın yanına geliyor ve Kel oğlan'dan intikam alınmasını istiyorlardı. Çünkü Kel oğlan arada sırada yine servetlerine el uzatıyordu. Elbette kendisi için hiçbir şey almıyordu.

Padişah veziri ile oturup her gün Kel oğlan ve güvercinleri için planlar yapıyor, entrikalar çeviriyordu. Padişah vezirin küçük oğlunu nöbetçilerin komutanı yaparak vezirin, büyük oğlunun ölümü hakkında konuşmaması için ağzını kapamıştı.

Bütün masalcılar "Masalımız burada bitti" diyor. Ama ben eminim, masalımız burada bitmedi. Nasıl olsa bir gün buna devam ederiz.

1345/1966

PANCARCI ÇOCUK

Birkaç yıl önce bir köyde öğretmendim. Okulumuzun bir odadan ibaretti, tek pencere, tek kapılı bir oda. Köye uzaklığı yüz metre ya var ya yoktu. Otuziki öğrencim vardı. Onbeşi birinci sınıf öğrencisi. Yedisi ikinci sınıf, altısı üçüncü sınıf, dördü de dördüncü sınıf. Güz sonuna doğru gönderilmiştim buraya. Çocuklar iki üç ay öğretmensiz kalmışlar. Beni görünce sevinçlerinden havalara uçtular. Dört beş gün boyunca sınıf darmadağındı. Nihayet öğrencileri kırlardan, halı atölyelerinden, oradan buradan toplayabildim. Hemen hemen çocukların tümü işsiz kaldılar mı, Halıcı Hacı Kuli'nin atölyesine gidiyorlardı. En gözüaşıkları günde on onbeş Riyal9 para kazanırdı. Bu Hacı Kuli şehirden gelmişti. İşin kârly yanı da buradaydı zaten. Şehirdeki işçiler avans para isterler ve dört Tümeden aşağı almazlardı. Ama köyde en yüksek ücret 25 ilâ 35 Riyali geçmezdi.

Daha köye geleli on gün olmamıştı ki kar yağdı, yerler buz tuttu. Kapıdaki, penceredeki boşluklara kağıt yapıştırdık soğuk girmesin diye.

Bir gün dördüncü ve üçüncü sınıflara yazı yazdırıyordum. Birinci, ikinci sınıflar dışardaydı. Hava güneşliydi ve karlar yumuşayıp sulanmıştı. Pencereden çocukların başıboş bir köpeğı çevreleyip kartopu bombardımanına tuttuklarını gördüm. Yazları taş ve kesikle kovalarlardı köpekleri, kışları da kartopuyla.

Biraz sonra kapının ardından ince bir ses duyuldu.

- Pancar getirdim çocuklar!... Sıcak, tatlı pancar getirdim!... Müstahdeme sordum:

- Meş Kâzım, bu da kim?

- Yabancı değil, öğretmenim... Tarı verdi 10.... Kışları pancar satar... Çağırayım mı içeri?
- Kapıyı açtım. Tarıverdi pancar kazanıyla içeri girdi. Başına iplikten bir şal dolamıştı. Ayakkabılarından bir teki mest lastiği, diğeri sıradan bir erkek ayakkabı sıydı. Ceketini dizlerine kadar iniyor ve elleri ceketin kolunda kayboluyordu. Soğuktan burnunun ucu kızarmıştı. Üstelik on oniki yaşlarındaydı.
- Salam verip pancar kazanını yere koydu.
- Öğretmenim, izin verirsiniz ellerimi ısıtabilir miyim?
- Çocuklar onu sobanın yanına çektiler. Sandalyemi ona verdimse de oturmadı.
- Hayır öğretmenim. Şuracığa oturabilirim.
- Öteki çocuklar da Tarıverdi'nin sesine içeri girdiler. Sınıfta gürültü olmuştu. Herkesi yerine oturttum.
- Tarıverdi biraz ısınınca:
- Öğretmenim, pancar ister misiniz?
- Ve cevabımı bile beklemeden pancarların başına gitti. Kirli ve çok renkli bir mendille kazanın kapağını kenara çekti. Serderî malı kemik saplı bir bıçak vardı pancarların üstünde. Tarıverdi bir pancar seçip verdi bana.
- İsterseniz siz soyun öğretmenim... Belki ellerim... Biliyorsunuz köylüyüz biz... şehir görmedik.... Yol yordam bilmeyiz...
- Görmüş geçirmiş ihtiyar gibi konuşuyordu. Pancarı avucumda sıktım. Kirli kabuğu soyulmuştu. Hoş ve belirgin bir kırmızı boya vermişti. Bir kere ısırdım; tatlı mı tatlıydı.
- Sınıfın arkasından Nevruz:
- Öğretmenim... Kimsenin pancarı Tarıverdi'ninki kadar tatlı olamaz... öğretmenim. Meş Kâzım:
- Öğretmenim, kızkardeşi pişirir, bu da satar... Anası hastadır, öğretmenim.
- Tarıverdi'nin yüzüne baktım. Dudaklarında şirin ve erkekçe bir gülümseme vardı. İplik şalı açılmış, saçları kulaklarını örmüştü.
- Herkesin bir işi gücü var öğretmenim... biz de bu işi yapıyoruz.
- Annenin nesi var Tanrıverdi?
- Ayakları oynamıyor. Muhtar felç olduğunu söylüyor. Ne oldu, tam bilemiyorum öğretmenim.
- Baban... Sözümü kesti:
- Öldü. Çocuklardan biri:
- Ona Asger Gaçagçı derlerdi öğretmenim. Tarıverdi:
- İyi ata binerdi. Nihayet bir gün dağlarda kurşunlanıp öldürüldü. Emniyetçiler vurmuş. Atın üstündeyken vurmuşlar.

Biraz daha şuradan buradan konuştuk. Çocuklara iki üç kıranlık pancar satıp gitti. Benden para almadı.

- Bu defa konuğumsunuz. Bir dahaki sefere verirsiniz. Köylü olduğumuza bakmayın, az buçuk edep biliriz öğretmenim.

Tarıverdi karların arasından köye doğru gidiyor, biz de sesini işitiyorduk:

- Pancarcı!... Sıcak, tatlı pancar getirdim, pancar!.. İki üç köpek etrafında dolanıp kuyruk sallıyordu.

Çocuklar Tarıverdi hakkında çok şey anlattılar bana. Kızkardeşinin ismi Solmaz'mış. Ondaki iki üç yaş büyükmüş. Babaları sağken evleri, dirlik düzenleri yerindeymiş. Sonra kötü günler geçirmişler. Önce kızkardeşi sonra da kendisi gitmiş Halıcı Hacı Kuli'nin yanına. Sonra Hacı Ali'yle kavga edip kovulmuşlar.

RızaKuli:

- Öğretmenim, şerefsiz Hacı Kuli kızkardeşine eziyet ediyordu. Ona kötü gözle bakıyordu öğretmenim.

Ebulfazl:

- Öğ.. öğretmenim... Tarıverdi Hacı Kuli'yi sahanla vuracaktı öğretmenim.....

Tarıverdi her gün bir iki defa sınıfa uğruyordu. Bazen de pancarları bitirdikten sonra sınıfa gelip oturuyor, dersi dinliyordu.

Bir gün ona dedim ki:

- Tarıverdi, duyduğuma göre Hacı Kuli ile kavga etmişsin. Bana ne olduğunu söyleyebilir misin?

- Geçmişte kaldı öğretmenim. Başınızı ağrıtırım.

- Başından sonuna kadar anlatırsan çok sevinirim. Sonra Tarıverdi anlatmaya başladı:

- Çok özür dilerim öğretmenim, ben kızkardeşimle birlikte çocukluktan beri Hacı Kuli'nin yanında çalışırdık. Yani kızkardeşim benden önce gitmişti oraya. Benin onun bir kademe altında çalışırdım. O alırdı iki Tümen, ben de ondan daha az bir şey. İki üç yıl önceydi. Annem yine hastaydı. Çalışmıyordu ama kötürüm de değildi. Atölyede otuz kırk çocuk daha vardı. Hâlâ ordalar. Beş altı tane de ustamız vardı. Ben kızkardeşimle sabah gider, öğleyin dönerdik. Öğleden sonra tekrar gider, akşam üstü dönerdik. Kızkardeşim atölyede başına örtü örterdi ama kimseden kaçınmazdı. Ustalar babamız yaşındaydı. Geri kalanı ise çocuktı. Hacı Kuli de patrondur.

"Öğretmenim, bu şerefsiz Hacı Kuli son zamanlarda gelip başımızda dikilir, durmadan kızkardeşime bakardı. Bazen de onun veya benim başımı okşayıp boş boş güler ve çeker giderdi. Patronumuzdur, sevgi gösteriyor diye kalbime kötü şeyler getirmezdin. Böyle bir süre geçti. Bir perşembe haftalığımızı alırken kızkardeşime bir Tümen daha fazla verip 'Anneniz hasta; bu parayı ona harcayın' dedi.

"Sonra kızkardeşimin yüzüne baktı ama bu bakış hiç hoşuma gitmedi. Kızkardeşim korkmuş gibiydi; hiç bir şey demedi. Biz ikimiz, öğretmenim, annemin yanına geldik. Hacı Kuli'nin kızkardeşime fazladan bir Tümen verdiğini duyunca daldı düşünceye. 'Bir daha fazladan para almayın ondan' dedi.

"Ertesi gün ustalarla bizden büyük çocukların aralarında fıs fıs konuştuklarını gördüm. Bize duyurmak istemiyorlardı sanki.

"Öğretmenim, ertesi Perşembe herkesten sonra gittik haftalıklarımızı almaya. Hacı demişti, başı tenhalaşınca yanına gitmemizi. Hacı, öğretmenim, onbeş Hezar1 1 daha zam yaptı ve 'Yarın size geleceğim. Annenize diyeceklerim var' dedi.

"Sonra kızkardeşim yüzüne baktı. Bu bakışları hiç beğenmedim. Kızkardeşimin beti benzi uçtu, başını yere eğdi.

"Beni affet öğretmenim, hepsini anlatmamı siz istediniz; Onbeş Hezarı attım Hacı'ya, 'Hacı Ağa, fazladan paraya ihtiyacımız yok bizim. Annem hoşlanmıyor' dedim.

"Hacı yine sırtıttı. 'Eşşeklik etme oğlum. Bu senin veya anan için değil. İster beğen ister beğenme...' dedi.

"Sonra onbeş Hezarı alıp kızkardeşimin avucuna sıkıştırmak isterken kızkardeşim geri çekilip dışarı kaçtı. Sinirimden ağlamaya başladım. Masanın üstünde bir sahan vardı. Alıp fırlattım. Sahan suratına çarpıp yüzünü kesti, kan boşanmaya başladı. Hacı hem feryat ediyor hem yardım istiyordu. Ben dışarı fırladım; gerisini hatırlamıyorum. Koşa koşa eve gelmişim. Kızkardeşim annemin yanında büzülmüş ağlıyordu.

"Akşamleyin, öğretmenim, muhtar geldi. Hacı Kuli beni şikayet etmiş 'Onlarla akraba olmak istiyorum. Yoksa jandarmalara teslim eder, canına okurdum oğlanın.' diye haber göndermiş. Muhtar 'Hacı beni kız istemeye gönderdi. Evet mi, hayır mı?' dedi.

"Hacı Kuli'nin çoluk çocuğu şehirde yaşarlar öğretmenim. Dört köyde daha müt'a evliliği 12 var. Affedin öğretmenim, pis bir domuzdan farkı yok. Kısa, kırçıl sakallı, şişman bir herif. Birkaç tanesi altın, bir dizi takma diş, elinde uzun bir tespih; sözüm meclisten dışarı, pis, moruk domuzun teki!

"Annem muhtara 'Yüz tane daha kızım olsa, birini bile vermem o yaşlı çakala. Gördüklerimiz yeter bize. Muhtar, sen de bilirsin böyle adamların bizim gibi köylülerle doğru dürüst akraba olmayacaklarını...' dedi.

"Muhtar, öğretmenim, dedi ki: 'Evet, doğru diyorsun. Hacı Kuli sığayapmak13 istiyor. Ama kabul etmezsen çocukları kovar. Sonra da jandarmalar falan filan... Bunları da düşün!' dedi.

"Kızkardeşim annemin arkasında büzülmüş, hık hık ağlarken 'Ben artık atölyeye gitmek istemiyorum... Öldürür beni... Korkuyorum ondan...' diyordu.

"Sabahleyin kardeşim işe gitmedi. Ben yalnız gittim. Hacı Kuli kapıda durmuş, tespih çekiyordu. Korktum öğretmenim, yaklaşmadım. Yüzündeki yarayı bezle saran Hacı Kuli 'Oğlum, gir içeri; seninle işim yok benim' dedi.

"Ben korka korka ona yaklaştım. Tam kapıdan geçecekken bileğimi yakalayıp fabrikanın bahçesine attı. Tekme tokat öldüresiye dövdü. Bir ara kurtardım kendimi ve koşup dünkü sahanı kaptım. Öyle kötü dayak yemiştım ki hurdahaş olmuştım. Bağırđım bende: 'Şerefsiz pezevenk, şimdi sana gösteririm kimle dansettiğini... Bana derler Asger Gaçagçı'nın oğlu....'

Tarıverdi soluklanıp tekrar anlatmaya başladı:

"Öğretmenim, oracıkta öldürmek istiyordum onu. İşçiler toplanıp eve götürdüler beni. Sinirimden ağılıyordum. Kendimi yerlere atıyor, küfrediyordum. Yüzümdeki yaradan kan fışkırıyordu.... Neden sonra sakinleştım.

"Bir keçimiz vardı. Kızkardeşimle yirmi Tümene satın almıştık. Onu satıp biriktirdiğimiz az bir parayla bir iki ay daha geçindik. Sonunda kızkardeşim Ekmekçi Kadın'a gitti. Ben de karşıma çıkan her işi yaptım..."

Dedim ki:

- Tarıverdi, neden kızkardeşin evlenmiyor?
- Ekmekçi Kadın'ın oğlu nişanlısıdır. Düğün için kızkardeşimle çeyiz düzüyoruz.

Bu yıl yazın gezmek için o köye gitmiştim. Kırdı gördüm Tarıverdi'yi kırk elli koyun ve keçi ile birlikte.

- Tarıverdi, nihayet kızkardeşinin çeyizini düzdün mü?
- Evet. Düğün de yapıldı... Şimdi de kendi düğünüm için para biriktiriyorum. Kızkardeşim koca evine gittiğinden beri anam evde yalnız kaldı. İşin ucundan tutacak ve can yoldaşı olacak biri lazım.... Ayıp oldu, affet beni öğretmenim.

KAR TANESİNİN SERÜVENİ

Karlı bir günde pencerenin kenarında durmuş dışarıyı seyrediyordum. Kar taneleri dansederek her şeyin üstüne konuyordu. Çamaşır ipine, ağaçlara, duvar üstlerine, yalak kenarındaki ibriğe, her şeyin üstüne. Pencereye doğru büyük bir kar tanesi geliyordu. Elimi uzatıp kar tanesinin altına tuttum. Kar tanesi yavaşça gelip avucuma kondu. Ne kadar beyazdı! Ne kadar temizdi! Ne kadar güzel ve düzgün desenliydi! İster istemez mırıldandım: Keşke kar tanesi dile gelip de serüvenini anlatsaydı bana!

Bu sırada kar tanesi seslendi:

- Serüvenimi bilmek istiyorsan, dinle, anlatayım sana. Birkaç ay önce bir damla suydum. Hazar Denizi'ndeydim. Milyarlarca damlayla birlikte o yana bu yana gidip zaman geçiriyordum. Bir yaz günü denizin üstünde geziniyordum. Güneş kavuruyordu. Ben de ısınıp buharlaştım. Binlerce binlerce damla daha benimle birlikte buharlaştılar. Biz hafifliğimizden kanatlanıp kendiliğimizden yükseliyorduk. Rüzgar peşimizden esiyor ve bizi her yere sürüklüyordu. Öyle yükseldik öyle yükseldik ki insanları göremez olduk artık. Her bir yandan buhar kümeleri geliyor ve bize yapışıyordu. Bazen de biz gidip

daha büyük kümelere yapışıyorduk. İçiçe girip sıkışıyorduk. Yine omuz omuza yol alıyor, yükseliyor, uzaklaşıyor ve sıkışıyorduk. Bazen güneşin önüne geçiyor, bazen ay ve yıldızlara engel oluyor, o zaman geceyi daha da karartıyorduk.

İçimizdeki kimi buhar zerrecikleri bizim bulut olduğumuzu söylüyordu. İçimize rüzgar giriyor bizi ilginç şekillere dönüştürüyordu. Ben denizdeyken zaman zaman bulutları deve, insan, eşek ve başka başka şekillerde görürdüm.

Gökyüzünde kaç ay dolaştığımızı bilmiyorum. Çok yükseklerle çıkmıştık. Hava soğumuştur. O kadar sıkış tepiş olmuştuk ki elimizi kolumuzu bile uzatamıyorduk. Hep birlikte hareket ediyorduk. Nereye gittiğimizi bilmiyor, çevremi göremiyordum. Güneşten haber yoktu. Sanırım güneşin önüne geçmiştik. Çok geniştik çünkü. Uzunluğumuz ve genişliğimiz birkaç yüz kilometre olmuştu. Yağmur olup yeryüzüne dönmek istiyorduk.

Yere dönme zevkiyle içim içime sığmıyordu. Bir süre böyle geçti. Hepimiz yarı su, yarı buhar halindeydik. Yağmur oluyorduk. Ansızın hava öyle soğudu öyle soğudu ki tir tir titremeye başladım. Herkes tir tir titriyordu. Çevreme bakındım. Birine "N'oldu?" diye soracak oldum. "Şimdi aşağıda, yeryüzünde kış var. Ama başka yerlerde hava sıcak olabilir. Bu ani soğuk artık yağmur olmamıza izin vermez. Bak; ben kar oluyorum. Sen de..." dedi.

Arkadaşım sözünün ardını getiremedi. Kar olup yere doğru yola çıktı. Onun ardından ben ve benim gibi daha binlerce zerre peşpeşe kar olup yeryüzüne yağdık.

Denizdeyken ağırdım. Ama şimdi hafiflemiştim. Saman çöpü gibi uçuyordum. Soğuğu da hissetmiyordum. Soğuk bedenimin bir parçası haline gelmişti. Dansedip aşağılara iniyorduk.

Yere yaklaşırken Tebriz şehrine düşmekte olduğumu gördüm. Hazar Denizi'nden ne kadar uzaklaşmıştım böyle!

Ta yukarılardan bir çocuğun değnekle bir köpeği dövdüğünü ve köpeğin inlediğini görüyordum. Böyle devam ederse o çocuğun üstüne düşeceğimi anladım. Beni kurtarıp başka bir yere götürmesini rica ettim rüzgardan. Rüzgar da isteğimi kabul etti. Beni alıp buraya getirdi. Elini bana uzattığını görünce senden hoşlandım...

Burada kar tanesinin sesi kesildi. Bir de baktım suya dönüşmüş.

YAŞLI KADIN İLE ALTIN SARISI CİVCİVİ

Şu dünyada altın sarısı civcivinden başka kimi kimsesi olmayan bir yaşlı kadın vardı. Bu civcivi de bir gece düşünde görmüştü. Yaşlı kadın şampuan yapıp hamamlarda satardı. Altın sarısı civciv de yaşlı kadının kulübesinde, küçük avlusunda karınca, örümcek arardı. Altın sarısı civciv yüzünden hiçbir karınca yaşlı kadının evine girmeye cesaret edemezdi. Hatta hızlı koşan kırmızı karıncalar bile. Altın sarısı civciv hiçbir karıncayı ayırdetmez, hangisini yakalasa gagalayıp yerdi. Her yere burnunu sokup bir parça et için her yeri dağıtan yaramaz kedilerin hakkından da gelirdi.

Yaşlı kadının avlusunda dallı budaklı büyük bir ceviz ağacı vardı. Ceviz zamanı geldi mi altın sarısı civcivin keyfine diyecek olmazdı. Rüzgar cevizleri düşürür, civciv de kırıp yerdi.

Örümceğin biri yaşlı kadının yalnızlığından ve ihtiyarlığından istifade edip raflara, boş şişe arkalarına ağını örmüş yumurtluyordu. Yaşlı kadın bir zamanlar bu şişelere sirke, koruk suyu, nane suyu gibi şeyler doldurur, bunları satarak geçimini sağlardı. Ama artık sadece şampuan yapıyordu. Rengarenk şişeleri de boş kalmıştı.

Örümceğin altın sarısı civcivden yana içi hiç de rahat değildi. Hep düşünüyordu günün birinde altın sarısı civcivin gagasına düşeceğini. Hele hele civciv onu birkaç kez rafın kenarında görmüş ve sonunda onu kendine lokma etmekle tehdit etmişti. Örümceğin birkaç yavrusunu da yemişti. Öte yandan altın sarısı civciv sarı ve minik ev karıncalarının kökünü kurutmuştu evde. Bu karıncalar yaşlı kadının raflarda bıraktığı kırıntıların kokusuna geliyor, boş şişelerin arkalarından geçerken örümcek için güzel bir av oluyorlardı.

Bir gece örümcek yaşlı kadının düşüne girdi ve ona " Ey biçare yaşlı kadın; yüz­süz civcivin senin malını, servetini nasıl heba ettiğini biliyor musun hiç?" dedi.

Yaşlı kadın:

- Hadi ordan! Benim altın sarısı civcivim çok şefkatli ve vicdanlıdır. Asla böyle bir şey yapmaz.

Örümcek:

- Demek dünyadan haberin yok senin. Devekuşu gibi gömmüşsün başını kuma, ham hayaller kuruyorsun.

Yaşlı kadın dayanamadı:

- Doğrusunu söyle bakayım; amacın ne senin? Örümcek:

- Neye yarar? Altın sarısı civciv senin gözlerini kör etmiş bir kere; benim sözüme nasıl inanacaksın?

Yaşlı kadın sabırsızlıkla:

- Altın sarısı civcivin malımı heder ettiğine dair bana doğru dürüst bir kanıt getirebilirsen, onun başına öyle bir bela getiririm ki karıncalar bile ağlar haline.

Yaşlı kadını bir güzel doldurduğunu gören örümcek:

- Öyleyse dinle beni. Ey yaşlı kadın, sen çalışıp didinerek şampuan yapıyorsun, onun bunun ağız kokusunu çekiyorsun, şampuanları götürüp hamamlarda satıyorsun ve karnını doyurmak için bir lokma ekmek parası kazanmaya uğraşıyorsun. Oysa bu obur ve yüz­süz civcivin tındığı yok. Seni iki gün rahat ettirecek kadar bir kenara ceviz ayırdığını görmedim. Altın sarısı civcivin malını nasıl çarçur ettiğine inandın mı şimdi?

Yaşlı kadın öfkeyle sıçradı uykusundan. Altın sarısı civcivi kollamaya başladı. O sabah şampuan satmaya da gitmedi. Kulübede oturup gözünü avluya dikti, çoktandır uyanmış, güneşin yükselmesini seyreden altın sarısı civcivi izlemeye koyuldu.

Altın sarısı civciv ceviz ağacının altına gelip "Ağaç arkadaş, bir iki ceviz at da sabah kahvaltımı edeyim" dedi.

Ceviz ağacı dallarından birini sallayınca yere birkaç ceviz düştü. Altın sarısı civciv cevizlere doğru koşacakken yaşlı kadının bağirtisi yükseldi:

-Hey sarı civciv; ellerini sürme onlara! Artık cevizlerimi kırıp yemeye hakkın yok.

Altın sarısı civciv yaşlı kadına baktı. Bambaşka biri olmuştu sanki. O sevecen gözler, o güler yüz, o tatlı dil kaybolmuştu. Bir şey demedi. Sessiz sedasız durdu orada. Yaşlı kadın yaklaştı, bir tekme atıp savurdu onu bir yana. Sonra cevizleri alıp cebine koydu.

Altın sarısı civciv :

- Nene, bugün bambaşka biri olmuşsun. Sanki şeytan girmiş içine. Yaşlı kadın:

- Defol şuradan!... Çok yüz buldun sen. Dedim ya sana benim cevizlerimi yemeye hakkın yok. Satacağım onları ben.

Altın sarısı civciv başını öne eğdi, gidip ağacın dibine oturdu. Yaşlı kadın kulübesine girdi. Bir süre sonra civciv kalkıp tekrar ağaca:

- Ağaç arkadaş. Bir iki tane daha at bakalım, bu sefer ne olacak. Bugün kahvaltımız zehir oldu.

Ağaç dallarından birini daha salladı. Yere birkaç ceviz düştü. Civciv hızla koşup cevizleri kırdı ve yedi. Yaşlı kadın koşarak geldi:

- Sarı civciv, şimdi sana göstereceğim cevizlerimi yemenin ne demek olduğunu!

Yaşlı kadın gidip mangalı yaktı. Sonra altın sarısı civcivi yakaladı ve poposunu aleve yaklaştırdı. Civcivin poposu cızırdaya cızırdaya yandı. Ceviz ağacı bu duruma çok sinirlendi. Cevizlerini yaşlı kadının başına atıp yaraladı onu. Yaşlı kadının civcivi bırakıp cevizlere toplamak istediğinde hepsinin taş olduğunu gördü. Bir ağaca baktı, bir civcive. Sonra gidip kulübesine oturdu.

Altın sarısı civciv avlunun bir köşesinde başını kanadının altına sokmuş, oturuyordu. Kanadıyla gözlerini siliyor ve olduğu yerde büzüşüyordu. Yaşlı kadın ise gözünü ayırmıyordu civcivin üstünden.

Öğleye doğru sert bir rüzgar çıktı ve cevizleri yere döktü. Civciv yerinden kıpırdamadı bile. Yine rüzgar esti, yine cevizler döküldü. Altın sarısı civciv oturduğu yerden kımıldamıyordu hiç. İkinci olduğunda yaşlı kadının avlusunda ceviz düşmedik yer kalmamıştı. Yaşlı kadın gözlerini altın sarısı civcivine dikmiş, gözü başka bir şey görmüyordu. Derken bir ses işitti:

- Ey yürekli yaşlı kadın; sarı civcivini oturtttun yerine. Daha neyi bekliyorsun? Kalk, götür cevizleri, sat. Güneş batıyor. Akşam olmak üzere. Sen hâlâ bir ekmek parası kazanamadın.

Yaşlı kadın başını çevirince iri bir örümceğin raftan aşağı süzülüğünü gördü. Ayakkabısının teki yanındaydı. Ayakkabıyı aldığı gibi fırlattı örümceğe doğru. Bir süre sonra

örümcekten geriye duvarda sadece ıslak bir leke kalmıştı. Yaşlı kadın başörtüsünün ucuyla gözlerini sildi; kalkıp altın sarısı civcivinin yanına gitti.

- Benim sevgili sarı civcivim. Cevizler yere düştü. Kırıp yesene, haydi. Altın sarısı civciv başını kaldırmadan:

- Bırak beni, yaşlı kadın. Popomu yaktığımı ne çabuk unuttun? Yaşlı kadın altın sarısı civcivini okşadı:

- Sevgili sarı civcivim, bak, cevizler döküldü. Kırıp yesene, haydi.

Bu kez altın sarısı civciv başını kaldırıp yaşlı kadının yüzüne baktı. O sevecen gözler, o güleç yüz, o tatlı dil geri gelmişti.

- Neden yemeyim neneciğim. Yarama merhem koyar mısın sen de?

Yaşlı kadın: Tabii koyarım benim sevgili civcivim. Kalk, haydi, kulübeye gidelim.

O akşam yaşlı kadın ile altın sarısı civcivin sofrasında sadece ceviz içi vardı. Ertesi sabah yaşlı kadın kalktı ve kıyıda köşede ne kadar örümcek ağı varsa, hepsini bozup, yerlerini temizledi.

DUVARDA İKİ KEDİ

Bir yaz gecesi idi. Ay yoktu; yıldız da yoktu. Hava karanlık mı karanlıktı. Gece yarısı ağustos böcekleri şarkı söylüyordu. Başkaca bir ses de duyulmuyordu. Duvarın bir yakasından bir kara kedi başını yere yaklaştırmış, koklaya koklaya geliyordu.

Beyaz bir kedi de duvarın öbür yakasından başını yere yaklaştırmış koklaya koklaya geliyordu.

Geldiler geldiler. Duvarın tam ortasında tokuştular. "Pıfff!" deyip bir karış geri çekildiler. Sonra oturup diktiler birbirlerine gözlerini. Aralarındaki uzaklık iki karış ya vardı ya yoktu. İkisnin yüreği de "tap tap" atıyordu. Bir süre daha öylece oturdular. Tek kelime etmediler. Homurdanıp bakıştılar sadece. Nihayet kara kedi biraz yaklaştı. Beyaz kedi kımıldamadı yerinden. Sinirli sinirli "Miyaavv! Yaklaşma diyorum!..." dedi.

Kara kedi tınmadı bile. Yaklaştı biraz daha. Homurdanıyorlardı. Aralarındaki uzaklık bir karışa inmişti. Kara kedi yine yaklaştı. Beyaz kedi bekleyemedi artık. Hızla savurdu pençesini kara kediye; parçaladı kulağını. Sonra bastı feryadı:

- Miyaavvv! Pıfff! Budala şey, demedim mi sana yaklaşma diye!?!.. Kara kedi de var gücüyle bağırdı:

-Paff!

Ama yaralayamadı rakibini. Çok kızdı doğrusu. Biraz geri çekilip:

- Miyaavv! Yol ver, ben geçeceğim. Yoksa görürsün gününü! Beyaz kedi kah kah güldü. Bıyıklarını yaladı:

- Sen ne komik laflar bilirmişsin meğer!? Yol vermek iyi bir şeyse, neden yol

vermiyorsun bana peki?

Kara kedi:

- Yol ver de geçeyim dedim sana. Sonra hangi cehenneme gideceksen git! Beyaz kedi yine kah kah güldü:

- Bu kez dinlemezsen sözümü, pestilini çıkarırım senin! Kara kedi sinirlendi ve bağırdı birden:

- Miyaavvv!.. Geri dön dedim dama. Yol ver de geçeyim, çelimsiz sıçan!..

Beyaz kedi çok içerledi bu söze. Gülmeyi unuttu; sesi titremeye başladı. Gırtlğından bir ses çıkardı:

- Miyaavvv!.. Sıçan mı dedin?... Budala!... Pıfff! Al sana!... Pıfff!..

Yine attı pençesini kara kediye. Bu defa kara kedi yana kaçıldı ve pençesini savurup beyaz kedinin burnunu parçaladı. Beyaz kedinin burnu kanamaya başladı. Artık tut tutabilirsen beyaz kedi. Sırtını kamburlaştırdı. Tüyleri dimdik oldu. Öyle sesler çıkartmaya başladı ki ağustos böcekleri bile seslerini kesip kulak kabarttılar.

Tam açılmakta olan bir gül, açılmaktan vazgeçti. Gökten bir yıldız kaydı. Beyaz kedi hınçla:

- Miyavv!.. Sana geri dön, yol ver geçeyim demedim mi ha?.. Kara cılız sıçan!.. Şimdi gülme sırası kara kedideydi.

- Birincisi, sıçan siyah değil, daha çok beyaz olur. Bu durumda sıçan sensin. İkincisi fazla gürültü patırtı etme. İnsanlar bir uyanırsa, gelip ikimize de sopa çekerler. Ben kuru gürültüye pabuç bırakmam; geri dönecek filan da değilim. Sabrın tükenip işine gidene kadar burada oturacağım.

Beyaz kedi biraz sakinleşir gibi oldu.

- Sabrım mı tükenecekmiş; pöh! Öğleyin Kelleci Hasan'ın mutfağında, üç saat boyunca nasıl da gözümü kırpmadan fare yuvasının başında beklediğimi görmeni isterdim.

Kara kedi ağzını açmadı. Sessiz sedasız oturup bakıyordu. Beyaz kedi de oturup sustu. O sırada bir çocuğun ağlaması duyuldu. Sonra çocuk sustu. Yine ağustos böceklerinin şarkıları ile açılan gülün yaprak hışırtısı duyuldu. Kediler iki dakika boyunca birbirlerine bakiştılar ve pes etmediler. Ama sabırlarının da tükendiği anlaşıyordu. İkisi de karşısındakinin söze başlamasını istiyordu.

Ansızın beyaz kedi:

- Ben bir çözüm yolu buldum. Kara kedi:

- Neymiş o? Beyaz kedi:

- Benim önemli bir işim var. Çok çok önemli. Sen duvarın başına kadar geri dön. Ben gelip geçeyim, sonra da sen geç.

Kara kedi güldü:

- Ne çözüm yolu ama! Benim senden daha önemli ve âcil bir işim var. Yarım saniye bile bekleyemem.

Beyaz kedinin tepesi attı:

- Yine aksiliğe başladın! Sana kabul et ve yolumdan çekil dedim!.. Kara kedi sesini yükselterek:

- Miyavv! Sen kim oluyorsun da bana emrediyorsun? Ağzından çıkanı kulağın duysun!.. Beyaz kedi homurdandı, ayağa kalkıp bağırdı:

- Miyavv!.. Ben ne dediğimi pekâlâ biliyorum. Sen inatçı mı inatçı bir kedisin. Kelleci Hasan'ın evine gitmem gerek. Kelle paça kokusu aldım oradan diyorum. Hâlâ anlayamadın mı ne kadar önemli işim olduğunu?!

Kara kedi homurdandı:

- Miyavv!... Elalemin duvarlarında aylak aylak dolaştığımı mı sanıyorsun sen? Ben de öbür taraftan kavurma kokusu aldım. Üstelik çok da açım. Hâlâ yolumun üstünde durmaya devam edersen, öyle bir vururum ki yere düşersin, beynin dağılır!

Beyaz kedi kendini tutamayıp bağırdı:

- Miyavv!.. Budala, çekil kenara!.. Pıff!... Al sana!..

Ve birden kara kedinin başını tırmaladı. Tüyler havada uçuştı. İkisi de "pıff pıff" deyip kavgaya, küfürleşmeye tutuştular.

Kediler kavga ederken duvar dibinden biri üstlerine soğuk su attı. İkisi de telaşlandı, gerisin geri dönüp arkalarına bile bakmadan, geldikleri yoldan kaçtılar.

ESKİ MASALLAR ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Eski insanların da bizim gibi bitmez tükenmez arzuları vardı. Öte yandan bilim her şeyin nedenini açıklayacak kadar ilerlememişti. Bu yüzden eski insanlar her şey için temelsiz, masalımsı nedenler uyduruyorlardı. Uygulamada, günlük yaşantılarında arzularına ulaşamadıkları için masallar uydurup, masal dünyasında arzularına ulaşıyorlardı.

Örneğin Zerdüşîler dünyanın ve insanların nasıl var olduğunu bilmedikleri için bir takım efsaneler uydurdular ve dünyayı iki tanrının yarattığına inandılar. Biri karanlığın, kötülüğün, hastalığın, kıtlığın ve başka zararlı şeylerin yaratıcı olan Ehrimen. Öbürü ise, aydınlığın, iyiliğin, sağlığın, mutluluğun, bolluğun ve başka güzel şeylerin yaratıcı Hormozd. Kötülükleri ortadan kaldıracak bilimsel ve pratik bir yol bilmediklerinden dediler ki iyilik tanrısı ile kötülük tanrısı sürekli birbiriyle savaş halindedir. Biz de iyi şeyler yaparak iyilik tanrısına yardım edelim de kötülük tanrısını yensin. Bu zaferin kesin olduğunu da söylüyorlardı.

Elbette yeryüzünden tüm kötülüklerin silinmesi bütün insanların arzusudur. Zerdüşîler bu arzularını masallarında çok güzel dile getirdiler. Ama bilimsel ve pratik bir yol bulup da kötülükleri ortadan kaldıramadılar.

Bugün tüm bilim dalları Hormozd ile Ehrimen'in efsaneden öte bir şey olmadığını, sadece bilimsel ve pratik yollarla kötülüklerin ortadan kaldırılıp hep birlikte mutlu olmanın sağlanabileceğini insanlara öğretti.

Her milletin kendine ait efsaneleri vardır. Yunan, Afrika ve Arabistan milletlerinden tutun da İran'a, Hindistan'a, Çin'e kadar her millet vaktiyle böyle asılsız masallardan çok çok uydurdular.

Kuşkusuz bu masalların hiçbirinin bilimsel değeri yoktur. Biz bunları okuyarak anlıyoruz ki eski insanlar da bizler gibi merak etmişler, bilgileri ölçüsünde dünyaya bakmışlar, kavrayışları ölçüsünde iyiliklerin, kötülüklerin, her şeyin nedenini bulmaya çabalamışlardır. Örneğin eskiler "Yeryüzü bir öküzün boynuzları üstündedir. Ne zaman vücudu kaşınıp da öküz boynuzlarını sallayacak olsa, yeryüzü sarsılır ve deprem olur." derlerdi. Biz bunun saçma olduğunu, depremin bilimin bize öğrettiği bazı nedenlerden ileri geldiğini biliyoruz.

Eski masalları okuduğumuz zaman eski insanların da nice hayallerinin olduğunu, arzularına ulaşmak için çalıştıklarını anlıyoruz. Örneğin eski masallar insanoğlunun çok eski zamanlardan beri kuşlar gibi kanatlanıp gökyüzünde uçmayı arzuladığını gösteriyor bize. Bugün insanoğlu bilimin yardımıyla bu arzusuna ulaşmıştır. Artık aya uçabilmektedir ve çok yakın bir gelecekte çok çok uzak yıldızlara da uçacaktır.

İnsanın en eski ve büyük arzularından biri de ebedî ömre sahip olmak ya da daha iyi bir deyişle ölümsüz olmaktır. Azerbaycan, Yunan, İran, Babil ve başka milletlerin masallarında bu arzu çok güzel ifade edilmiştir. Şahname¹⁴ kahramanlarından İsfendiyar'ın çelik bedenli oluşu bu özlemi dile getirir. Babil efsanelerinden birinde Gılgamış adlı bir pehlivan ölümsüzlüğe kavuşmak için çok zahmetli bir yolculuğa çıkar. Azerbaycan masallarındaki insanların yüreklerinde de aynı arzu vardır.

Dede Korkut kitabı yıllar öncesinden yadigar kalan eski Azerbaycan masallarından biridir. Öyküler Oğuz denilen eski Türklerle ilgilidir. Oğuz kavminin pehlivanları, liderleri ve birçok dalı vardı. Dede Korkut Oğuzların ak sakallı yaşlısıydı. Sevinçte ve üzüntüde onlara ortak olur ve pehlivanların öyküsünü nazmederdi.

Deli Dumrul da Oğuzların yürekli pehlivanlarından biriydi. Bu kitapta onun ölüm ve Azrail'i ortadan kaldırma serüvenini okuyacaksınız.

Bu serüvende eski insanların arzuları dile getirilmiştir. Örneğin insanların ölümden hep korktukları, ölümün onları namertçe biçmesi, insanların ölümden kaçmak isteyişleri gösterilmiştir. Yine bu serüvende, insanlar birbirlerini sevdikleri ve kendi mutluluklarını başkalarının mutluluklarında aradıkları takdirde Azrail'i yenebilecekleri, bir arada sevinç ve mutluluğa ulaşabilecekleri gösterilmiştir.

Ben bu masalı kitabın asıl dilinden yani Türkçe'den çevirdim. Sonra onun bazı küçük bölümlerini atıp, küçük küçük bölümler ekledim ve siz gençlerin anlayabileceği kadar

sadeleştirdim.

Yine tekrar ediyorum; eski masalların hiçbirinin bilimsel değeri yoktur ve bu masallardaki inançların gerçek oldukları sanılmamalıdır. Bu masallardaki kahramanların düşünceleri, sözleri ve davranışları bize örnek olamaz. Biz düşüncelerimizi, sözlerimizi ve davranışlarımızı içinde yaşadığımız zaman ve mekandan almalıyız. İçinde yaşadığımız zamanın kahramanlarını aramalı, kendimizi bir zaman ve mekanla sınırlamamalıyız. Yirminci yüzyıl bizim zamanımız ve tüm dünya da bizim mekanımızdır. Eski masallardaki zaman ve mekan çok dardı ve zaten köhneleşmiştir.

Biz eski masalları, eski insanların nasıl düşündüklerini, neler arzu ettiklerini, ne kadar anladıklarını, ne bildiklerini öğrenmek, iyi ve kötü yanlarını tanımak ve bunları kendimizle karşılaştırmak, bugünkü insanların ne kadar yol aldıklarını ve neler yapabileceklerini görmek ve gelecek kuşakların nereye kadar gidip neler yapabileceklerini tahmin edebilmek için okuyoruz.

DELİ DUMRUL

Eski zaman içinde Oğuz kavminde Deli Dumrul adlı bir yiğit vardı. Çocukken dokuz vahşi boğayı öldürdüğü ve daha başka büyük işler yaptığı için deli derlerdi ona. Şimdi de kuru bir nehir yatağına bir köprü kurmuş, tüm kervanları ve yolcuları bu köprüden geçmeye zorlamıştı. Her geçenden otuz akçe alıyordu. Kim parayı vermeyip başka bir yerden geçmek istese, adamakıllı dövüyor ve kırk akçesini de alıyordu.

Dumrul'un neden böyle yaptığını sormuyorsunuz.

O diyordu ki: Güçlü bir yiğit çıksın karşıma. Emrime uymasın; benimle savaşınsın. Ben de onu yere çalıp yiğitliğini tüm dünyaya duyurayım.

İşte Dumrul böyle bir yiğitti.

Bir gün bir grup insan gelerek onun köprüsünün yanına çadır kurdu. Aralarında iyilikte ve yiğitle ün salmış bir genç vardı. Derken ansızın hastalanıp can verdi. Ağıtlar, çığlıklar göklere yükseldi. Biri "Ah evladım!" diye saçını başını yoluyor, öbürü "Ah, kardeşim!" diye başına toprak atıyordu. Herkes ağlıyor, ağıt yakıyor ve yiğiti anıyordu.

Avdan dönen yiğit Dumrul ağıt sesini duyunca sinirlenip bağırdı:

- Behey edepsizler! Neden ağlıyorsunuz? Köprümün yanında yakılan bu ağıtlar da ne demek oluyor?

Grubun ileri gelenleri:

- Yiğitim, kızma. Bizim de genç bir yiğitimiz vardı. Bugün öldü; gitti aramızdan. Onun için ağlarız.

Deli Dumrul kılıcını çekip haykırdı:

- Hey, kim öldürdü onu? Kim benim köprümün yanında insan öldürmeye cüret etti ha? İleri gelenler:

- Yiğitim, kimse öldürmedi onu. Tanrı, Azrail'e emir verdi. Kızıl kanatlı Azrail de gelip

yiğitin canını aldı.

Deli Dumrul öfkeyle bağırdı:

- Azrail de kim oluyor? Azrail Mazrail tanımam ben. Ey Tanrım, andım olsun; şu Azrail'i bana gönder. Gözlerim onu görür olsun da dövüşeyim onunla; göstereyim yiğitliğimi. Genç yiğitin canını geri alayım. Azrail de Azrailliğini bilsin ve bundan böyle namertçe can almasın; yiğitleri öldürmesin.

Dumrul bu sözleri söyledikten sonra evine döndü. Dumrul'un sözleri Tanrı'nın hoşuna gitmedi. Azrail'e:

- Ey Azrail; gördün mü şu edepsiz deliyi! Nasıl da küfürlü sözler etti? Benim gücüme ve birliğime karşı şükür görevini yerine getirmedi. Benim işlerime karışıyor; bu yetmiyormuş gibi şişiniyor bir de.

Azrail:

- Tanrım, emret, gidip canını alayım. Akli başına gelsin de ölüm ne demekmiş anlasın. Tanrı:

- Ey Azrail, Şimdi in yeryüzüne; göster kendini ona. Yıldır gözünü, canını alıp gel yanıma. Azrail:

- Hemen gidiyorum Dumrul'un yanına. Ona öyle bir bakacağım ki kavak gibi titreyecek, yüzü sapsarı kesilecek.

Deli Dumrul evinde oturmuş kırk seçkin yiğitiyle konuşuyordu. Arslan, kaplan avlarından, yiğitliklerinden söz ediyorlardı. Gözcüler de kapıları tutmuş etrafı kolaçan ediyorlardı. Derken Azrail Dumrul'a göründü. Kapıcılardan ve muhafızlardan hiç kimse görmemişti onu. Çirkin ve korkunç bir ihtiyar kılığındaydı ve onu gören arslanın ödü patlar, oracıkta öldü. Bakışları insanın kalbine kadar işliyordu.

Onu görür görmez Dumrul'un gözleri karardı. Güçlü kolları titremeye başladı, alt üst oldu. Başladı haykırmaya. Bakalım neler dedi:

- Behey korkunç ihtiyar? Kimsin sen? Kapı muhafızlarım, nöbetçilerim göremedi seni. Gözüme kararttın, güçlü kollarımı tir tir titrettin. Hey ak sakallı ihtiyar; söyle bana, kimsin sen. Vücudumu zangır zangır titrettin, altın kadehimi yerlere çaldın. Hey kör ihtiyar, söyle, ne işin var burada? Yoksa kalkar da başına öyle belalar açarım ki dillere destan olursun!

Deli Dumrul o kadar sinirlenmişti ki öfkesinden bıyıklarını çiğniyor, eliyle kılıcının kabzasını sıkıştırıyordu. Pehlivanlar sesiz sedasız oturuyorlardı ve ihtiyarın Dumrul'un elinden canını kurtaramayacağını adı gibi biliyorlardı.

Dumrul'un sözleri bitince Azrail kah kah gülmeye başladı:

- Behey edepsiz deli; demek ak sakalımı beğenmedin? Şunu iyi belle ki siyah saçlı nice yiğitlerin canını aldım ben. Kör gözlerimi de beğenmedin demek! Nice ahu gözlü taze gelinlerin, kızların canını aldım, nice analara, kocalara matem giysisi giydirdim...

Kimseden çıt çıkmıyordu. Dumrul'un ağzı köpürmüştü. Bir an önce ihtiyarın kendini tanıttığını bekliyordu. Kalkıp bir kılıç darbesinde ikiye bölmek niyetindeydi. Bağırды yine:

- Hey, ihtiyar! Söyle ismini, kimsin sen!? Yoksa adına sanına bakmadan öldürecekim seni... Artık sabrım tükendi.

Azrail:

- Şimdi anlarsın kim olduğumu. Ey edepsiz deli, hatırlıyor musun, hani 'Kızıl kanatlı Azrail'i görürsem onu öldürüp halkın canını kurtaracağım' diyordun?

Dumrul:

- Yine söylüyorum; Azrail'i bir elime geçirirsem, kanatlarını yolup beynini dağıtacağım. Azrail:

- Hey başına buyruk deli; şimdi de senin canını almaya geldim! ..Canını verecek misin yoksa benimle dövüşecek misin?

Deli Dumrul bunu duyar duymaz yerinden fırlayıp bağırды:

- Kızıl kanatlı Azrail sen misin yani? Azrail:

- Evet, benim. Dumrul:

- Behey bedbaht, kanatların nerede peki? Azrail:

- Ben bin kılığa girerim. Dumrul:

- Bunca yiğitin, taze gelinin canını alan sen misin namert? Azrail:

- Ha şunu bileydin. Şimdi de sıra sende! Dumrul bağırды:

- Seni tiynetsiz seni, gökte ararken yerde buldum seni. Düştün elime bir kere. Şimdi gösterecekim sana nasıl can alınır mı ş!

Dumrul kapı nöbetçilerine ve muhafızlarına emir verdi:

- Nöbetçiler, muhafızlar, kapıları kapayın, gözünüzü dört açın; kaçmasın şu tiynetsiz!

Sonra kılıcını çekip kalktı, Azrail'e saldırdı. Azrail bir güvercin olup pencereden uçtu ve gözden kayboldu. Dumrul kah kah gülerken yiğitlerine:

- Gördünüz işte, Azrail kılıcımdan korkup kaçtı. Korkusundan açık kapıyı bırakıp sıçan gibi deliğe girdi. Ama onu rahat bırakacak değilim. Kalkın yiğitlerim! Peşine düşeceğiz. Onu şahinime yem etmedikçe rahat huzur koymayacağım onda!

Kırk bir yiğit kalktılar, atlarına binip yola koyuldular. Deli Dumrul avcı şahinini koluna almış, Azrail'in peşinde at koşturuyordu. Nerede bir güvercin bulduysa avladı ama Azrail'i bulamadı. Dönüşte yalnız başıydı. Azrail'i yakalama umuduyla sapa yollardan geliyordu. Bir çukurun başına geldiğinde Azrail Dumrul'un atına göründü. At birdenbire ürktü, Dumrul'u kaldırıp çukura attı. Dumrul'un siyah saçlı başı eğildi, eğik kaldı. Azrail derhal çukura inip ayağını Dumrul'un beyaz göğsüne bastırdı, ümüğüne çöküp:

- Behey Deli Dumrul, söyle bakalım şimdi ne söyleyeceksin? İşte canını alacağım, neden

bağırıp çağırmıyor, yiğitlik göstermiyorsun?

Dumrul gırtlığından konuşarak:

- Ey Azrail, seni bu kadar namert bilmezdim. Yol kesip can aldığını, arkadan vurduğunu bilmezdim... Heyt!

Azrail:

- Boşuna konuşma. Doğru dürüst bir lafın varsa, söyle. Çünkü son nefeslerini alıyorsun.

Pehlivan, yürekli, yiğit Dumrul bin bir şekle giren, yol keserek can alan, arkadan hançerleyen namert birine esir düşmüştü. O özgür, yiğit Dumrul şimdi perişan bir haldeydi; yüreği göğsünde atıyor ve ölmek istemiyordu. İstiyordu ki ölüm olmasın, hayat olsun, sevinç dolu hayat olsun, herkes için sevinç olsun. O başkaları için de mutluluk istiyordu. Gerçekten de kendi halkı için fedakarlıklar etmiş, kendi topraklarına sevinç ve mutluluk getirmişti.

Sonunda:

- Azrail, biraz süre tanı. Dinle bak ne diyeceğim: Bizim güzel ülkemizde dorukları karla kaplı yüce yüce dağlar var. Benim gibi bir yiğitin oku bile o doruklara yetişemez. Bu dağların eteklerinde ağaçlıklı birçok bağımız bahçemiz var. Bu bağlarda çokça asmalar var. Asmalar siyah üzümler verir, tatlı mı tatlı, temiz mi temiz. Üzümleri sıkar, küpleri üzüm suyuyla doldururuz. Şarap olana kadar bekleriz. Sonra şarapları içer, sarhoş oluruz. Kaybederiz kendimizi, korku nedir bilmeyiz. Sonra öyle bir nara atarız ki arslan bile korkusundan tir tir titrer, tüyleri ürperir. Ben de o şaraptan içip kaybettim kendimi. Ne söyledim de Tanrı'nın hoşuna gitmedi, bilmiyorum. Yoksa yiğitlikten sıkılmadım, hayata doymadım. Ölümünden nefret ediyorum. Ölmek istemiyorum. Yine yaşamak istiyorum. Yine cömertlik, iyilik yapmak istiyorum. Hey Azrail, yardım et!.. Alma canımı!.. Bırak beni kendi halime. Git, kötülerin, kötülük edenlerin, kendi mutluluklarını başkalarını çaresiz bırakmakta bulanların, ekmeklerini başkalarını aç bırakarak kazananların canını al.. git haydi git!...

Azrail:

- Boşuna konuşuyorsun edepsiz!.. Yalvarışın, rican küfür kokuyor. Birincisi, bana yalvarma. Ben de aciz bir yaratığım ve elimden bir şey gelmez. Ben sadece Tanrı'nın emrini uygulayım.

Dumrul:

- Yani canımı Tanrı mı alıyor? Azrail:

- Evet. Benimle ilgisi yok. Dumrul:

- Peki sen ne biçim baş belasısın ki kendini bu işlere sokuyorsun? Düş yakamdan. Ben kendi işimi kendim yaparım.

Azrail Dumrul'un üstünden kalktı. Ama ayağını Dumrul'un göğsüne bastırıyordu. Yiğit Dumrul'un nefesi daralırken, Azrail'in ayağı onun kalp atışlarını ve sıcaklığını hissediyordu.

Deli Dumrul kırık ayağını uzattı, alnındaki kanları sildi:

- Tanrım, kimsin, nesen, neredesin, bilmiyorum. Birçok akılsız seni göklerde arar, yerde arar. Ama senin insanların gönlünde olduğunu hiç bilmezler. Tanrım, canımı alacaksan, sen al; işi şu namert Azrail'e bırakma!..

Azrail:

- Bedbaht biçare, senin duandan, yakarışından da küfür kokusu geliyor. Kurtulamayacaksın!..

Dumrul'un sözleri Tanrı'nın hoşuna gitti ve Azrail'e emretti:

- Azrail, bu sözler seninle ilgili değil. Dumrul'a söyle, başka bir can bulup versin bana. Sen onun canını alma.

Azrail:

- Tanrım, bu küstah insanı böyle başına buyruk bırakmak iyi değil. Tanrı:
- Azrail, işlerime karışma!

Azrail Dumrul'un göğsünden ayağını çekti:

- Kalk bakalım. Kendi canına karşılık bana başka bir can bulursan, seninle uğraşmayacağım.

Yiğit Dumrul şöyle bir silkinip ayağa kalktı. Kırık ayağı üstünde dururken:

- Gördün mü Azrail, nasıl kurtuldum elinden? Gel, ihtiyar babamın yanına gidelim. Beni çok sever; canını esirgemeyecektir benden.

Deli Dumrul öne düştü, Azrail de arkasından. Yaşlı babasının yanına gittiler. Babasının adı "Doha Koca"ydı. Deli Dumrul'u kan revan içinde gören babası:

- Oğlum, bu ne hal? Atın nerede? Gözünü bana dikmiş bakan şu adam da kim? Dumrul eğilip yaşlı babasının elini öptü:

- Dinle baba, neler geldi başıma. Küfürlü sözler ettim, Tanrı'nın hoşuna gitmedi. Azrail'e göklerden inip canımı almasını emretti. Azrail beyaz göğsüme bastırdı ayağını, ümüğüme çöküp canımı almak istedi. Şimdi babacığım, beni bırakması için sen canını verir misin

Azrail'e? Yoksa yasımı tutup "Vah evladım! Vah evladım!" mı dersin? Çabuk söyle, fazla vaktim yok."

Doha Koca susup derin düşüncelere daldı. Dumrul'un kırk yiğidi avdan dönmüşler ve onun tek başına gelen atını görmüşlerdi. Hepsi merak etmişti Dumrul'u. Şimdi de ayağı kırık ve yaralı bir halde babasının karşısında duruyordu.

Sonunda babası konuşmaya başladı:

- Dumrulum, ciğerköşem, oğlum. Çocukken dokuz vahşi boğayı öldüren yiğitim, evimin direği. Güzel kızlarımın, gelinlerimin çiçeğisin sen. Senin ölmeni istemem. Karşıda duran şu kara dağlar benim. Söyle, isterse Azrail'in olsun. Buz gibi soğuk sulu pınarlarım,

yağız atlarım, katar katar develerim, ağıl dolusu koyunlarım keçilerim var. İsterse hepsi Azrail'in olsun. Ne kadar para isterse veririm ona. Ama evladım, hayat güzel, can tatlı, vazgeçemem ondan.

Dumrul:

- Baba, hepsi senin olsun, ben canını istiyorum, veriyor musun vermiyor musun? Doha Koca:

- Evladım, benden daha aziz, daha müşfik anan var; ona git. Azrail Dumrul'un canını almak için elini uzattığı sırada, Dumrul:

- Çek elini, namert!... Anamın yanına gidelim.

Dumrul'un yaşlı annesine gittiler. Dumrul annesinin elini öpüp:

- Ana, niçin ayağım kırıldı, niçin yaralandım, neler geldi başıma , sormazsın hiç. Anası sızlanarak:

- Vah yavrum, başına neler geldi? Dumrul:

- Ana, kızıl kanatlı Azrail yüksek göklerden kanat açıp indi, göğsüme çöktü, ümüğümü sıkıp canımı almak istedi. Azrail benden vazgeçsin diye babamdan canını istedim, vermedi. Şimdi senden istiyorum ana. Canını bana bağışlar mısın yoksa "Vah yavrum!... Vah yavrum!.." diye yasımı mı tutarsın? Ne dersin ana?

Annesi bir süre düşünceye daldı. Sonra başını kaldırıp:

- Yavrum, evladım, gözümün nuru, dokuz ay karnımda taşıdığım, ak sütümü içirdiğim! Keşke yüksek kalelerde, ulaşılmaz surlarda tutsak olaydın da, paralar döküp kurtarsaydım seni. Yavrum, hayat güzel, can tatlı, Vazgeçemem canımdan, yok başka çarem...

Dumrul'un annesi de canını esirgedi. Dumrul'un canı sıkılmıştı. Azrail tam canını alacakken Dumrul kızıp nara attı:

- Çek elini, namert. Biraz zaman tanı, mürüvvetsiz!.. Azrail sırtarak:

- Yiğitim, daha ne istiyorsun? Gördün işte; hiç kimse sana acıyıp da canını vermedi. Bir an için canını versen, iyi olacak.

Dumrul:

- Hasretim içimde mi kalsın? Azrail:

- Kimin hasreti? Dumrul:

- Benim karım var. İki oğlum var, emanet. Gidip çocukları karıma vereyim; sonra ne yapacaksan yap bana.

Dumrul yola koyulup karısına gitti. Karısı iki oğlunu emziriyor, okşuyordu. Çocuklar annelerinin memesini yumruklayıp nefes nefese süt içiyor, gözleri gülüyordu.

Dumrul içeri girdi, karısını görüp çocuklarına baktı. Yüreği sevinçle doldu. Karısı Dumrul'u görür görmez çocukları yere koyup bağırdı, Dumrul'un boynuna sarıldı:

- Dumrulum, yiğitim, bu ne haldir? Sen sıkıntı bilmezdin, yenilgi bilmezdin, neden bu hallere düştün?.. Oğullarına bak...

Dumrul iki oğluna baktı. Çocuklar ceylan derisi üzerinde yuvarlanıyor, birbirlerini dişleyip ısıyor, çekiştirip bağıırıyorlardı. Sevinç ve mutluluktan gözleri parlıyordu.

Dumrul bir süre çocukları seyrettikten sonra karısına:

- Eşim, tatlı karım, çocuklarımin anası. Bugün kızıl kanatlı Azrail yüksek göklerden inip, namertçe üstüme çöktü, tatlı canımı almak istedi. Yaşlı babama gittim, canını vermedi; yaşlı anama gittim, canını vermedi. 'Hayat güzel, can tatlı. Vazgeçemeyiz canımızdan' dediler. Şimdi, hanımım, çocuklarımin anası, oğullarımin sana emanet etmeye geldim. Ulu kara dağlarımin yayla olsun sana! Soğuk sularımin afiyet olsun. Tavla tavla yağız atlarımin binitin olsun. Görkemli altın evlerim gölgelik olsun sana! Katar katar develerim yükünü taşısin. Ağıl ağıl koyunlarımin senin olsun. Karım, çocuklarımin anası; benden sonra hangi erkeği gözün tutarsa, gönlün severse onunla evlen. Ama çocuklarımin kalbini kırma. Sana emanet edip gidiyorum...

Azrail yaklaştı. Dumrul hareketsiz duruyordu. Birden Dumrul'un karısı fırlayıp Azrail ile kocasının arasına girdi:

- Hey Azrail, çek elini!... Daha ben varım, kocamın, yiğitim oğullarının gençliğini, yiğitliğini görmeden ölmesine izin veremem.

Sonra kocasına döndü:

- Dumrulum, kocam, oğullarımin yiğit babası. Söylediklerin de ne demek oluyor?.. Gözümü açıp seni gördüm, sana gönül verdim, seni sevdim, yüreğimin sevgisiyle karın oldum, senden razı oldum, seninle mutlu oldum, senden sonra yeşil dağları ne yapayım? Oralara ayak basarsam, mezar olsun bana. Senden sonra soğuk suları ne yapayım? Bir yudum içersen kan olsun bana! Senden sonra parayı ne yapayım? Sadece kefen almaya yarar. Senden sonra yağız atlarını ne yapayım? Üzengilerine ayağımı koyarsam, tabutum olsun! Senden sonra kocayı ne yapayım? Evlenirsem yılanlar soksun beni! Adamım, oğullarımin babası; bir canın ne değeri vardı da anan banan senden esirgediler? Gökyüzü şahitim olsun, yeryüzü şahitim olsun, Tanrı şahitim olsun, oymaktaki yiğitler, kadınlar, erkekler şahitim olsun, gönül rızasıyla canımı bağışladım sana!..

Sonra kocasını öptü, oğullarını öptü ve Azrail'in yanına gelip sessiz sedasız durdu. Azrail kadının canını alacağı sırada Dumrul silkinip haykırdı:

- Behey namert Azrail! Bizi yasa boğmakta acelen ne?.. Çek elini, diyeceklerim var.

Azrail Dumrul'u öyle öfkeli görünce Dumrul'un karısına elini uzatmaya cesaret edemedi. Bir adım geri çekilip durdu.

Yiğit, yürekli Dumrul karısının ölümünü göremezdi. Bağıra bağıra:

- Tanrım, kimsin, nesin, neredesin bilmem!... Bir sürü akılsız göklerde seni arar, yerde seni arar. Ama senin insanların yüreklerinde olduğunu bilmezler. Tanrım, yollarda imaretler yaptıracam, açları doyuracağım, çıplakları giydireceğim, herkesi mutlu

edeceğim. Ben karımı seviyorum. Alacaksan ikimizin canını birden al, almayacaksan, ikimizi de bırak!...

Tanrı, Dumrul'un sözlerinden hoşlandı ve Azrail'e emir verdi:

- Azrail, bu karı koca yüz kırk yıl daha yaşayacak. Git, Dumrul'un anasıyla babasının canını al, gel.

Azrail kalkıp gitti. Dumrul'un anasıyla babasının canını alıp geri döndü.

Dumrul karısıyla çocuklarını kucaklayıp doyasıya öptü. Hepsi sevinç içinde yiğitlik şarkıları söylediler, mutluluk şarkıları söylediler, bağurdılar, çığurdılar, karı koca dansettiler, at bindiler. Bu sırada Oğuzların ak sakallısı Dede Korkut da gelip onların sevinçlerine katıldı. Dumrul ile karısının başından geçenleri öykü haline getirdi, onların adına şarkı besteledi yiğitler okuyup bellesin ve ders alsın diye.

SEVGİ MASALI

Çocuklara duyduğu

sevgi nedeniyle

Süheyla'ya nağiz armağanım.

B. 1

Çok eski zamanlarda bir padişahla altı yedi yaşlarında bir kızı ve bu kızın birçok halayığı ve uşağı vardı. Kendinden yaşça biraz büyük, Koç Ali adında bir de hizmetçiye sahipti. Yemek vakti kızın mendili yere düşecek olsa, Koç Ali verirdi ona. Oyun oynarken top uzağa gidecek olsa, Koç Ali getirirdi ona. Kimi zaman da milyonlarca oyuncağın arasında padişah kızının canı sıkılır ve çelik çomak oynamak isterdi. Padişah kızının çelik çomağı altın ve gümüşlendi.

Kız ilk kez çelik çomağa heveslenmişti. Padişah şehirdeki tüm kuyumcuları çağırdı ve bir saate kadar kızı için altın ve gümüşten bir çelik çomak yapmalarını emretti. Bu çelik çomağın yüzbin Tümenenden fazla masrafı vardı. Bir kuyumcu da bu çelik çomak yüzünden öldürülmüş, çünkü önemli bir işi çıktığını ve gelemeyeceğini söylemişti. Kuyumcu yeni doğan kız çocuğu için küpe yapıyordu.

Padişahın kızı ne zaman çelik çomak oynamak istese, Koç Ali kızdan biraz uzakta durup beklerdi. Padişah kızı kısa gümüş sopayı yere koyar, uzun altın sopayla çeliğin ucuna vurup havaya fırlatırdı. Koç Ali çeliğin peşinde koşup onu alarak kıza atmakla görevliydi. Kız çeliğe havada kuvvetle vurur ve daha da uzağa fırlatırdı. Koç Ali yine gidip çeliği alır ve kıza atardı. Kız yorulunca Koç Ali gidip halayıklara, uşaklara haber verir, onlar da gelip kızı tahtirevan üstünde saraya götürürlerdi. Daha sonra Koç Ali kızın oyuncaklarına bakan görevliye haber verir, o da gelip, çelik çomağı alır ve milyonlarca başka oyuncağın arasında ait olduğu yere koyardı. Koç Ali bunun ardından kızın yemek elbiselerini getirip, çelik çomak elbiselerini götürmesi için giysi sorumlusuna haber verirdi.

Koç Ali bu işten sonra padişah kızının özel aşçısına haber verir, yiyeceği yemeği

hazırlamasını söylerdi. Padişah kızı her oyundan sonra özel bir yemek yerdı.

Koç Ali hep bu tür işler peşinde koşardı. Kız uyurken o kapının arkasında uyurdu. Böylece hizmetçiler ve uşaklar hanımın uyuduğunu anlar, hiçbir şey sormaz, hiçbir şey demezlerdi.

Padişah kızının ne emri olursa Koç Ali seve seve yerine getirir ve işleri öylesine düzenli yapardı ki kız Koç Ali'nin hizmetini eleştirecek tek kelime bulamazdı. Koç Ali padişah kızına aşıktı. Onu tertemiz bir sevgiyle seviyordu. Bu yüzden sevgisinde bir kusur bulamazdı. Derken bir gün gönlündeki sırrı kızı açtı.

O gün kız bahçede kelebek yakalıyordu. Koç Ali de bir ağacın altında durmuş, onu seyrediyordu. Kelebek bir ağaca konduğunda Koç Ali ağaca çıkıp kelebeği uçurtmakla görevliydi. Bir defasında kız büyük bir kelebek gördü. Koç Ali'ye seslendi:

- Koç Ali, gel şunu yakala. Ben ondan korkarım.

Koç Ali bir çırpıda koşup kelebeği yakaladı ve tül sepete attı. Başını kaldırınca kızın tam karşısında durduğunu gördü. İçtenlikle kızı:

- Prensesim, ben size aşığım. Lütfen, ikimiz de büyüdüğümüz zaman, benim eşim olun.

Ama daha sözünü bitirmeden padişah kızı kulağının tozuna yaradana sığınıp bir tokat aşketti:

- Sefil uşak! Ne hakla bana aşık olabilirsin? Unuttun mu benim bir prenses, kendinin de benim uşağım olduğunu? Sen benim köpeğimin kapıcısı bile olamazsın! Köpek!.. Yıkıl karşımdan!... Git hizmetçilerime haber, gelip götürsünler beni. Seni de kovsunlar. Pis yüzünü görmek istemiyorum artık!

Koç Ali gidip hizmetçilere haber verdi. Hizmetçiler tahtirevanı getirdiklerinde padişah kızının baygın olduğunu gördüler. Üşüştüler Koç Ali'nin başına:

- Oğlum, padişah kızına ne yaptın böyle? Koç Ali:

- Ben hiçbir şey yapmadım. Sinirlenip bana vurdu. Sonra da bayıldı. Yemin ederim!

Ama kim inanır? Gül suyu ve şerbet getirdiler, kızı ayılttılar. Sonra tahtirevana bindirip saraya götürdüler. Padişah kızı emir verdi:

- Babama söyleyin, şu pis nankör uşağı kulağından tutup kovsunlar köpek gibi saraydan. Pis gözleri görmesin gözlerimi!

Padişahın emri üzerine Koç Ali'yi köpek gibi kovdular saraydan. Birkaç gün sonra padişahın kızı hastalandı. Her gün başında birkaç hekim nöbet tutuyordu. Nihayet kendisi iyileştiğini söyleyip hekimleri başından gönderdi.

Yıllar geçtikçe padişah kızı daha da kendini beğenmiş biri oluyor, kimseyi adam yerine koymuyordu.

Onyedı onsekiz yaşına gelince hiç kimsenin ona bakmaya, bakışlarıyla temiz vücudunu kirletmeye hakkı olmadığını söyledi. Halayıklardan veya hizmetçilerden biri yanlışlıkla ona bakacak olsa adamakıllı kırbaçlatıyor, ağzını açıp iki laf edecek olsa, eğlenmek için

bahçede beslediği aç kurtlara attırıp diri diri parçalattırıyordu. Padişah bu davranışları yüzünden kızını çok seviyor ve her zaman kızına " Kızım, sen beni taklit ediyorsun. Yaptıkların hoşuma gidiyor." diyordu.

Artık padişah kızı bahçede tek başına dolaşır ve kimseyle konuşmaz olmuştu. "Kimse benimle konuşmaya layık değil" diyordu. Bahçenin ortasına iki büyük havuz yapılmıştı. Biri taze süt, diğeri gül suyu, kırmızı gül, yasemin gibi çiçeklerin ıtırlarıyla dolu. İki genç hizmetçi belirli saatlerde başlarını yere eğerek havuz başına gelirlerdi. Kız süt havuzundan çıkıp

gülsuyu havuzuna girer, oradan çıkıp havluya sarınırdı. Hizmetçilerin onun bedenine dokunma hakları yoktu. Kızın cildine veya saçına parmaklarının ucu değecek olsa, o gün cellatlara teslim edilir parmakları veya elleri kesilirdi.

Padişah kızı başkalarını kendinden uzaklaştıra uzaklaştıra artık tek başına yaşayan ve nasıl vakit geçireceğini bilemeyen biri oldu. Kelebek yakalamaktan, çiçek toplamaktan, süt ve gülsuyu havuzlarında yıkanmaktan, oyuncaklardan, yemeden, içmeden, kurtları seyretmekten de sıkılmıştı. İster istemez zamanının çoğunu uyuyarak geçiriyordu. Rüyasında da hep Koç Ali'yi görüyordu. Koç Ali padişah kızıyla oyun oynamaya geliyor, kız ilkin seviniyor ama ansızın padişah kızı olduğunu ve başkalarından ayrıcalıklı olduğunu anımsayınca suratı asılıyor, Koç Ali'yi yanından uzaklaştırıyordu. Ama Koç Ali bırakmıyor, onun elini tutmak istiyordu. Kız elini kaçırmaya çalışsa da eninde sonunda kendini serbest bırakıyordu. Koç Ali onun elini tutuyor ve ikisi birlikte oyun oynamaya, koşup zıplamaya, kelebek yakalamaya başlıyorlardı. Oyun oynarken Koç Ali "Prensesim, ben size aşışım. Lütfen, sizin gibi büyüdüğüm zaman benim karım olun." diyordu.

Yine burada padişah kızı prenses olduğunu anımsıyor, Koç Ali'ye tokat vurup azarlıyordu. Koç Ali'yi cellatlara teslim ediyor ve ansızın kendi çılgınlığına uyanıyordu...

Hep bu düşü görüyordu. Başka bir oyun arkadaşını göremiyordu düşünde. Üstelik Koç Ali'yi hep aynı çocukluk yaşında görüyordu.

Padişah kızını isteyenler de vardı. Uzak memleketlerden birkaç şehzade onu istemeye gelmiş ama daha hiçbirini görmeden "Ben kendimden başkasını sevmem" diyerek görücüleri geri çevirmişti.

Bir gün padişah kızı havuzda yıkanıyordu. Bir güvercin geldi, konu havuz kenarındaki nar ağacına:

- Ey güzel kız, ne güzel vücudun var senin! Ben aşık oldum sana. Lütfen sütün içinden çık da doyasıya seyredeyim seni.

- Ey pis kuş, emrediyorum sana: Git buradan. Ben bir padişah kızıyım. Kimse bakamaz bana. Kimse benimle konuşmaya layık değil.

Güvercin gülümsedi:

- Ey güzel kız, biliyorum ne zamandır konuşacak kimsen olmadığını... Padişah kızı prenses olduğunu unuttu ve hemen yumuşadı:

- Ey tatlı dilli güvercin, lütfen bakma bana. Hoş değil.

- Ey güzel kız, sana bakmamak elimde değil. Seviyorum seni.
- Ey hoşsohbet güvercin. Bir güvercinin aşkını kabul edemem ben. Gerçekten aşıkсан eğer, çık güvercin kılığından; ben de seni seyredeyim.
- Ey güzel kız, aşkımı kabul edeceğinden emin değilim. Bir şeyini ver bana ödünç olarak, ben de bu kılıktan çıkayım.
- Ey tatlı dilli güvercin, ne dilersen dile; vereceğim sana.
- Ey güzel kız, düşlerini bana ver.
- Ey tatlı dilli güvercin, düşlerim ne işine yarayacak?
- Ey güzel kız, sonra görürsün düşlerinin ne işime yaradığını.
- Ey tatlı dilli güvercin, düşlerim senin olsun.

Bu sırada ellerinde havlu, başları önde gelen hizmetçilerin ayak sesleri duyuldu.
Güvercin:

- Sonra gelirim yine. Sana "Kız hanım" adını verdim. Senin gibi güzel bir kızın adının olmaması hiç de hoş değil.

Padişah kızı birden hatırladı prenses olduğunu; bağırdı:

- Ey pis hayvan! Ne hakla konuştun benimle? Düşlerimi ver bana. Yoksa yüreğini, bağırsağını sökerim senin! O pis ağzınla bana ad veremezsin!

Ama güvercin çoktandır nar ağacından uçup gitmişti. Padişah kızı boşu boşuna küplere biniyor ve cellatlarını yardıma çağırıyordu.

Birkaç haftadır padişah kızı gözünü bile kırpmamıştı. Hiçmi hiç uykusu gelmiyordu. İlkin bu uykusuzluk yüzünden onun delirdiğini sanmışlardı. Kuduz köpek gibi odasında dolanıyor, kapıyı duvarı tırmalıyor, önüne gelene küfür savuruyordu. Kimseyi yaklaştırmıyordu yanına. Hatta babasını, doktorları bile. Ne zamandır yapayalnızdı.

Sonunda yorgunluktan düşüp hasta oldu. Yine de gözüne uyku girmiyordu. Ne konuşuyor, ne kımıldıyordu. Doktorların biri geliyordu başına, biri gidiyordu. Hiçbir doktor kızı iyileştiremedi. Padişah "Kimsenin kızımın vücuduna elini sürmeye hakkı yok" demişti. Bu yüzden doktorlar kızın derdinin ne olduğunu bir türlü anlayamıyorlardı. Bir gün yaşlı mı yaşlı, yabancı bir doktor geldi:

- Ben hastanın vücuduna el sürmeden muayene edip tedavisini yapabilirim. Yapamazsam, vurun boynumu.

Padişah doktorun kızın yanına götürülmesini emretti. Yaşlı doktor uzun bir süre kızın yanı başında oturdu, izledi onu.

- Onun tek ilacı "Sevgi masalı"dır. Tekrar iyileşip uyuyabilmesi için birinin onun başında "Sevgi masalı"nı okuması gerek.

Padişah şehirde tellal çıkarttı:

- Duyduk duymadık demeyin; Kim "Sevgi masalı"nı biliyorsa, gelip padişah kızına

anlatsın. Padişah onu zengin edecek.

Mala tamah eden pek çok kimse "Sevgi masalı"nı bildiğini iddia edenler, kızın odasındaki perdenin ardından bir sürü yalan uydurmak zorunda kaldılar. Elbette bu yalanlar padişah kızına etki etmedi ve padişah da bunları cellada teslim etti. Artık kimse böylesi bir işe girişemez olmuştu. Birkaç gün daha geçti. Yine o yaşlı doktor çıktı ortaya.

"Bu ne biçim şehir böyle? Kimse "Sevgi masalı"nı bilmiyor! Filan dağda genç bir çoban yaşar. O "Sevgi masalı"nı bilir. Gidin, getirin onu. Padişahım, sen onun yanına gitmezsen, o da asla dağdan inmez. Bunu bilmiş ol." dedi padişaha.

Bunu söyledi ve çekip gitti. Padişah birkaç adamıyla atlara binip yola düştü. Gidip dağın eteğine vardılar. Genç çobana seslendiler. Çoban dağın zirvesinden:

- Kimsiniz? Ne işiniz var benimle?

- Ben padişahım. Kızımın hasta olduğunu duymadın mı? Gelip ona.... Padişah o doktorun ne dediğini unutuverdi. Çoban hatırlattı :

- Sevgi Masalı'nı mı istiyorsun?

- Evet; dediğin gibi. O yaşlı doktor senin bildiğini söyledi. Genç çoban:

- Evet, biliyorum.

- Kızımı iyileştirirsen, ne kadar altın, gümüş ve servet istersen, veririm sana. Çoban dağdan inerken:

- Ey padişah, bir daha ağzına dünya malını alırsan, gelmem seninle. "Sevgi masalı" sadece sevgi için anlatılır.

Padişah artık bir şey diyemedi. İçinden şu çobanı cellatlara teslim etmek geliyordu ama yine de sustu. Çoban, padişahın atının terkine binip yola koyuldu. Saraya geldiklerinde çobanı bir perdenin arkasında tuttular:

- Buradan anlat. Namahremın gözü padişah kızının yüzüne ilişmemeli.

- Sevgi masalı herkesin dinleyebileceği bir şey değil. Ben ve kızıdan başka biri bulunursa masal etkisini göstermez.

Bunun üzerine herkes oradan uzaklaştı.

Padişah da ister istemez sarayın boşaltılmasını emretti. Sarayda bir padişah kızı kaldı, birde çoban. Sonra çoban aradaki perdeyi bir kenara çekip odaya girdi. Kız sessiz sedasız yatıyor ve hiçbir şeyi umursamıyordu. Çoban kapının yanına oturup yüksek sesle:

- Ey güzel kız, Hanım kız, Sevgi Masalı'nı anlatmak istiyorum, dinler misin?

Kız tanıdık birinin sesini işitmiş gibi başını çevirdi; gözlerini genç çobana dikerek:

- Evet, dinliyorum, anlat.

Çoban Sevgi Masalı'nı anlatmaya başladı.

- Eski zaman içinde bir padişahla altı yedi yaşlarında bir kızı vardı. Bu kızın birçok cariyesi, hizmetçisi vardı. Koç Ali adında kendisinden biraz büyük bir de uşağı vardı. Yemek yerken kızın peçetesi yere düşse, Koç Ali alıp verirdi ona. Top oynarken, top uzaklara gitse, Koç Ali gidip getirirdi. Bazen kızın canı çelik çomak oynamak isterdi. Onun çelik çomağı altın ve gümüşten yapılmıştı. Kız uyurken, cariyeler, hizmetçiler, uşaklar gelip bir şey sormasınlar diye Koç Ali kapıda yatar, orada uyurdu. Padişah kızının bir emri olsa, Koç Ali seve seve koşar ve işleri öyle düzenli yapardı ki kız elini bile kaldıramazdı. Koç Ali padişah kızına aşık olmuştu. Tertemiz bir sevgiyle seviyordu onu. Ona göre bu işte bir kusur da yoktu. Sevmenin de aybı, kusuru olur muydu hiç? Birlikte bahçedeyken, padişah kızı kelebek yakalarken, çelik çomak oynarken Koç Ali kendini ne kadar mutlu hissedirdi. Kızı seyretmeye doymak bilmezdi. Kızın elini vermesini, birlikte yürüyüp kelebek yakalamayı geçirirdi içinden. Ama padişah kızı kimseleri beğenmezdi. Hizmetçilere, uşaklara "köpek" derdi; yaklaştırmazdı yanına. Koç Ali böyle mutlu yaşarken gönlündeki sırrı saklayamaz oldu artık. Bir gün kelebek yakalarken kıza "Prencesim, ben size aşık oldum. İkimiz de büyüdüğümüz zaman, lütfen benim eşim olun" deyiverdi.

Padişah kızı bu söze öyle hiddetlendi ki Koç Ali'ye tokat vurdu ve yanından bir köpek gibi kovdu. Kovmakla kalmadı, onun başına ne belalar geldiğini de düşünmedi hiç.

Genç çoban sustu. Kız:

- Çoban, söyle, ne oldu sonra?
- Ey güzel kız, sence ne gelmiştir Koç Ali'nin başına?
- Hiç düşünmedim. Koç Ali'nin başına neler geldiğini biliyorsan, yaklaş şöyle, anlat.

Çoban kalktı, yatağın yanına gidip oturdu. Kızın elini eline alıp Sevgi Masalı'nın devamını anlatmaya başladı:

- Koç Ali'nin babası çobanlık ederdi. Koç Ali vurdu kırlara, yürüye yürüye, gitti, babasını bir dağın başında buldu. Çok hastaydı babası ve koyunların yattığı mağarada uyuyup kalmıştı. Koç Ali'yle aynı yaşta olan kızkardeşi koyunları alıp otlatmaya götürmüştü. Babası oğlunu görünce çok sevindi:

- Koç Ali, tam zamanında geldin. Ben ölüyorum. Kızkardeşini yalnız bırakma. Yalnızlık öldürücü bir dert.

Babası öldü. Oğlu oracıkta, dağ başında babasını defnetti. Akşama doğru kızkardeşi geri döndüğünde, babasının yerinde erkek kardeşini gördü. Birlikte babalarına ağlayıp mezarına çiçek ve fidan diktiler.

Günler, haftalar, aylar, yıllar geçti. Koç Ali ile kızkardeşi onyediyse onsekiz yaşına geldiler. İkisi birden dağ demiyor, kır demiyor, koyunlarını en iyi otlaklarda otlatıyor, geceyi köpekleriyle birlikte mağarada geçiriyorlardı. Sadece, koyunlar kış mağarasında iken ve işleri güçleri olmadığı zaman arada sırada şehre iniyorlardı.

Koç Ali'nin kızkardeşi bahar havası kadar hoş, yaz güneşi kadar güzel yüzlü, sonbahar meyvaları kadar hoş kokulu ve sevilesi bir kızdı. Kış gecelerindeki ay gibi pırıl pırıl ve

alımlı, kır gelincikleri gibi al yanaklı ve yabani idi. Bu yüzden Koç Ali ona hep Lale derdi.

Bir gün koyunları geri götürürken Koç Ali bir keçinin sürüden kaybolduğunu gördü. Köpeklerden birini saldı peşine. Birkaç dağı geçtiler, sonunda keçiye bir pınar başında ağlar buldular. Kavak gibi tir tir titriyordu. Köpek görür görmez keçiye havladı:

- Keçi, ağlama, biz geldik. Keçi sevindi:

- Peşimden gelmeyeceksiniz de kurda kuşa yem olacağım diye korkuyordum. Teşekkür ederim.

Hava kararmaya yüz tutmuştu. Koç Ali dağın öbür yakasından yedi kır atının tırmandığını gördü. Keçiye köpeğe emanet edip gönderdi. Kendisi de bir kayanın arkasında beklemeye koyuldu. Atlar gelip pınar başında durdular. Her birinin sırtında bir kırba vardı. Kırbaaları doldurup gidecekleri sırada atlardan biri:

- Ben artık tek başına o kasırda yaşayamam. Ya burada kendimi öldürürüm ya da kendi şehrimize giderim. Siz de amca kızlarınızın yanına dönün.

Diğer atlar onu teselli ettiler ve sonunda birlikte geri döndüler. Koç Ali kalkıp atların peşine düştü. Az gittiler, uz gittiler, birkaç dağı geride bıraktılar. İçinde hiçbir kuşun, sürüngenin yaşamadığı bir ormana vardılar. Ormanda yedi güzel kasır vardı. Atların her biri bir kasra gitti. Koç Ali biraz daha bekledi. Baktı, gökten altı beyaz güvercin süzülüp her biri bir kasra girdi. Koç Ali yine bekledi.

Ağlama sesi duyuluyordu. Kasırlara bir bir uğradı. Her kasırda ay parçası gibi güzel bir kızla yakışıklı mı yakışıklı bir oğlan konuşup gülüşüyorlar. Ama yedinci kasırda yakışıklı bir oğlan tek başına oturmuş, elindeki kireç parçasıyla lale resmi çiziyor ve hüngür hüngür ağlıyor. Hem de nasıl ağlama, taşın bile yüreğini eritecek cinsten. Koç Ali içeri girdi, selam verdi:

- Delikanlı, ağlama. Yüreğim burkuldu. Genç başını kaldırdı:

- Kimsin sen? Nereden geldin?

- Ben dağlarda yaşayan bir çobanım. Ağlamayı duyup geldim.

- Sabahleyin seni dağda gördüm. Ne iyi ettin de geldin. Gel otur şöyle, konuşacak birini arıyordum.

Koç Ali oturdu:

- Neden ağlıyordun böyle?

- Benim hikayem biraz uzundur. Sabrın varsa, anlatırım sana. Sonra başından geçenleri anlatmaya başladı:

- Biz yedi kardeşiz. Bu ormana geleli iki gün oldu olmadı. Şehirde demircilik yapardık. Yaşlı bir babamız vardı; şehrin en iyi kılıcını yapardı. Gündüzleri demircilikle uğraşır, geceleri gizlice yer altında kılıç imal ederdik. Padişah silah yapımını yasaklamıştı. Ama şehirlilerin silaha ihtiyacı olduğundan biz de ister istemez geceleri bu işe girişirdik. Dükkanda bildiğin örslerin on yirmi katı büyüklüğünde bir örsümüz vardı. Sekiz kişi etrafına geçip balyoz sallardık. Bir gün babamız "Çocuklar, ben artık ölüyorum. Ama siz

daha uzun yıllar yaşayacaksınız ve bir hayat arkadaşına, bir eşe ihtiyacınız var. Evlenme zamanınız da geldi. Sizin gibi kolları sıvayıp balyoz sallayacak, kılıç yapacak bir eşe ihtiyacınız var. Amca kızlarınız size eş olabilirler. Ancak liyakatinizi göstermeniz için rahmetli amcanızla size bir sınav hazırladık. Amca kızlarınızın adresini şu örsün içine koyduk. Öyle sağlam bir kılıç yapmalısınız ki bir vuruşta bu örs ikiye bölünsün ve amca kızlarınızın adresleri çıksın." dedi.

Babamız birkaç gün sonra öldü. Biz yedi erkek kardeş işe koyulduk. Zamanımızın çoğunu yer altında çelik, demir, balyoz gibi şeylerle geçiriyorduk. Ama yaptığımız kılıçlar örse işlemiyor, kılıç ikiye bölünüyordu. Nihayet karanlık ve soğuk bir kış gecesi ağır örsü ikiye bölecek kılıcı yaptık. Örsün içinden küçük bir kutu çıktı. Kutunun içinde şu sözcüklerin yazıldığı küçük bir kağıt vardı: "Kılıç ustası amca çocuklarımız. Keskin kılıçlarınıza kurban; en kısa zamanda yanımıza gelin. Sıkıntıdan patladık. Issız çölü ağaçlandırıp ormana dönüştürdük. Sulayıp süpürdük; sizi bekliyoruz. Adresimizi ilk kırmızı gelincikten sorun. Amca kızlarınız."

Bu kağıt bizi öyle telaşlandırdı ki anlatamam. O gece kalkıp kızların yanına gitmek istiyorduk. Ama ne adreslerini biliyorduk, ne işimizi bırakıp gidebilirdik. Şehir savaşçıları o gün çifte su verilmiş bin kılıç sipariş vermişlerdi ve kış bitmeden kılıçları teslim etmemiz gerekiyordu. Tesadüf bu ya, kış uzadıkça uzadı ve bahar geç geldi. Her gün daha da sabırsızlanıyorduk. Kar yağışı dinmişti. Bir tepede iri kırmızı bir gelincik gördük, göğsünde siyah iri iri benleri vardı. "Amca kızlarımız nerede? Adreslerini söyle" dedik gelinciğe.

Gelincik boynunu kaldırıdı:

- Amca oğlu, beni öpersen, söylerim sana. Eğilip gelinciği öptüm. O zaman gelincik:

- Bu yıl kış çetin geçti ve bahar geç geldi. Amca kızları merak ve telaş içindeler. Bir an önce yardıma koşmazsanız, kendilerini öldürebilirler. En kısa zamanda onlara kavuşabilmek için nasıl güvercin veya at kılığına gireceğinizi öğreteceğim size.

Sonra gelincik bize kızların adresini verdi ve nasıl güvercin veşa at kılığına gireceğimizi öğretti. Son sözü banaydı:

- Amca oğlu, beni koparıp yanında taşımanı çok istiyorum ama kış ne kadar gelincik tohumu varsa kuruttu. Ben de olmazsam bu tepelere kırmızı giysiler giydirecek kimse kalmayacak. Beni koparma da tohumumu her tarafa saçayım, tepeler gelincikle dolup kırmızıya boyansın.

Gelincikten ayrıldık. Kılıçları verip güvercin kılığına girdik ve yola düştük. Kanat çırpırmaktan yorulunca at kılığına büründük. Denizleri, kırları, dağları geçtik ve dün akşama doğru bu ıssız ve sessiz ormana geldik. Kasırları gördük. Birkaç sedir konulmuştu. Oturup bekledik. Geceleyin ormanın altı yerinden altı beyaz güvercin belirdi. Bizi görünce sevinip, indiler. Güvercin kılığından çıkıp altı güzel kız oldular. "Amca oğulları, hoş geldiniz" dediler.

Sonra bana baktılar:

- Küçük amca oğlu, sen de hoş geldin. Küçük kızkardeşimiz sabretmeni söyledi. Bu yıl kış çetin geçip uzadığı için bütün gelincik tohumları kurumuş. Gelincik bunu yapmasa, bizi ebediyyen bulamazdınız. Çünkü çiçek açıp yerimizi söyleyecek gelincik kalmamıştı. Yeryüzü sonsuza dek gelinciği unutacak ve insanlar bir daha gelincik göremeyeceklerdi. Bu sözleri işitince deliriyorum sandım. "Tepedeki o kırmızı gelincik benimki miydi?" diye bağırdım.

Kızkardeşler:

- Evet. Tepedeki o kırmızı gelincik küçük kızkardeşimizdi. İnsanların gelinciklerin tükendiğine inanmalarını istemiyordu. Tepeleri gelincikle doldurmak, kıpkırmızı yapmak istiyordu. Evet, onun sevgisi hepimizden fazlaydı. O kendisine bize ve yeryüzüne feda etti.

Bir an gidip gelinciği koparmayı düşündüm. Ama gelinciğin fedakarlığı o kadar büyüktü ki sustum kaldım. Amca kızları beni bomboş kalan gelinciğin kasrına getirdiler. Dün gece hepimiz gelinciğin kasrındaydık, işte bu kasırda. Amca kızlarım gelinciğin beni çok sevdiğini, çok çalıştığını söylediler. Ormandaki kızlar için dağ başından pınardan su getiriyormuş. Bir süredir padişahın avlaklarındaki canlılara onların ormanına göç etmelerini duyuruyorlarmış. Onlar da kabul etmişler. Düğün günü hepsi gelecek. Ama kardeşlerimle amca kızlarım benim için düğün gününü erteliyorlar. Beni de şehre bırakmıyorlar. Bu gece artık yalnızlık canıma tak etti ve ağlamaya başladım. İçimi dökmek istemiştım. Beni dinlediğin için sana teşekkür ederim.

Delikanlı serüvenini bitirdikten sonra Koç Ali:

- Ağlamakta haklısın. Ben de bir zamanlar padişah kızına aşık olmuştım. Ama beni kasrından kovdu ve bir daha peşine düşmedim.

- Ondan nefret mi ettin?

- Hayır. Şimdi görsem, yine aşık olurum. Güzellikte eşi benzeri yok. Ama huysuz, bencil ve kötü ahlaklı. Senin gelinciğinin bir kılını öyle bin padişah kızına bile değişmem.

- Koç Ali, yani şimdi yalnız mı yaşıyorsun?

- Hayır, kızkardeşim Lale ile yaşıyorum.

- Lale mi dedin? Seninle koyun otlatan kız mı?

- Evet. O al yanaklı, vahşi kız. O benim kızkardeşimdir. Delikanlı yerinden fırladı:

- Koç Ali, sana bir şey demek istiyorum ama hoşlanmamandan korkuyorum.

- Biliyorum, kızkardeşimi istiyorsun. Olur. Kalk gidelim şimdi. Razi olursa, al getir. Koyunları tek başıma da otlatırım.

İşte o zaman delikanlı Koç Ali'ye nasıl at ve güvercin kılığına girileceğini öğretti.

Lale mağarada keçilerin sakallarını bir bir tarıyordu. Uykusu gelmemişse ve yalnızsa

hep yapardı bunu. Keçiler nöbetleşe Lale'nin öyküsünü dinliyorlardı. Koyunlar da dinliyordu. Elbette bazıları uyumuştı ya da usul usul geviş getiriyorlardı. Köpekler ise mağaranın ağzında kestiriyorlardı.

Gece yarısı ay ışığı mağaraya vurup içeriği aydınlatıyordu. Bir süre sonra ay, Lale'ye:

- Lale, kalk ateş yak. Artık daha fazla kalamam. Gidiyorum.

Lale kalkıp mağaranın ağzında ateş yaktı. Ay yavaşça mağaranın ağzından süzülüp gitti. Daha öyküsü yeni bitmişti ki içeri iki güvercin girdi. Biri bembeyazdı, öbürünün göğsünde kırmızı benekler vardı.

Lale:

- Yolunuzu mu kaybettiniz hayvancıklar? Gelin yanıma.

Beyaz güvercin benekli güvercine baktı. "Git yanına. Korkma." der gibiydi. Benekli güvercin gidip Lale'nin ellerine oturdu. Lale ona bakıp öptü. Öbür güvercin de gelip Lale'nin eteğine oturdu. Lale ikisini de yere koydu:

- Burada bekleyin, gidip size yem getireyim.

Sonra mağaranın içlerine gitti. Bir taşı kenara çekti. Bir oyuk vardı. Küçük bir mağaraydı burası. O sırada güvercinler çarçabuk güvercin kılığında çıktılar. Köpekler Koç Ali'yi

görünce gelip karşısına oturdu. Lale avuçları buğdayla gelince kardeşini yakışıklı mı yakışıklı bir gençle otururken gördü. Güvercinler ise ortalarda yoktu.

- Koç Ali, nereye gittin böyle? Çok geciktin!

- Gel, yeni arkadaşım ile tanış; sonra söylerim. Bu arkadaşım senin için geldi buraya kadar. Lale önce sustu. Sonra:

- Güvercinlerimin nereye gittiğini gördünüz mü? Koç Ali:

- Biz içeri girince uçup gittiler. Ben gider, bulur getiririm. Çok uzaklaşmış olamazlar. İkiniz oturup konuşun.

Koç Ali bunları söyleyip dışarı çıktı ve kırdaki bir kayaya oturdu. Bir süre sonra delikanlı ile Lale'nin el ele dışarı çıktıklarını gördü.

- Hayırlı olsun. Delikanlı:

- Arkadaş, bir itirazın olmazsa şimdi Lale ile ormana gitmek istiyorum. Amca kızlarımla kardeşlerim merak etmesinler.

Koç Ali gülümseyerek Lale'ye:

- Lale, güvercinlerini yakalamıyayım mı? Lale gülümseyerek:

- Yeter Koç Ali. Bir güzel işlettiniz beni. Bu gece şakacılığın tutmuş senin. Üçü birden gülüştü. Delikanlı Koç Ali'ye:

- Yarın ikindi vakti seni bekliyoruz. Ormanda düğünümüze gel.

Sonra bir kır at kılığına girdi, Lale'yi sırtına alıp yola çıktı. Koç Ali şafak sökene kadar kayanın üstünde oturdu. Sonra sürüsünün yanına gidip uyudu.

Ertesi akşam ormanda büyük bir hareketlilik vardı. Gökyüzünün dört bir köşesinden gelen canlılar ağaç dallarına, ağaç altlarına, yere konup yuva yapıyordu. Yedi demirci kardeş genç ve güzel eşleriyle büyük bir masada oturmuş düğün gecesi yemeğini yiyorlardı. Koç Ali de oradaydı. Gece yarısı gelinlerle damatlar ormanı canlılara bırakıp şehre dönmeye karar vermişlerdi. Koç Ali'yi götürmek istiyorlardı ama razı olmamıştı:

- Koyunlarıma, keçilerime bakmalıyım.

Gece yarısı yedi damat el ele tutuşup güvercin kılığına girdiler; kanat açıp gittiler. Koç Ali bir süre ormanda dolaştı ve yalnızlık sıkıntısını üstünden atamadı. Nihayet bir ağacın altına oturup ağladı, ağladı. Biraz açılınca mağaraya, sürüsünün yanına döndü.

Genç çoban yine sustu. Gözlerini padişah kızının gözlerine dikti. Sözlerinin kızı ne kadar etkilediğini görmek istiyordu. Kız, sesi titreyerek:

- Anlat, anlat. Koç Ali'ye ne oldu, söyle. Çoban:

- Ertesi gece Koç Ali yine padişah kızını hatırladı. Baktı, hâlâ onu için için seviyor.

"Aklını başına getirip onu adam etmezsem, bana da dağların çobanı demesinler. Padişah kızının o kötü huyunu terketmesi için ne yapacağımı bilirim ben. Onu böyle yaşamaktan kurtaracağım" diye geçirdi içinden.

Sonra güvercin kılığına girdi ve padişah kızının bahçesine gitti. Bekledi bekledi, nihayet kız süt havuzuna geldi. Koç Ali de gelip havuz kenarındaki nar ağacına kondu. "Ey güzel kız, ne güzel vücudun var senin! Ben sana aşık oldum. Lütfen süttten çık da bir güzel seyredeyim seni." dedi. Padişah kızı ilkin kuduz köpek gibi bağırıp çağırdı, küfretti, emir yağdırdı. Ama padişah kızı olduğunu unutunca, diğer sevecen kızlar gibi biri oldu. "Ey hoşsohbet güvercin, lütfen bakma bana. Hoş değil." dedi.

Koç Ali:

- Sana bakmamak elimde değil. Seviyorum seni. Kız:

- Ey hoşsohbet güvercin. Ben bir güvercinin aşkını kabul edemem. Gerçekten aşıkсан, güvercin kılığından çık. Ben de seyredelim seni.

Koç Ali güvercin kılığından çıkmadı. Padişah kızı, onun güvercin kılığından çıkması için düşlerini Koç Ali'ye vermeye razı oldu. Koç Ali kızın düşlerini aldı, uçup gitti. O günden beri kızın gözüne uyku girmede. O kadar uykusuzluk çekti ki sonunda yorgunluktan hasta oldu. Şehirdeki doktorlar derdine derman olamadılar. Çünkü padişah kimsenin pis elini kızının vücuduna sürmeye hakkı olmadığını söylemişti. Bir gün Koç Ali yaşlı ve yabancı bir doktor kılığına girdi. Padişaha çıkıp el değmeden kızı tedavi edeceğini söyledi. Sonra kızın yanına gitti. Muayene ediyormuş gibi kızı seyretti, seyretti ve "Kız Sevgi masalı'nı dinlerse iyileşir" dedi. Sevgi masalı'nı bilen yoktu şehirde. Koç Ali yine yaşlı ve yabancı doktor kılığına girdi. "Filan dağda genç bir çoban yaşar. Sevgi Masalı'nı iyi bilir. Padişah onun ayağına giderse, o da gelir kızı iyileştirir" dedi.

Genç çoban yine sustu ve kızın şaşkın gözlerine baktı. Gülererek:

- Ey güzel kız, Kız Hanım, işte böyle. Beni bir köpek gibi yanından kovan baban, dağlarda beni aradı ve senin yanına getirdi. Şimdi ne diyeceksin bakalım?

Kız Hanım ağlamasına engel olamadı.

- Koç Ali, padişah kızı olduğumu sonsuza kadar unuttum artık. Ben seni istiyorum. Senin sevgine ne kadar ihtiyacım olduğunu anlıyorum şimdi, beni yanında götür. Herkes gibi yaşamak istiyorum.

Koç Ali:

- Herkes gibi yaşamak senin için kolay iş değil. Çünkü naz ve bolluk içinde büyümüşsün. Ama istersen, elbette yeni bir hayata da alışabilirsin.

Kız Hanım:

- Seninle ve diğerleriyle olursam, her şey bana kolay gelir. Beni yanında götür. Kız Hanım'ı yalnız bırakma.

Koç Ali onun göz yaşlarını sildi, cebinden bir elma çıkarıp:

- Şimdi yorgunsun sen. Gel, şu elmayı elimden ye. Sonra gelirim yanına. Artık sonsuza kadar seveceksin beni. Biliyorum.

Koç Ali kalktı, kızın yanağını öpüp dışarı çıktı. Padişaha:

- Kızının düşlerini geri getirdim. Üç gün boyunca kimse saraya yaklaşmasın. Yoksa uykusu kaçar. Dördüncü gün gidip uyandırın.

İkinci gün sabah daha güneş doğmadan Koç Ali güvercin kılığında geldi Kız Hanım'a. Güvercin kılığından çıktı, kızın burnuna kırmızı bir gül tuttu. Kız gözlerini açtı, ses çıkarmadan tatlı tatlı güldü.

Koç Ali:

- Rahat uyudun mu? Kız Hanım:

- Çok rahat uyudum. Tatlı bir uyku, bal gibi, şeker gibi. Şimdi beni götürüyor musun?

Koç Ali:

- Evet. Kalk, bahçede yıkan, sonra gideriz.

Güneş yeni doğmuştu. Havuz kenarındaki nar ağacından iki beyaz güvercin kalkıp güneşe doğru uçu.

1346/1967

BİR ŞEFTALİ , BİN ŞEFTALİ

Fakir ve susuz köyün bitişiğinde çok büyük bir bağ vardı, güzel mi güzel, içinden suyu akan, meyva ağaçlarıyla dolu bir bağ. Bağ o kadar büyük ve ağaçlıktı ki bir ucundan

dürbünle baksan, öbür ucunu göremezdin.

Köy ağası birkaç yıl önce araziyi parselleyip köylülere satmış, ama bağı kendine ayırmıştı. Tabii köylülerin arazisi düz ve ağaçlık değildi. Su da yoktu üstelik. Vadinin ortasında bir düzlük vardı. İşte ağanın bağı orasıydı. Köylüler ağadan satın aldıkları tepelerdeki engebeli arazilerde ve vadideki yamaçlarda arpa, buğday ekiyorlardı.

Her neyse, geçelim bunları; belki de öykümüzle ilgisi yok.

Bağda iki şeftali ağacı yetişmişti. Biri daha küçük ve gençti. Bu iki ağacın yaprağı, çiçeği tıpatıp birbirine benzerdi. Her gören daha ilk bakışta ikisinin de aynı cins ağaç olduğunu anlardı.

Büyük ağaç aşılydı. Her yıl iri iri, pembe pembe, güzel şeftaliler verirdi. Avuca zor sığan bu şeftalileri insan ısırıp yemeye kıyamazdı.

Bahçıvan büyük ağacı bir yabancı mühendisin aşıladığını, aşığı da memleketinden getirdiğini söylerdi. Bu kadar çok para harcanan bir ağacın şeftalileri de elbette kıymetli olur.

Nazar değmesin diye birer tahtaya Kur'ân'dan "Ve in yekâd" âyeti yazılıp ağaçların gövdesine tutturmuşlardı.

Küçük şeftali ağacı hemen hemen her yıl bin çiçek açar ama bir şeftali bile vermezdi. Ya çiçeklerini döker, ya da şeftaliler olgunlaşmadan sararıp dökülürdü. Bahçıvan elinden geleni yapıyordu yapmasına ama küçük şeftali ağacında hiç değişiklik olmuyordu. Her yıl dallanıp budaklanıyor, yine de ilaç niyetine bir şeftali bile büyütüyordu.

Küçük ağacı da aşılamağa geldi bahçıvanın aklına; ama ağaç yine değişmedi. İnât ediyordu sanki. İyice bunalan bahçıvan bir hileyle ağacı korkutmak istedi. Gidip bir testere getirdi;

karısına da seslendi. Küçük şeftali ağacının önünde testere bilemeye koyuldu. Testere bir güzel bilendikten sonra geri geri gitti; "Şimdi gelip seni kökünden keseceğim. Hele şeftalilerini dök de göreyüm bakayım!" der gibi ağacın üzerine yürüdü.

Daha bahçıvan ağaca yaklaşmadan karısı elinden tuttu:

- Ölümü gör, n'olur hakim ol kendine. Sana söz veriyorum, önümüzdeki yıldan itibaren şeftalilerini dökmeyip büyütecek. Yine tembellik ederse o zaman ikimiz birden keser, odununu tandırda yakarız.

Bu oyun da ağaçta bir değişiklik yapmadı.

Şimdi bilmek istiyorsunuz küçük şeftali ağacının sözlerini ve neden meyvalarını olgunlaştırmadığını, değil mi? Pekala. Dinleyin öyleyse.

Kulaklarınızı iyi açın. Küçük şeftali ağacı konuşmak istiyor. Artık çıt çıkarmayın; bakalım küçük şeftali ağacı ne diyor. Serüvenini anlatacak galiba:

"Biz yüz, yüzelli şeftali bir sepette duruyorduk. Güneş zarif kabuklarımızı kurutmasın, al yanaklarımıza toz konmasın diye bahçıvan üstümüze asma yaprağı örtmüştü. İncecik asma yaprağından hafif bir yeşil ışık giriyordu içeri. Bu renk yanaklarımızın allığıyla karışıp çok hoş bir manzara oluşturunuyordu.

Daha güneş doğmadan koparmıştı bahçıvan bizi. Bu yüzden bedenlerimiz serin ve nemliydi. Sonbahar gecelerinin soğuğu hâlâ üstümüzdeydi. Yeşil yaprakların arasından hafif bir ışık geçip sığağı içimize işliyordu.

Tabii, biz bir ağacın çocuklarıydık. Bahçıvan her yıl aynı zamanda annemin şeftalilerini toplayıp sepete koyuyor ve şehre götürüyordu. Orada ağanın evinin kapısını çalıyor, sepeti verip köye dönüyordu. Şimdi de öyle ya.

Dediğim gibi biz yüz, yüzelli olgun ve sulu şeftaliydik. Benim de tatlı ve leziz suyum vardı. Yumuşak, incecik kabuğum çatlayacak gibiydi. Yanaklarımın kırmızılığını görsen mutlaka çıplak olduğum için utandığımı sanırdın. Hele hele, yıkanmış gibi üstümde başımda sonbahar çiyleri vardı.

İri, çetin çekirdeğim yeni bir yaşamı düşlüyordu. Daha iyisini söyleyim, ben yeni bir hayatı düşünüyordum. Çekirdeğim ayrı değildi benden.

İlk bakışta görölmek için bahçıvan beni sepetin üstüne koymuştu; belki de daha iri ve sulu olduğum için. Kendimi övmüyorum burada. Fırsatını bulan her şeftali gelişir, büyür ve olgunlaşır, bol sulu olur. Ama tembellik edip de kurtlara aldanan, onlara derilerine, etlerine, hatta çekirdeklerine kadar girme izni veren şeftaliler gelişemez.

Sepette durduğumuz gibi ağanın evine gitmiş olsaydık, ben ağanın sevgili kızına nasip olacaktım. Ağanın kızı da benden bir ısırık alacak, fırlatıp atacaktı. Ağanın evi tabii ki evinden içeri bir tane şeftali, salatalık, zerdali girmeyen Sahibali ile Pulad'ın evi gibi değildi. Oysa bahçıvan, ağanın kızı için yabancı ülkelerden meyva getirttiğini söylüyor. Kızına uçakla

portakal, muz, üzüm, hatta çiçek getirtiyor. Bunun için de su gibi para harcaması gerek. Şimdi hesap et bakalım ağanın kızının giysi, okul, yiyecek, doktor, bakıcı, uşak, oyuncak, seyahat ve gezme tozma parasını. Sen de, her ay onbin Tümen, ben diyeyim onbeş bin Tümen; yine az olur.

Gelelim konumuza.

Bahçıvan elinde sepet, bağın ortasındanki bahçeden geçerken birden ayağının altındaki sıçan yuvası çöktü; nerdeyse yere kapaklanacaktı. Ama ayakta durmayı başardı. O sırada sepet şiddetle sarsıldığından ben kayıp yere düştüm. Bahçıvan beni görmedi; çekti gitti.

Güneş, ışınlarını tüm bağa göndermeye başlamıştı. Toprak biraz ılıktı ama güneş çok sıcaktı. Belki de benim vücudum gibi serindi.

Sıcak yavaş yavaş kabuğumdan geçip etime kadar ulaştı. Vücut suyum da ısındı. Sonra sıcaklık çekirdeğime geldi. Bir süre sonra susamakta olduğumu hissettim.

Annemin yanındayken ne zaman susasam ondan suyum alırdım; daha çok üstüme vurup

beni ısıtsın diye güneşe bakardım. Güneş ışınları üstüme gelir ve yanaklarım sımsıcak olurdu. Annemden su emer, gıdamı alır ve vücut suyum kaynamaya başlardı. Yüzümdeki damarlar daha bir al al olur, ağırlaşırdım; annemin kolunu eğer, kıvrılırdım.

Annem "Güzel kızım, güneşten kaçma. Güneş bizim dostumuz. Toprak bize gıda verir, güneş de onu pişirir. Üstelik sen güneş sayesinde güzelsin. Bak, güneşten kaçınanlar nasıl da sarı benizli ve kemikliler. Güzel kızım, bir gün güneş yere darılır da parlamayacak olursa, yeryüzünde canlı diye bir şey kalmaz; ne bitkiler, ne hayvanlar." derdi.

Bu yüzden gücüm yettikçe kendimi güneşe teslim eder, güneşin sıcaklığını emer ve içimde toplardım. Günden güne güçlendiğimi görürdüm. Hep sorardım kendime:

"Günün birinde birisi güneşi gücendirirse ve güneş de bize küserse ne olurdu halimiz o zaman?"

Nihayet bir gün anneme sordum:

- Anneciğim, günün birinde güneş hanım darılır da bize küserse, ne yaparız? Annem yapraklarıyla yüzümdeki tozları sildi:

- Neler düşünüyorsun böyle! Sen akıllı bir kızsın. Biliyor musun kızım, güneş hanım birkaç kendini beğenmiş yüzünden küsmez bize. Ama yavaş yavaş ışığını ve sıcaklığını yitirip ölebilir. İşte o zaman başka bir güneş bulmamız gerekir. Yoksa karanlıkta kalır, soğuktan donar ve kururuz.

Sahi, nerde kalmıştık?

Evet, evet, sığağın çekirdeğine kadar gelip beni susattığından söz ediyordum. Bir süre sonra vücut suyum kaynamaya, kabuğum kurumaya ve çatlamaya yüz tuttu. Bir karınca koşa koşa geldi, etrafımda dönenmeye başladı.

Sepetten düştüğümde kabuğum bir yerden çatlamış ve vücut suyumun bir kısmı dışarı dökülmüş, güneşte katılaşmıştı. Karınca başındaki hortumu özsuyma sokup içti. Sonra bıraktı beni. Hortumuna baktı, baktı, sonra yine daldırdı hortumunu, kaldırdı duyargalarını. Öyle hızlı çekiyordu ki hortumu kökünden sökülecek sandım birden. Karınca biraz daha zorladı. Sonunda katılaşmış özsuymu yerinden söküp, sevinerek koşa koşa yanımdan uzaklaştı.

Tam bu sırada bir ses duydum. İki kişi duvar bahçesinden içeri atladı ve koşa koşa bana doğru geldi. Sahibali ile Pulad'dı bunlar. Meyva ile karınlarını doyurmaya gelmişlerdi. Ötekileri gibi bahçıvanın tüfeğinden korkmazlardı. Diğer köylüler adımlarını atmazlardı bağa ama Pulad ile Sahibali ayakları çıplak, yırtık pırtık yamalı bir pantolonla hep dolaşırlardı bağda. Bahçıvan birkaç kez arkalarından ateş etmiş, yine kaçmayı başarmışlardı. O zamanlar ikisi de yedi sekiz yaşlarındaydı.

Uzun sözün kısası, o gün koşa koşa geldiler, üstümden atlayıp anneme gittiler. Baktım biraz sonra geri dönüyorlar; hem de canları çok sıkılmış bir halde. Konuşmalarından bahçıvana kızdıklarını anladım.

Pulad:

- Gördün m? Bu da bahenin son meyvası. Bir tanesi bile kısımet olmadı. Sahibali:
- Ne yapabilirdik ki? Adam bir ay boyunca elinde tüfek aacın dibinden kımıldamadı.
Pulad:

- Lanet olası köpek herif! Bir tane bile bırakmamış bize. O sulu olanlarından bir tanesini azıma tıkıştırmayı ne isterdim, bilemezsin!.. Hatırlıyor musun, geen yıl ne kadar ok şeftali yemiştik?

Sahibali:

- Biz insan deil miyiz yani. Hepsini birer birer koparıp zıkkımlansın diye o köpek herife veriyor. Su bizde zaten. Miskin miskin oturup ky talan etmesine izin veriyoruz.

Pulad:

- Biliyor musun Sahibali, ya bu ba köyün malı olur ya da bütün aaları yakarım.
Sahibali:

- Birlikte yakalım. Pulad:

- Yakmazsak şerefsiziz.

ocuklar ylen sinirlenmişti, öyle tepiniyorlardı ki tekme yemekten korktum birden. Ama, yapmadılar. Ben tam karşılarındayken Pulad'ın ayaına diken battı. Pulad eilip dikenı çıkarırken gözü bana ilişti, ayaındaki dikenı unuttu. Beni yerden alıp Sahibali'ye "Bak Sahibali!" dedi.

ocuklar beni elden ele dolaştırıp sevindiler. Beni yle yemek istemediler. ok sıcaaktım. Serinletip yemelerini istiyordum; o zaman daha ok tad verirdim. Kırış kırış kirli elleri kabuumu tahriş ediyordu. Ama memnundum halimden. Son zerreme kadar beni lezzetle yiyeceklerini, sonra yalanıp parmaklarını emeceklerini biliyordum. Tadım günlerce, haftalarca damaklarında kalacaktı.

Sahibali:

- Pulad, yemin ederim hi böyle iri şeftali görmemiştim. Pulad:

- Hayır, görmemiştik. Sahibali:

- Havuz kenarına gidelim. Serinletip yersek daha lezzetli olur.

Beni yle dikkatle götürdüler ki sanki vücudum incecik bir camdan yapılmıştı da bir sarsıntıda düşüp kılacak gibiydim.

Havuz kenarı serin ve glgeliydi. Kavak ve stler öyle serin bir gölge salmışlardı ki daha ilk nefeste serinlii ekirdeime kadar hissettim. Dikkatle beni suya bıraktılar. Dört kk ve kirli el sımsıkı suda tuttu beni. Su buz gibiydi. Biraz bekledikten sonra Pulad:

- Sahibali!

- Ha, söyle.

- Diyorum ki bu şeftali çok kıymetlidir değil mi?
- Evet.
- Evet demekle olmaz. Sence ne kadar eder? Sahibali biraz düşündü:
- Ben de çok değerli olduğunu söylüyorum.
- Mesela kaç? Sahibali yine düşündü:
- Bir güzel soğutursak...hımmm.. bin Tümen.
- Senin de hiç paradan anladığın yok.
- İyi, maşallah, sen hazinenin başına oturmuşsun; sen söyle bakalım kaç edermiş?
- Yüz Tümen.
- Bin yüzden daha çok ama.
- Valla uydurmuyorum; babamdan duydum.
- Madem öyle, belki ikisi de birdir ha? Ben de uydurmuyorum; babamdan duydum. Pulad yavşaça dokundu bana:
- Ellerim dondu. Bence yeme zamanı geldi. Sahibali de dikkatle dokundu bana:
- Evet, buz gibi olmuş.

Sonra sudan çıkardı beni. Dışarı çıkınca dışarıyı sıcacık hissettim. Sandıklarından daha leziz olduğumu göstermek için beni hemen yemelerini istiyordum. Güneşten ve annemden aldığım tüm gıda ve sıcaklığı bu iki köylü çocuğunun bedenine ulaştırmaktı arzum.

Pulad ile Sahibali beni yemeye karar verdiklerinde, ömrümde kaç defa halden hale girdiğimi, daha da kaç defa gireceğimi düşünüyordum. Kendi kendime düşündüm: "Bir zamanlar vücudumun zerreleri toprak ve su idi, bazıları da güneş ışığı. Annem bunları az az topraktan emdi, emdi, dallarının uçlarına kadar ulaştırdı. Sonra annem tomurcuklandı, çiçek açtı ve yavaş yavaş ben ortaya çıktım. Vücudumdaki tüm zerreleri az az annemin bedeninden aldım, güneş ışınlarıyla karıştırdım. Çekirdeğim, kabuğum ve etim oluştu ve nihayet olgun, sulu bir şeftali oldum. Şimdi Pulad ile Sahibali beni yiyorlar. Bir süre sonra zerrelerim onların vücutlarında et, saç, kemik olacak. Elbette bir gün onlar da ölecek.O zaman benim vücudumun zerreleri ne olacak?"

Çocuklar beni yemeye karar verdiler. Sahibali beni Pulad'a verdi: -Isır bir kere.

Pulad bir ısırık aldı ve Sahibali'ye verdi beni. Sonra başladı yalanmaya. Sahibali de bir ısırık aldı ve beni verdi Pulad'a.

Dediğim gibi tadım damaklarında kaldı.

Şimdi etlerim ortadan kayboluyordu ama çekirdeğim yeni bir yaşam düşüncesindeydi. Bir dakika sonra şeftali olarak benden geriye hiçbir şey kalmamıştı. Oysa çekirdeğim ne zaman ve nasıl yeşermeye başlayacağını planlıyordu. Ben belirli zamanlarda ölüyor ve tekrar diriliyordum.

Son kez Pulad beni ağızına aldı ve son zerresine kadar etlerimi emdi. Beni ağızından çıkardığında artık şeftali değildim. Sert kabuklu, içinde yeni bir yaşamın tohumunu gizleyen

canlı bir çekirdektim. Sadece kabuğumu çatlatıp yeşerecek kadar dinlenmeye ve nemli toprağa ihtiyacım vardı.

Çocuklar parmaklarını son defa emip yalandıktan sonra Pulad:

- Şimdi ne yapalım? Sahibali:
- Suya girelim. Pulad:
- Çekirdeğini yemeyelim mi? Sahibali:
- Bir planım var. Bırak, kalsın.

Pulad beni söğüt ağacının dibine bıraktı. Gerisin geri gitti gitti; sonra koşa koşa sırtüstü suya atladı. Atlarken dizlerini karnına kadar çekmiş, elleriyle dizlerini sarmıştı. Bir an suda kayboldu, çırpındı ve ayağa kalktı. Çevresindeki çamurlar da bu arada suya karıştı. Su çenesinin altına kadar geliyordu. Başından, kulağından, yüzünden yosunlar sarkıyordu.

Sahibali:

- Pulad, yüzünü o yana çevir. Pulad:
- Pantolonunu mu çıkaracaksın? Sahibali:
- Evet. Babamın yüzdüğümüzü anlamasını istemiyorum. Döver yoksa beni. Pulad:
- Öğleyin döneceğiz eve. Daha vaktimiz var. Sahibali:
- Tependeki güneşi görmüyor musun yoksa?

Pulad bir şey demeyip yüzünü öbür tarafa çevirdi. Sahibali'nin suya düşüş sesini duyunca yüzünü çevirdi, sonra yüzmeye, suya dalmaya ve birbirlerine su atmaya başladılar. "Geç oldu" deyip sudan çıktılar. Pulad pantolonunu birkaç defa silkeledi. Sonra beni de söğütün dibinden alıp yola koyuldular. Bağıın sonundaki duvara tırmanıp öbür tarafa atladılar. Köy evleri ağaın bağıından daha uzaktı.

Pulad:

- Eee, onun için bir planın vardı hani. Sahibali:
- Gölge gelsin iyice, sana seslenirim. Tepeye çıkar otururuz, orada sana planlarımı söylerim.

Köyün sokakları tenhaydı ama her taraf sinek ve gübre doluydu. İri bir köpek duvarın üstünden atlayıp ayağımızın önünde durdu. Pulad köpeği okşadı sonra kalkıp evine gitti. Köpek de onun peşinden eve girdi.

Sokak yokuş yukarıydı. Yokuş öylesine dikti ki yol ile Pulad'ın evinin damı aynı seviyedeydi. Sahibali damlardan geçerek evine gitti. Birkaç ev yukarıda kendi evleri vardı. Beni avucunda sımsıkı tutup bahçelerine atladı. Ayakları dizlerine kadar

annesinin bir saat önce döktüğü hayvan dışkısına battı. Sahibali'nin bundan haberi yoktu. Annesi ses duyunca evden başını uzattı:

- Sahibali, çabuk babana bir lokma ekmekle su götür.

Sahibali beni tavlaya götürdü ve bir köşede, gübrelerin arasında bir delik açıp beni oraya gömdü. Artık karanlık ve gübre kokusu dışında hiçbir şey anlamadım. Orada kaç saat kaldığımı hatırlamıyorum. Keskin gübre kokusundan neredeyse boğulacaktım. Nihayet üstümden gübrenin kaldırıldığını hissettim. Sahibali'ydi. Beni çıkardı, bir iki kez elleri arasında ovuşturdu, temizlemek için pantolonuna sürdü. Geldiğimiz yoldan gittik; Pulad'ın evinin damına geldik. Annesiyle kızkardeşi damda tezek yaparken kuru tezекleri duvardan alıp istifleyen komşu kadınla konuşuyorlardı.

Sahibali Pulad'ın annesine sordu:

- Pulad nerde?

- Pulad keçiyi kira çıkardı; evde yok.

Pulad'ı tepede bulduk. Kara keçiyi salıvermiş, otlatıyordu. Kendisi de köpeğiyle birlikte bizi bekliyordu. Pulad ile Sahibali'nin ciltlerinin kabuğumun rengiyle aynı olduğunu farkettim birden. İki de güneşte o kadar çıplak kalmışlardı ki tenleri bronzlaşmıştı.

Pulad sabırsızlıkla:

- Eee, planını anlat bakalım.

- Bir şeftali ağacının olmasını ister misin?

- Deli misin, istemezmiyim hiç.

- Gidelim öyleyse.

- Keçiyi ne yapacağız?

- Eve bırakalım.

- Güneş batmadan getirmememi söyledi annem.

- Köpeği başında bırakırız öyleyse. Pulad köpeğin başını, kulağını okşadı:

- Ben dönene kadar keçiyeye göz kulak ol, tamam mı? Koşa koşa gittik bir bağın duvar dibine. Sahibali:

- Atla haydi.

- Artık planını gizlemen gerekmez. Anladım ben. Şeftali çekirdeğini ekeceğiz.

- Doğru. Çekirdeğimizi bağın ucundaki sırtta dikeriz. Birkaç yıl sonra biz de şeftali ağacı sahibi oluruz. Neden başka bir yere değil de buraya diktiğimizi anlayacaksın.

Tepede, taşların arasında şeftali ağacı büyümez. Ağaç su ister, yumuşak su ister.

- Tamam tamam, nutuk çekmeye kalkma. Yukarı çıkıp bakayım bir, bahçıvan gelmiş mi?

Bahçıvan henüz şehirden dönmemişti. Pulad ile Sahibali bağın bir köşesinde toprağı kazdılar. Beni açtıkları çukura yerleştirdiler, üstümü kapatıp gittiler.

Karanlık ve nemli toprak beni sardı, sıkıştırıp vücuduma yapıştı. Tabii o zaman yeşeremezdim. Yeşerme gücü kazanmam için bir süre geçmeliydi.

Toprağa işleyen soğuktan kış geldiğini, toprağın karla kaplandığını anladım. Yarım karış mesafeye kadar toprak donmuştu ama toprağın altı beni ısıtmeyecek, dondurmayacak kadar sıcaktı.

Böylece geçici bir süre için hareketsiz kaldım, toprağın altında tatlı bir uykuya yattım. Bahar gelince güçlenerek uyanmak, yeşermek, topraktan çıkmak ve Sahibali ile Pulad için bol meyvalı bir ağaç olmak için uyudum. İri, sulu ve utangaç güzel kızların yanakları gibi şeftalileri olan bir ağaç olmak için.

Kışın gördüğüm rüyalarından pek fazla bir şey hatırlamıyorum. Ama sadece bir düşümde büyük bir ağaç olduğumu, Pulad ile Sahibali'nin üstüme çıkıp dallarımı salladıklarını, köyün tüm çıplak çocuklarının yanıma toplandığını, şeftalilerimi havada kapıştıklarını, lezzetle yediklerini, ağızlarından akan suların göbeklerine kadar süzüldüğünü gördüm. Kel bir çocuk durmadan Pulad'a sesleniyordu: "Pulad. Yediklerimizin adı neydi, söylemedin. Eve dönünce büyükanneme ne yediğimi söylemek istiyorum. Çok yedim, ama o kadar lezzetliydi ki hâlâ doymadım. Yine yiyebilirim, yine yiyebilirim."

Üstlerinde hiçbir şey olmayan iki çocuk daha vardı. Ağızlarına, burunlarına, bülülerine sinek üşüşmüştü. Çocuklar ellerine kocaman kocaman şeftali almış, zevkle ısırıp "ih ih" diyorlardı.

Bu düşlerimden biriydi.

Son olarak badem çiçeğini gördüm düşümde.

Hasta ve baygın yatarken yumuşak bir ses geldi birden. Sesle birlikte tanıdık kokuların toprağa girmekte olduklarını hissettim. Şöyle diyordu bir ses: "Badem çiçeği, gel kokunu güzel şeftalinin yüzüne sür. Yine uyanmazsa yüzüne, vücuduna sür ellerini. Güzel kokuyu iyi alır. Her ne ise işte, en kısa zamanda uyandır. Filizlenip yeşerme zamanı. Bütün çekirdekler uyanıyor."

Üstümde ve yüzümde hareket eden badem çiçeğinin elleriyle kokusu öyle hoştu ki hep uyumak istiyordum. Ama olmadı. Uyandım. Tekrar uyur gibi yapmak istediğimde badem çiçeği: "Artık nazlanma canım. Karnında yaşam tohumu var, yeşermeye, büyümeye, meyva vermeye karar verdin, öyle değil mi?" dedi.

Badem çiçeği güzel bir gelin gibiydi. Beyaz ve tertemiz kardan bir elbise giymişti ve dudakları tomurcuklanmıştı. Ben tabii kar görmemiştim. Şeftaliyken annemden öğrenmişim karın nasıl bir şey olduğunu.

Badem çiçeğinin önce kimle konuştuğunu, kimin onu başıma gönderdiğini bilmek istiyordum. Badem çiçeği kollarını boynuma attı, beni öptü ve gülerek "Ne kadar iri cüsselisin! Kucağıma sığmıyorsun!" dedi.

Sonra baharın buraya geldiğini, yeşerip filizlenme zamanının yaklaştığını söyledi.

Bahar ismini duyunca uyuyordum da uyanıverdim sanki. Baharın gelip gittiğini ve henüz kabuğumu yaramadığımı sanıyordum. Bu düşünceler içinde uykumdan sıçradım. Baktım,

karanlık ve ıslak toprak beni kucaklamış naz yapıyor. Kabuğum dışardan ıslaktı ve içerisi terlemişti. Yüzümden su zerreleri dökülüyor, her yanıma sarıyor, bedenime işleyip toprağa gidiyordu. Etrafımda birkaç bitki tohumu vardı ve köklerini yayıyorlardı. Biri basbayağı boy atmış, sanırım topraktan dışarı çıkmıştı. İncecik kökleri başlarını o yana bu yana çeviriyor, gıda ve su zerreciklerini emiyor, bir yerde toplayıp yukarı gönderiyorlardı. Tanımadığım bir başka bitki tohumu da küçük küçük kök salmış, başını eğmiş, sabırla usul usul toprağı deliyor, yukarılara çıkıyordu. İki gün sonra güneşin doğuşunu izlemeye karar vermişti.

Vücudumun tam altından başka bir kök geçiyor; ilerlerken hep gıdıklıyordu beni. Su kenarındaki badem ağacına ait olduğunu söylüyordu. Badem kökleri de var gücüyle toprağın nemini ve gıda taneciklerini emip içine alıyordu.

Üstüme akan su, toprağın üstündeki kara aitti ve birkaç gün sonra kesildi.

Bir gün bir hışırtı duydum. Bir grup kara ve akıllı karınca yanıma gelip beni ısırmağa başladılar. Karıncalar güneşin sıcaklığını, bahar kokusunu toprağa getirmişlerdi. Isırmalarından tünel açtıklarını anladım. Bir süre daha beni ısırmağa devam ettiler ama beni delemeyeceklerini anlayınca yollarını değiştirip başka yöne doğru tünel açmaya koyuldular. Toprağım üstüne çıkıp ağaç olacağım zamana kadar bir daha görmedim onları.

O kadar su içmiştim ki şiştiş şiştim ve sonunda kabuğum parçalandı. Sonra minicik beyaz kökümü kabuğumdaki aralıktan dışarı gönderip toprağa sapladım. Böylece gelişip kök salacak ve dik durup boy atabilecektim. Sonra minik gövdemi gönderdim dışarı. Başını eğip yukarıya

doğru toprağı delmesini, boy atmasını ve güneşi bulmasını öğrettim ona. Minik gövdemin ucunda küçücük bir filizim vardı. Toprakten çıktığımda ondan yapraklı bir gövde oluştıracaktım. İyice kök salıp yiyecek toplayacak hale gelene kadar depoladığım besinleri yiyor, minik köklerimi ve küçücük gövdemi bunlarla besliyordum.

Toprakta boğulmayacağım kadar hava vardı. Dışarının sıcakğı yine giriyordu toprağa.

Bu sıralarda artık yorgun değildim. Önceleri kendi içimde gelişmiştim. Kendimi yok edip yeni bir şey olmuştum. Tabii çekirdek olduğum zamanlar her şeyi tam olan bir çekirdektim; serpilip hareket edemiyordum. Ama ağaç olmak istiyordum artık. Çok eksikği olan bir ağaçtım ve gelişip serpilecek çok yerim vardı. Düşünüyordum kendime kendime: Tam bir çekirdekle eksik bir ağaç arasındaki fark, tam çekirdeğın çıkmaza girdiğı ve değışmediğı takdirde çürüyeceğı, eksik ağacın ise önünde çok parlak bir geleceğı olduğuydu. Her şey saniye saniye değışiyordu. Bu değışimler üstüste gelince ve belirli bir aşamaya varınca artık bunun o eski şey olmadığını, bambaşka bir şey olduğunu hissederiz. Örneğın ben artık bir çekirdek değil, bir ağaç şeklini almıştım. Minik köklerim ve gövdem vardı; filizlerim, sarı sarı yaprakçıklarım vardı. İki çeneğım arasına, başımın üstüne toplamıştım bunları ve sürekli boy atıyordum. Toprakten çıktığım vakit yaprakçıklarımı güneşe tutmak istiyordum. Böylece güneş yapraklarıma yeşil renkler verecekti. Bol tomurcuklu, sulu şeftalileri olan, çiçekli dalları olan bir

şeftali ağacı düşü kuruyordum. Küçük bir ağaçtım; yine de önümde ne parlak bir gelecek vardı!..

Ceviz iriliğinde bir taş yolumu kesmişti ve yukarı çıkmama izin vermiyordu. Onu delemeyeceğimi anlayınca ister istemez çevresinden dolanıp yukarı çıktım.

Yukarı çıktıkça güneşin sıcaklığını hissediyor, daha da güneşe doğru uzanıyordum. Şimdi artık toprak üstündeki otlar arasında hareket ediyordum. Sonunda güneşin ışığının az çok toprağı aydınlattığı bir yere geldim. Üstümde incecik bir kabuktan başka bir şey kalmadığını anladım. Birkaç saat sonra bir baş darbesiyle toprağı yardım ve beni karşılamaya gelen ışığı ve sıcaklığı gördüm.

Şimdi toprağın üstündeyim. Bu toprak annemin annesi, benim annem, tüm canlı varlıkların annesiydi.

Oradaki toprak yığnında beyazlara bürünmüş badem ağacı güneşin altında parlıyordu. O kadar mutluydu ki beni de yürekten mutlu etti. Selam verdim. Badem ağacı: "Selam ay kadar güzel yüzüne, canım. Toprak üstüne hoş geldin. Yer altından ne haber?"

Çalılar boy atıp gölge salarken benim hâlâ iki açık yeşil yaprağım vardı ve yeni yeni başımı dik tutabiliyordum.

Bir gün Pulad ile Sahibali yanıma geldiler. On, on iki yeşil yaprağım vardı. Boyum kimi bitkilerden daha uzundu ve çalı da benden uzundu. O kadar hızlı boy atıyorlardı ki şaşırıp kalıyordum. İlk, birkaç güne kadar badem ağacını da geçeceklerini sandım. Ama toprakta sağlam köklerinin olmadığını anladığım zaman "Bunlar kısa zamanda solup yok olacaklar" dedim kendi kendime.

Pulad ile Sahibali beni görünce sevindiler. "Bu ağaç artık bizim malımız." dediler. Çaydan birkaç avuç su getirdiler ve dibime doğru döküp gittiler. Galiba bahçıvan o yakınlardaki tarhları suluyordu. Bel sesi duyuluyordu çünkü.

Bahar sonlarına doğru çalıların artık büyüemeyeceklerini gördüm. Çiçek açıp tanelerini saçıyor ve yavaş yavaş sararıyorlardı. Yaz geldiğinde ben de onların boyundaydım ama henüz dalım yoktu. Biraz daha boy atıp dal vermek istiyordum.

Pulad ile Sahibali sık sık yanıma geliyor ve bazen bir süre oturup benim geleceğim ve kendi planları hakkında konuşuyorlardı. Bir gün de kocaman, pırıl pırıl parlayan kıvı bir yılan getirmişlerdi. Sopa ile yılanın beynini dağıtmışlardı anlaşılan. Toprağı yarım metre kazıp yılanı oraya gömdüler.

Pulad ellerini çırparak "Çok keyifli olacak!" dedi.

Tabii, maksadı bendim.

Sahibali "Bir yılan birkaç misli gübreye bedeldir" dedi.

Pulad:

- Sanırım seneye ilk meyvasını yeriz. Sahibali:
- Bilmem. Şimdiye kadar ağacımız olmadı ki. Pulad:

- Olsun. Duyduğuma göre şeftali ağaçları çabuk meyva verirmiş. Ben de biliyordum bunu. Annem iki yaşındayken iki şeftali vermiş.

Şeftalilerim büyüüp olgunlaştığında ne şekil alacaklarını merak ediyordum. Şeftalilerin vücudumdaki özsuyunu nasıl emeceklerini görmek için en kısa zamanda meyva vermek istiyordum. Şeftalilerimin ağırlık etmesini ve yere degecekmiş gibi dallarımı eğmelerini istiyordum.

-son-

www.iskenderiyekutuphanesi.com